

1410 H6/3

D 16562/3

48462

D 016562, Vol. 3

NUMAR FESTIV

3-1968

BULETIN INTERN

PENTRU APARATUL SECURITĂȚII STATULUI

NUMĂR DEDICAT ANIVERSĂRII SECURITĂȚII STATULUI

STRICT SECRET

1410
Seria Nr.

„În lupta complexă care a trebuit dusă în procesul revoluției și construcției socialiste cu forțele reacțiunii interne și externe, un rol însemnat a revenit organelor de securitate... Ca instrument al puterii oamenilor muncii, al partidului și statului, chemat să apere cuceririle revoluționare ale celor ce muncesc împotriva uneltirilor și acțiunilor dușmanilor construcției socialiste — securitatea și-a îndeplinit în bune condiții menirea sa. Activitatea organelor de securitate este o parte integrantă a activității generale a statului socialist, rezultatele muncii lor oglindindu-se în succesele de ansamblu ale țării noastre.”

NICOLAE CEAUȘESCU

(din cuvîntarea la consfătuirea cu activul
de bază al Ministerului Afacerilor Interne)

ORDINUL

PREȘEDINTELUI CONSILIULUI SECURITĂȚII STATULUI

A L

REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA

La 30 august se împlinesc 20 de ani de la înființarea securității statului.

Creat, condus și îndrumat de Partidul Comunist Român, aparatul de securitate îndeplinește, cu sprijinul maselor de oameni ai muncii, sarcinile de mare răspundere ce îi revin în apărarea cuceririlor revoluționare ale poporului, de prevenire, descoperire și lichidare a oricăror uneltiri îndreptate împotriva orinduirii noastre sociale și de stat.

În cele două decenii de activitate, întregul efectiv al securității statului, neprecupețindu-și eforturile, muncind cu pasiune și dînd dovadă de un înalt spirit de vigilență și devotament nemărginit față de patrie, partid și popor, a obținut succese însemnate în lupta dusă împotriva serviciilor de spionaj, organizațiilor reacționare din străinătate, precum și a elementelor dușmănoase din interiorul țării, contribuind prin aceasta la asigurarea muncii pașnice de construcție socialistă a poporului român.

Sărbătorim cea de a XX-a aniversare a securității statului în condițiile cînd poporul român, stăpîn pe destinele sale, muncește cu abnegație și elan creator pentru a da viață mărețului program de desăvîrșire a construcției socialiste elaborat de Congresul al IX-lea și Conferința Națională a Partidului Comunist Român, program care a deschis noi orizonturi dezvoltării și înfloririi neîncetate a societății noastre.

Pentru toți militarii și angajații civili din aparatul de securitate această sărbătoare reprezintă un minunat prilej de trecere

în revistă a drumului parcurs și de mobilizare tot mai activă a forțelor, resurselor și capacităților în vederea traducerii în viață a politicii partidului și guvernului în domeniul apărării securității statului.

Consiliul Securității Statului — trăgând concluziile ce se desprind din analiza efectuată de Plenarele C.C. al P.C.R. din iunie 1967 și aprilie 1968 — este hotărât să întreprindă toate măsurile ce se impun pentru lichidarea lipsurilor și greșelilor trecutului, abuzurilor și ilegalităților comise și pentru realizarea indicațiilor partidului cu privire la perfecționarea continuă a muncii de securitate, ridicarea pe o treaptă tot mai înaltă a pregătirii profesionale, de luptă și politice a tuturor cadrelor sale, promovarea respectului față de lege, adevăr și dreptate, întărirea ordinii și disciplinei militare pentru a-și îndeplini cu cinste atribuțiile ce le revin pe linia apărării cuceririlor revoluționare ale poporului.

Tovarăși soldați, gradați, subofițeri, maiștri militari, ofițeri și generali,

Cu prilejul celei de a XX-a aniversări a înființării securității statului, vă felicit călduros și vă urez noi succese în activitatea nobile pusă în slujba apărării valorilor socialiste fundamentale ale României !

— Trăiască Partidul Comunist Român — conducătorul încercat al poporului român, inspiratorul și organizatorul tuturor victoriilor noastre !

— Trăiască și înflorească scumpa noastră patrie, Republica Socialistă România !

PREȘEDINTELE CONSILIULUI SECURITĂȚII STATULUI
ION STĂNESCU

SALUTURI LA ANIVERSAREA NOASTRĂ

Către

CONSILIUL SECURITĂȚII STATULUI

MINISTRUL AFACERILOR INTERNE

CORNEL ONESCU

Dragi tovarăși,

Cu prilejul aniversării a 20 de ani de la crearea organelor securității statului, în numele conducerii Ministerului Afacerilor Interne și al întregului personal vă transmitem călduroase felicitări și urări de noi succese în îndeplinirea sarcinilor de răspundere ce vă sînt încredințate de partid și guvern.

Organele de securitate ca instrument al puterii oamenilor muncii, al partidului și statului, în cei 20 de ani de activitate, dînd dovadă de un înalt patriotism au prevenit, descoperit și lichidat uneltirile și acțiunile dușmănoase îndreptate împotriva orînduirii sociale și de stat, aducîndu-și aportul la apărarea muncii pașnice creatoare a poporului, la înălțarea edificiului socialist în patria noastră.

Sub conducerea partidului, avînd sprijinul permanent al maselor, manifestînd un înalt spirit de abnegație, disciplină și vigilență, organele securității statului și-au îndeplinit cu cinste sarcina apărării cuceririlor revoluționare ale poporului, atrăgîndu-și stima și prețuirea oamenilor muncii.

În activitatea de traducere în viață a liniei politice a partidului, Ministerul Afacerilor Interne va face totul pentru perfecționarea continuă a conlucrării cu organele Consiliului Securității Statului în vederea prevenirii, descoperirii și curmării faptelor antisociale, pentru apărarea și întărirea legalității socialiste.

La a 20-a aniversare, vă dorim, dragi tovarăși, succese tot mai mari în realizarea sarcinilor încredințate de partid și guvern, pentru fericirea poporului român și înflorirea scumpei noastre patrii, Republica Socialistă România.

Tovarășului

ION STĂNESCU

Președintele Consiliului Securității Statului

Stimate tovarășe Președinte,

Cu prilejul împlinirii a 20 de ani de la crearea organelor de securitate ale Republicii Socialiste România, în numele militarilor forțelor noastre armate și al meu personal vă transmit un călduros salut tovarășesc.

Întregul personal al forțelor armate acordă o înaltă prețuire muncii pline de abnegație desfășurată de organele de securitate, sub conducerea înțeleaptă a partidului și guvernului, și se bucură sincer de succesele obținute în lupta pentru apărarea cuceririlor revoluționare ale poporului, pentru consolidarea statului nostru socialist.

Cu ocazia acestui jubileu urez tuturor lucrătorilor din aparatul securității de stat noi și însemnate realizări în ridicarea nivelului pregătirii profesionale și politico-ideologice, în întărirea vigilenței revoluționare, în sporirea contribuției la respectarea legalității socialiste, în întreaga activitate consacrată îndeplinirii misiunilor de răspundere încredințate.

MINISTRUL FORȚELOR ARMATE
ALE

REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA

General-colonel

IONIȚĂ ION

Către

CONSILIUL SECURITĂȚII STATULUI

Tovarășului Președinte

ION STĂNESCU

PROCUROR GENERAL

A. ALEXA

Cu ocazia celei de a XX-a aniversări a înființării organelor securității statului, Procuratura Republicii Socialiste România felicită călduros pe lucrătorii de securitate pentru rezultatele obținute în apărarea cuceririlor revoluționare ale poporului român și întărirea ordinii noastre sociale și de stat.

Conduse și organizate de Partidul Comunist Român, clasa muncitoare, masele populare din țara noastră, au lichidat pentru totdeauna clasele exploatare și au făurit societatea socialistă.

Sub conducerea partidului, organele securității statului — instrument al puterii oamenilor muncii, al partidului și statului pentru apărarea cuceririlor revoluționare ale celor ce muncesc — au adus o contribuție de seamă la înfringerea forțelor reacționare interne și externe.

În etapa actuală a dezvoltării societății și statului nostru, Partidul Comunist Român și Guvernul Republicii Socialiste România au încredințat organelor securității statului noi și importante sarcini pe linia întăririi continue a legalității socialiste, a apărării intereselor fundamentale ale poporului împotriva uneltirilor dușmanilor construcției socialiste.

Conducerea Procuraturii Republicii Socialiste România și întregul personal își exprimă încrederea că organele securității statului vor aduce la îndeplinire cu devotament și abnegație importante sarcini ce le-au fost încredințate de popor și partid și le urează succes deplin în activitatea ce o vor desfășura.

Tovarășului

ION STĂNESCU

Președintele Consiliului Securității Statului

Cu prilejul împlinirii a 20 de ani de la înființarea organelor securității statului, în numele lucrătorilor de justiție și al meu personal, vă adresez dv. și tuturor lucrătorilor din aparatul securității de stat călduroase felicitări.

În cei 20 de ani de activitate, organele de securitate și-au îndeplinit cu cinste și devotament sarcinile încredințate de partid și guvern, aducând o contribuție însemnată în apărarea cuceririlor revoluționare ale poporului român, pentru prevenirea, descoperirea și lichidarea uneltirilor îndreptate împotriva orînduirii sociale și de stat, pentru asigurarea muncii pașnice de construcție socialistă.

Înființarea — ca urmare a hotărîrii Comitetului Central al Partidului Comunist Român — a Consiliului Securității Statului a marcat o etapă importantă în activitatea organelor de securitate, creînd toate condițiile necesare pentru apărarea intereselor superioare ale statului și a drepturilor cetățenilor în conformitate cu legile în vigoare, pentru dezvoltarea, în continuare, a colaborării dintre organele de securitate, organele justiției și celelalte organe de stat, pentru întărirea legalității și a ordinii de drept.

Vă urez noi succese în muncă și vă asigur de întregul nostru sprijin în aducerea la îndeplinire a sarcinilor de mare răspundere ce vă revin, pe baza documentelor de partid și de stat, în opera de construire a socialismului în scumpa noastră patrie, Republica Socialistă România.

MINISTRUL JUSTIȚIEI

ADRIAN DIMITRIU

DOUĂ DECENII DE MUNCĂ ȘI LUPTĂ IN SLUJBA PARTIDULUI ȘI A STATULUI

Bogat în transformări revoluționare, anul 1948 a înregistrat la sfârșitul lunii august actul de înființare al aparatului de securitate ca instrument al puterii oamenilor muncii, al partidului și al statului în lupta împotriva uneltirilor și acțiunilor dușmanilor revoluției și construcției socialiste.

Crearea securității a izvorit din necesitatea obiectivă de a apăra cuceririle revoluționare ale celor ce muncesc, de a demasca și zdrobi opoziția înverșunată a reacțiunii interne și externe împotriva mersului României pe calea socialismului.

Viața a demonstrat că procesul construcției socialiste, ce se

înfăptuiește sub conducerea partidului, presupune, totodată, măsuri hotărâte pentru apărarea și consolidarea noii orinduirii sociale în scopul prevenirii, descoperirii și lichidării tuturor acțiunilor dușmănoase îndreptate împotriva efortului creator al celor ce muncesc.

Partidul Comunist Român analizând cu profunzime realitățile vieții social-politice din țara noastră, s-a preocupat îndeaproape de luarea măsurilor necesare care să ducă la schimbarea în esență a vechiului aparat represiv burghezo-moșieresc, făurind organe noi de stat menite să apere, cu metode și forme de luptă adecvate, cuceririle revoluționare ale poporului român.

Actul, de la 30 August 1948, de constituire a securității statului are rădăcini adinci în marile prefaceri revoluționare care au avut loc anterior și se integrează pe deplin în ansamblul de măsuri întreprinse de Partidul Comunist Român, pentru a crea un nou tip de stat, corespunzător conținutului și sarcinilor revoluției socialiste.

Aparatul de securitate a fost înființat în condițiile unei ascutite lupte de clasă, în acel moment istoric cînd forțele ostile socialismului din interiorul țării, cu sprijinul material și moral al cercurilor reacționare din străinătate, și-au intensificat activitatea împotriva tinerei noastre republici, care se afla la primii pași ai existenței sale și pe care încercau cu disperare să o sugrume.

Sub conducerea permanentă a partidului, de-a lungul anilor, cadrele noastre au vegheat continuu la apărarea securității statului, încadrîndu-se în mod organic în eforturile deosebite ale întregului popor pentru edificarea societății socialiste în patria noastră.

Din inițiativa partidului au fost trimiși să lucreze în securitate mii de activiști de partid — muncitori, țărani și intelectuali — cu o înaltă conștiință politică, profund devotați poporului, cauzei socialismului și comunismului. Ei s-au alăturat aceluia pe care partidul îi introdusese în siguranță, începînd din anul 1945, și au pornit împreună la luptă cu abnegație și spirit de sacrificiu.

În anii care au urmat, aparatul de securitate, cu sprijinul oamenilor muncii, a contribuit la demascarea și lichidarea unor grupuri de teroriști, spioni, sabotori, diversioniști și complotiști. Amintim doar lupta desfășurată în perioada anilor 1948—1958, pentru lichidarea bandelor teroriste ce au acționat în mai multe localități din țară; demascarea, în 1948, a grupului de complotiști, sabotori și spioni în frunte cu Pop, Bujoiu și Auschnit; demascarea grupului de spioni din care a făcut parte Romanescu Mihail, în 1950; demascarea, în anul 1951, a grupului de spioni și sabotori condus de Cristodullo; demascarea spionilor și di-

versioniștilor parașutați de către serviciul de spionaj american; demascarea, în perioada 1956—1960, a unor organizații subversive constituite din legionari și alte elemente ostile, care urmăreau subminarea orânduirii noastre sociale și de stat etc.

De fiecare dată, înclăștarea cu dușmanul a fost grea, victoria fiind obținută cu prețul unor eforturi deosebite. Educați de partid în spiritul devotamentului nemărginit față de cauza poporului și al urii împotriva dușmanului, numeroși lucrători de securitate au dat dovadă de un înalt spirit de sacrificiu, unii jertfindu-și chiar și viața. În lupta cu dușmanul au căzut eroic la datorie maiorul Constantin Vieru, locotenentul major Ștefan Vămanu, locotenentul Iosif Șipoș, sublocotenentul Vasile Costan, plutonierul Constantin Apăvăloaie, caporalul Alexandru Belate și alții. Elementele dușmănoase au recurs adesea la acte odioase împotriva unor cadre de securitate. Ilustrativ în acest sens este cazul locotenentului de securitate Ionel Jora, care a fost asasinat mișelește de către fiul unui chiabur. Numele tuturor acestora, căzuți la datorie în lupta cu dușmanul, rămân înscrise pentru totdeauna în cartea de aur a luptătorilor pentru cauza construirii socialismului la noi în țară.

★

Perseverența și abnegația dovedite de către cei ce muncesc din țara noastră în realizarea sarcinilor revoluției și construcției socialiste caracterizează și activitatea aparatului de securitate care, de-a lungul anilor, și-a adus o contribuție prețioasă la apărarea orânduirii noastre sociale și de stat.

Dind o înaltă apreciere muncii desfășurate de securitatea statului, aportului ei la apărarea cuceririlor revoluționare ale poporului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al C.C. al P.C.R. și președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, a subliniat că organele de securitate „...în ansamblu... au corespuns misiunii pentru care au fost create, și-au îndeplinit cu cinste și devotament însărcinările încredințate de partid și guvern, aducând o contribuție însemnată la înfăptuirea politicii generale a partidului și statului”.¹

Aceste aprecieri care ne umplu inimile de bucurie constituie în

¹ Nicolae Ceaușescu, Cuvîntare la consfătuirea cu activul de bază al M.A.I.

același timp un imbold pentru noi toți, în vederea îmbunătățirii neîncetate a întregii munci de securitate.

De-a lungul celor două decenii, cadrele de securitate, sub conducerea și îndrumarea partidului, și-au perfecționat continuu formele și metodele de activitate, străduindu-se să fie în pas cu cerințele dezvoltării societății noastre socialiste. Ele și-au ridicat neconținut nivelul și calitatea muncii, dobândind o bogată experiență, și-au dezvoltat permanent vigilența revoluționară, combativitatea și fermitatea în lupta cu dușmanii orinduirii noastre sociale și de stat.

Făcînd bilanțul celor douăzeci de ani, trebuie să amintim că în activitatea unor cadre de securitate, în diferite perioade din trecut, s-au manifestat o serie de lipsuri, abuzuri și încălcări ale legalității socialiste, care au fost dezvoltate și combătute cu intransigență de Plenarele C.C. al P.C.R. din iunie 1967 și din aprilie 1968. Abuzurile și încălcările legalității socialiste au fost generate în esență de orientarea greșită dată de vechea conducere a Ministerului Afacerilor Interne care s-a sustras controlului de partid.

Cu prilejul analizelor făcute, conducerea de partid a relevat că munca aparatului de securitate nu poate fi identificată în nici un chip cu samavolniciile și fărădelegile săvîrșite de Drăghici Alexandru și de alte elemente din vechea conducere a Ministerului Afacerilor Interne, cărora le era străin spiritul de partid.

Alături de ceilalți oameni ai muncii, întregul personal al unităților de securitate a primit și a aprobat cu satisfacție și căldură actele de dreptate și justiție socială înfăptuite de partid.

Intervenția fermă a conducerii de partid are o însemnătate hotărîtoare pentru înlăturarea cu desăvîrșire a ilegalităților trecutului și a oricăror posibilități de repetare a lor, pentru întronarea pe deplin a principiilor de partid în munca de securitate, a adevărului și dreptății, a respectului față de lege, față de drepturile și libertățile cetățenești.

★

Izvorul succeselor în activitatea aparatului securității statului, cheazășia îndeplinirii misiunilor și sarcinilor încredințate constă în conducerea și îndrumarea lor permanentă și la toate nivelele de către partid.

Acest fapt asigură imprimarea unor metode partinice în activitatea noastră de zi cu zi, respectarea cu strictețe a legilor țării, îolosirea consecventă a principiului conducerii și muncii

colective, care izvorăsc din concepția marxist-leninistă despre lume a comuniștilor, profund umanistă prin esența ei.

Partidul a pus în fața securității statului sarcina ca, biziundu-se pe ajutorul maselor, să prevină, să descopere și să lichideze acțiunile dușmănoase împotriva orînduirii noastre sociale și de stat. În același timp a întreprins măsuri menite să ducă la perfecționarea activității aparatului de securitate și la îmbunătățirea structurii sale organizatorice.

Elaborînd măsurile de îmbunătățire a activității aparatului de securitate, C.C. al P.C.R. a pornit de la necesitatea ca întregul conținut al acesteia să corespundă tot mai bine evoluției funcțiilor statului, dezvoltării democrației socialiste, întăririi continue a unității întregii noastre națiuni.

În ansamblul măsurilor întreprinse o deosebită importanță o are crearea Consiliului Securității Statului, ca organ central al administrației de stat.

Astfel, pentru prima dată au fost stabilite prin lege modul de organizare și funcționare a aparatului de securitate, precum și sarcinile ce îi revin în vederea îndeplinirii misiunii încredințate de partid și guvern.

Pe baza îndrumărilor date de partid, Consiliul Securității Statului acționează cu fermitate pentru ca dreptatea și echitatea socială, cultul pentru adevăr și lege, cinstea, corectitudinea și omenia să devină coordonate ale întregii munci de securitate. Totodată, acordă o deosebită atenție ridicării nivelului de pregătire politico-ideologică, profesională și de cultură generală a fiecărui ofițer, educării întregului personal în spiritul devotamentului față de patrie, al vigilenței și conspirativității.

Sărbătorirea celor două decenii de existență a aparatului de securitate constituie pentru noi un minunat prilej de analiză retrospectivă a drumului parcurs, de legitimă bucurie pentru rezultatele bune obținute și de mobilizare la eforturi sporite pentru dobîndirea de noi succese.

Acum, la a 20-a aniversare, ofițerii, subofițerii, ostașii și angajații civili din Consiliul Securității Statului se angajează că își vor face și pe mai departe, cu dăruire, datoria sfîntă față de patrie și de popor, că vor acționa în spiritul unei înalte responsabilități, cu discernămint și maturitate politică, pentru rezolvarea în cele mai bune condiții a sarcinilor ce le sînt încredințate.

OFIȚERUL DE SECURITATE

de Colonel Nicolae TAUTU

*Prezent în orice clipă de veghe necurmată
El apără a țării lumină aurie
Și pacea creatoare, victoria-naripată
Ce-nalță mari catarge în larga veșnicie.*

*El apără dreptatea mulțimii creatoare
Poruncile lui Horia, a lui Bălcescu vrere
Din Grivița el poartă în pieptu-i cu ardore
Voința proletară, nestinsa ei putere.*

*Cu forța noastră nouă el știe să dejoace
Abilitați și planuri țesute-n viclenie.
Ostaș al datoriei și-apărător de pace
Din străvechimi ne-aduce străbuna vitejie.*

*Cunosc munca-i aleasă și visele-ndrăznețe
Ne apără cu viața-i această primăvară
Ce urcă punți spre mîine de rod și frumusețe
Pe-al cărui drum partidul ne este stea polară.*

*Și ochii-i veșnic treji eu îi cunosc oriunde
Ard torțe de tărie și ore nedormite
Prin viscol și prin ploaie cînd vîntul te pătrunde,
S-asigure urcușul spre culmile-nsorite.*

*Și inima-i ascultă, cum bate ne-nfrică
Lîngă Bicăz, pe Argeș, pe Dunărea bătrînă,
Să știe că voința poporului e dreaptă
Stăpînă peste țară și țara ni-i stăpînă.*

*Iscoditoarea-i minte i-o știu doar neînvînsă
Cu dîrza-i conștiință în posturi mereu trează,
Răscolitor în sînge răsună cald, aprinsă,
A patriei poruncă: „Nebiruit veghează!”*

*Răspunderea îi sapă șanțuri adînci pe frunte,
Obstacol nu-i în cale ca brav să nu-l doboare,
Pe epoleși el poartă ca stîncile din munte
Albastrul demnității și steaua de onoare!*

EROUL ANONIM

de AL. ANDRIȚOIU

Mi-e inima alături de eroul
Retras în sine și-n anonim, —
Cînd pașii lui își sună stîns ecoul
Doar luna vede unde a plecat

Și doar luceafărul îl priveghează.
Eu cred întru eroul anonim
Căci el, modest, e cetățean de vază
Pe care ni-l cinstim și ni-l iubim. —

El ne așează-n liniște toți anii
Să crească vîrsta noastră-n frumuseși
Și să nu ne-o umbrească, crunși, dușmanii, —
Ce ne pîndesc cu ochi ca de ereși.

Eroul este pavăza și scutul,
Fiul din popor și stîlp pentru popor —
Ca-n veci să nu se-ntoarcă crud trecutul
Și să intrăm cîntînd în viitor.

Ne-nduplecat, dar plin de omenie
De sărbătoarea lui ai vrea să-i spui
O vorbă caldă și de bucurie
Căci el, e comunistul care știe
Să asculte inima partidului
În măreția simplității lui.

LAUDĂ FRATELUI DEVOTAT

de Eugen FRUNZA

Numele tău, nescris în marmori,
freamătă-n ierburi și în arbori.
Iarba și arborii spun: „E omul
frate cu iarba, frate cu pomul!”

Fruntea de-ți pleci, izvorul jos
murmură tainic: „Bea sănătos!”
Zboară o pasăre, sus, pe-nserate,
cântă: „Omul de jos mi-e frate!”

Doar în coclauri șarpele verde
șuieră: „Omul care mă pierde!”
Și se tirăște lingă ponor
șarpele nopții, otrăvitor...

Om fără teamă, braț oțelit,
fiu al credinței într-un partid,
albă e noaptea și pruncii dorm,
visele joacă pe-un clopot enorm.

Tu nenumitule, gând devotat,
fie-ți nesomnul mult lăudat,
și lăudată flacăra trează
care în sângele tău veghează!

T O A S T

de Dragoș VICOL

*Să ridicăm deci cupele cu vin,
cu dragoste deplină, gânduri bune
pentru acești străjeri ai bucuriei,
născuți din dor și din virtuți-străbune.*

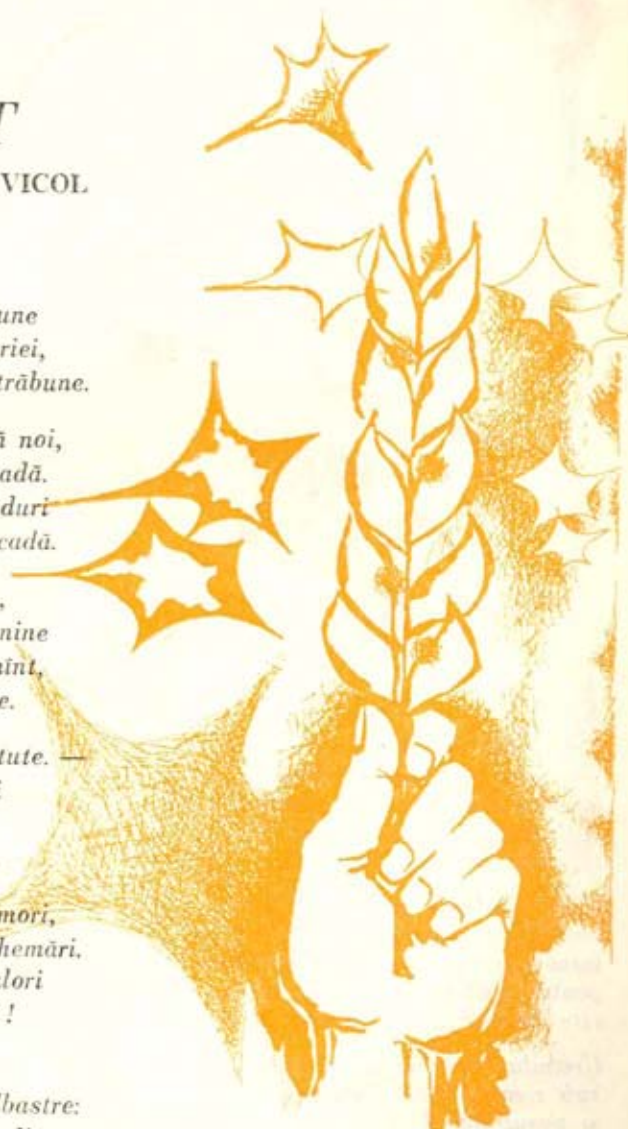
*Flăcări porniți din noi, de lângă noi,
de lângă-osele, din frunză și baladă.
Din piscuri de argint și din păduri
cresc stelele, pe umeri să le cadă.*

*Porniți din noi spre fiecare vis,
spre șoaptă și amurg și zări senine
stau strajă-acestui înflorit pământ,
stau strajă înfloririi lui depline.*

*Acest pământ ni-i leagăn și virtute. —
Purtînd pe frunte lauri de eroi
vin toate vitejiile trecute
ca să vegheze-alătura de noi...*

*În steagul nostru, flăcări și comori,
în faptă mari răspunderi și chemări.
Țîșnesc mereu din inimi trei culori
să-i scrie României chipu-n zări!*

*Să ridicăm deci cupele cu vin,
cu dragoste spre frunzi și zări albastre:
Mulți ani, străjeri ai visului deplin,
mulți ani, străjeri ai bucuriei noastre!*

PREZENT ORIUNDE ȚI SE CERE

de ION SOCOL

Sub arșiți, viscol cu ninsoare,
sau nori de fulgere brăzdați,
îți faci din conștiință soare
și luminind orice cărare
tu către adevăr răzbași.

Venit cândva-n securitate
oștean cu umeri de granit,
inimă-n piept ți-o simți cum bate
pentru-împliniri și pentru toate
câte luptând le-am cucerit.

Urcându-i vremii panta 'naltă,
sub steagul țării fluturând
și pasul tău îl știm cum saltă
cu-ntreg poporul laolaltă,
spre comunism înaintînd.

Străină mină de cutează
să tulbure străbunul plai,
nu poate, că arzînd, de pază
minia ta o săgetează
din ceasu-n care-n veghe stai.

E țara toată o stupină
uzine, sonde munca-și cresc
și-a vieții bucurie plină
belsug revarsă și lumină
în tot cuprinsul românesc.

Prezent oriunde ți se cere,
veghezi la timpul țării sfînt
adînc slujești acestei ere,
dîndu-i întreaga ta putere,
cum te-ai legat prin jurămînt.

ITINERAR

I

*Așadar, o clipă...
Așază-te, să discutăm sub un poclad de vînt.
Ți-a albit părul, Vîrsta a nins tresărind...*

*Deci,
ca între prieteni,
între noi doi.
Vom întinde o punte,
arunca-vom un pieptene
să re-nverzească o pădure-napoi.*

*O clipă. Un licăr. Un fulger!
Și răsfoim o carte,
în răgazul cerut,
dînd filele
spre inima noastră...
Cîndva, 17... 18... 19... 20 de ani am avut*

*Mă întreb cine sînt,
eu,
cel care-a străbătut,
cu pasul grăbit,
drumul de la vîrsta tinereții — de aur —
la cea de argint!
Unde m-am născut?*

Iată, roteş mîna,
parcă m-aş semăna,
şi răspund :
-- Aici,
unde va !...

Poate sînt fesus
ca o ie
din doruri,
din cîntece încă.
Sufletul mi-e o cîmpie,
îu braţ mi se-ncordează
o stîncă.

Scrutează.
Sînt visul moşilor mei.
Ce bine-i cunosc ! Şi, uneori,
cît de bine
mă recunosc pe mine în ei.

Sînt, dacă vrei, un fir de iarbă,
un rîu,
un copac.
Tărîină şi aer.
Pilonii mei —
izvoarele limpezi
din privirea unită de roman şi de dac.

Mă măsoară dintr-un vajnic trecut
Basarabii, Ştefan, eroii martiri,
Ioan Corvin, Vlad Tepeş,
Tudor din Vladimiri.

Bălcescu fiu mă numi,
rupînd pînă la mine ale timpului friuri —
şi soarele-acesta era
jarul credinţei dintîi,
zborul de foc al cuvîntului ;
şi-l ştiu pe doine,
şi pe bogăţia pămîntului.

II

Aşadar, o clipă. Propun să tăcem. Un răstimp.
O reculegere sfinţă
pentru cei ce din ore fierbinţi ne cuvîntă...
Ascultă ploaia cum trece uşor
pe fruntea de smarald a verii pămîntului.
Ascultă-le soarele ce tresare în zbor
din fiecare silabă a cuvîntului...

III

Ții minte! Era toamnă...
Mă revăd ridicînd
pe umeri
coborișul de frunze înșingerat.
Primisem soare în dar
și-i devenisem soldat.

Mă revăd purtînd pe brațe primăveri
în toamnele noastre străvechi...
Știam, în sfîrșit, cine sînt
între atîția năieri,
și scump îmi era că devenisem visului nostru străjer.
Cunoșteam ca pe niște fete frumoase, acum, bucuriile.
Dorurile mari, lupta deplină
mă chemau cu adevărat să trăiesc,
exact în anii
cînd spuneam pentru prima dată
iubesc!...

Pe frontul dirzelor lupte plecat,
pare-am crescut mai grăbit.
Un alt om în mine s-a trezit, înălțat,
mai hotărît, mai călit.

Învățasem altfel iubirile,
și tot ce mișca sau era tăcere
în țara aceasta
mi erau dor și putere...
Întors apoi,
sîngele-mi cînta în artere.

IV

Dimineată
Așadar, ascultă o filfîire de aripi ușoare și albe
în inima mea; eram iar la uzină, —
în mare cu zgomot nestîns niciodată.
„Tovarășe ascultă, lasă ciocanul,
du-te la cadre, îndată!”

V

Aș descrie omul acela, dar de se cuvine nu știu...
— Uite, dom'le, dumneata...
...tînăr... cu perspectivă...
Patria... e a noastră... plămîni vin
respiră în fiecare-acum, deopotrivă
Într-o securitate... Partidul...

Aș descrie omul acela, pe cel de atunci,
dar însuși ghidul

vieții mele-mi dăduse,
printr-însul, porunci...

VI

Sînt unii care tresar speriați
cînd se face lumină.
Sînt umbre care mor,
și cînd umbrele mor,
lumina înzinge.

Uite, gîndul acesta, acum,
fruntea mi-ncinge.
Fantomele-acestea fantele iubesc
fără s-aleagă, de-a valma,
și ca să-și ascundă prezența
vor s-acopere zorii cu gîndul și palna.

Le-am șters făcînd zilelor loc,
lărgindu-ne clipele, liniștea, elanurile.
Partidul
ne-ncredințase o misiune de foc...

VII

Lupte...
Viornite, arșiți...
vitregii înfruntate... Anii-au trecut
Soarele e pe pămînt,
pe firul de grîu coborît.

E pe schele —
o serpentină frumoasă,
și-n cercul inimii mele,
rupt, cu pîinea odată, la masă

E cerul de toamnă și vinul. Toate:
mîndria cu care merg pe pămînt
în ritmurile vii
de Partidul Comunist cadențate.

Sînt și eu, cum să zic, o parte,
o ramură din timp;
un semn undeva în imensa lui carte.

Eu. Și ceilalți: tu, iubirile, luptele,
izbînzile noastre întregi...
Sîntem în tot ce există în țară
cu numele de frumos;
în tot pentru ce-am pus umărul dîrz
în acești ani — douăzeci.

ION DINU

ÎN PRIMELE RÎNDURI COMUNISTII

Colonel CONSTANTIN GEICA

Secretarul Comitetului organizației
de partid din C.S.S.

PE PARCURSUL celor două decenii de activitate, sub conducerea și îndrumarea partidului, aparatul de securitate a obținut succese importante în lupta împotriva elementelor dușmănoase, aducându-și contribuția la apărarea și consolidarea cuceririlor revoluționare, la întărirea orînduirii noastre sociale și de stat.

Manifestînd o grijă deosebită pentru îmbunătățirea continuă a activității securității statului, conducerea de partid și de stat a trimis să lucreze în cadrul acestui aparat mii de comuniști și

UTC-iști din rîndul celor mai buni fii ai poporului nostru, care animați de un fierbinte patriotism au dat pilduitoare dovezi de devotament în executarea misiunilor încredințate.

Sînt numeroase actele de eroism, săvîrșite de comuniști din aparatul de securitate, care s-au jertfit pentru cauza nobilă a partidului și a statului. Numele și faptele celor care, cu sacrificiul vieții lor, au apărât cuceririle poporului, vor rămîne înscrise cu litere de aur în istoria patriei noastre.

Pe măsura dezvoltării socie-

tății noastre socialiste, concomitent cu evoluția social-politică și economică a țării, cu perfecționările aduse în toate sectoarele de activitate au crescut și sarcinile puse de către conducerea de partid în fața securității. De aceea, nu de mult, s-a realizat un cadru organizatoric mai adecvat desfășurării în bune condiții a activității aparatului, îmbunătățirii mijloacelor și metodelor de muncă, pregătirii mai temeinice din punct de vedere profesional, politico-ideologic și de cultură generală a tuturor cadrelor noastre.

În orientarea și îndrumarea activității aparatului de securitate o importanță deosebită o au documentele plenarelor C.C. al P.C.R. din iunie 1967 și aprilie 1968, precum și indicațiile prețioase date de tovarășul Nicolae Ceaușescu la adunarea activului nostru de bază.

În cadrul dezbaterilor ce au avut loc pe marginea acestor documente, întregul personal și-a manifestat adeziunea față de aprecierile conducerii de partid, față de sarcinile trasate și hotărârile adoptate. Analizând critic și autocritic propria lor activitate în lumina documentelor de partid, cadrele aparatului securității au scos în evidență lipsurile și greșelile din trecut, cauzele care le-au generat, au desprins concluzii și învățăminte prețioase, pe baza cărora, în

frunte cu comuniștii, s-a trecut cu hotărîre la muncă, imprimîndu-se un nou suflu întregii activități.

În acest sens sînt de reliefat succesele concrete obținute pe linia cunoașterii în mai bune condiții a obiectivelor lucrate, a folosirii cu mai multă eficiență a metodelor și mijloacelor muncii de securitate, reușindu-se astfel să se documenteze mai temeinic activitatea dușmănoasă a unor elemente și să se ia cele mai corespunzătoare măsuri împotriva acestora care, sub o formă sau alta, atentează la securitatea statului nostru.

Îndeplinindu-și sarcinile incredințate, cadrele securității statului, în frunte cu comuniștii, își aduc zi de zi modesta lor contribuție la realizările înfăptuite de poporul român pentru propășirea și dezvoltarea patriei noastre.

Ca în orice domeniu și în cadrul unităților de securitate un rol important în îndeplinirea hotărîrilor de partid, a misiunilor și sarcinilor de serviciu revin organelor și organizațiilor de partid. Acestea sînt chemate ca pe baza atribuțiilor ce le sînt stabilite prin statut să desfășoare o intensă muncă de educare și de mobilizare a comuniștilor la o activitate rodnică, plină de conținut.

De o mare însemnătate pentru orientarea muncii organelor și organizațiilor de partid din Consiliul Secu-

rității Statului este Hotărîrea Comitetului Executiv al C.C. al P.C.R. cu privire la întărirea controlului de partid asupra activității organelor de securitate și miliție.

Analizînd activitățile noastre în lumina sarcinilor stabilite prin această hotărîre, putem afirma că la rezultatele bune obținute pe linia îndeplinirii ordinelor și misiunilor o contribuție de seamă și-au adus organele și organizațiile de partid, care au întreprins acțiuni concrete de educare a comuniștilor în spiritul întăririi disciplinei, al vigilenței și conspirativității, al unei comportări demne în familie și societate.

Comitetul de partid din aparatul central al securității statului a manifestat o deosebită preocupare pentru sprijinirea activității profesionale, pentru orientarea și instruirea birourilor organizațiilor de partid asupra celor mai esențiale și actuale probleme, urmărind în permanență creșterea eficienței muncii organizațiilor de bază, a acțiunilor întreprinse de acestea pentru îndeplinirea întocmai de către comuniști a hotărîrilor de partid, a ordinelor și sarcinilor profesionale.

În plenara sa din iunie a.c. Comitetul organizației de partid din cadrul Consiliului Securității Statului a analizat preocuparea comitetului și a organizațiilor de bază pentru întărirea disciplinei, vigilenței și a con-

spirativității în muncă. Cu acest prilej s-a luat atitudine hotărîtă față de abaterile comise de către unii comuniști, și îndeosebi față de cazurile de minciună și necinste, insistîndu-se asupra cauzelor care au generat asemenea fenomene. Concluziile desprinse din această plenară vor fi aduse la cunoștința tuturor comuniștilor din aparatul central.

Ca urmare a sprijinului acordat de Comitetul de partid, în ultima vreme organizațiile de bază și-au îmbunătățit stilul și metodele de muncă, și-au sporit forța de mobilizare, intervin cu mai multă operativitate și eficiență în rezolvarea diferitelor probleme de muncă. Formele, metodele și mijloacele prin care organizațiile de bază participă la buna desfășurare a muncii de partid și profesionale sînt multiple și complexe. Printre acestea un loc important îl ocupă munca individuală desfășurată de birourile organizațiilor de bază, pentru a asigura rolul de frunte al fiecărui comunist la locul său de muncă.

De asemenea, în majoritatea organizațiilor de bază s-au dezbătut cu regularitate importante aspecte ale muncii ca: „Întărirea disciplinei de partid și militare — factor hotărîtor în îndeplinirea sarcinilor de partid și profesionale”; „Necesitatea întăririi vigilenței revoluționare și a conspirativității”; „Rolul pregătirii

multilaterale a ofițerului de securitate"; „Profilul moral al ofițerului de securitate” și altele. Dezbaterile acestor teme, în strinsă legătură cu problemele concrete din activitatea comuniștilor, a contribuit la educarea și mobilizarea acestora pentru îndeplinirea în tot mai bune condiții a sarcinilor de partid și profesionale.

Organele de partid se preocupă tot mai mult de cunoașterea preocupărilor și frământărilor comuniștilor, dovedesc mai multă operativitate și exigență față de activitatea și comportarea acestora. De exemplu, Comitetul de partid din I.S.M.B. fiind sesizat de unele stări de lucruri necorespunzătoare în stilul și metodele de muncă ale unor comuniști cu funcții de conducere a analizat această problemă într-o plenară a sa, stabilind măsuri corespunzătoare, care au determinat o simțitoare îmbunătățire atât în activitatea celor criticați cit și a celorlalte cadre.

La creșterea aportului comuniștilor în îndeplinirea sarcinilor ce le revin contribuie și existența unei conlucrări mai bune între birourile organizațiilor de bază și comuniștii cu funcții de conducere.

Pentru modul organizat în care și desfășoară activitatea de partid și rezultatele bune obținute, pot fi evidențiate îndeosebi birourile organizațiilor de bază din aparatul central

ai căror secretari sînt tovarășii: Ion Spătaru, Ion Slabu, Ilie Bujoreanu, Marin Pirvulescu, Victor Calu, Teodor Gudină, Lazăr Bărbunțoiu, și Ion Lăzăruț. În cadrul acestor organizații acțiunile întreprinse, munca concretă desfășurată cu oamenii și inițiativa de care s-a dat dovadă au contribuit efectiv la mobilizarea comuniștilor și a celorlalte cadre pentru îndeplinirea exemplară a sarcinilor.

Prin întreaga activitate desfășurată de Comitetul de partid și organizațiile de bază s-a urmărit dezvoltarea trăsăturilor moral-politice caracteristice unui comunist ca: devotament față de patrie și popor, pasiune în îndeplinirea sarcinilor de partid și profesionale, cinste, sinceritate, receptivitate față de tot ce este nou și înaintat, intransigență și combativitate față de lipsuri, principialitate politică, respect față de normele vieții sociale și de legile statului.

Studierea și dezbaterile documentelor de partid în cadrul învățămîntului politic, acțiunile cultural-educative, precum și întreaga activitate desfășurată zi de zi în procesul muncii au contribuit la formarea și dezvoltarea acestor trăsături.

Conștienți fiind că în desfășurarea vieții interne de partid, în munca de educare a comuniștilor mai avem

încă multe de făcut, este necesar ca pe baza sarcinilor izvorite din Hotărârea Comitetului Executiv al C.C. al P.C.R. din martie a.c. cu privire la întărirea controlului de partid asupra activității organelor de securitate și miliție precum și a concluziilor reieșite din analizele făcute la nivelul unităților, să desfășurăm o activitate susținută, plină de conținut.

Organelor și organizațiilor de partid din aparatul central le revin importante sarcini în privința îmbunătățirii stilului și metodelor de muncă, intensificării muncii de educație comunistă, care va trebui să aibă un caracter mai organizat, cu obiective bine stabilite — punindu-se un accent deosebit pe eficacitatea acțiunilor ce se întreprind.

Este necesar să luăm asemenea măsuri încât fiecare comunist să constituie exemplu de conștiinciozitate în muncă, de respectare întocmai a legalității socialiste, să promoveze în toate împrejurările spiritul de dreptate și echitate socială, să exercite o influență pozitivă în colectivul în care lucrează și în viața obștească.

Avem datoria să luptăm pentru crearea unui climat mai favorabil folosirii criticii și autocriticii, pentru dezvoltarea unui spirit combativ în toate colectivele de muncă față de lipsurile și deficiențele existente.

Vom acorda mai multă atenție antrenării tuturor comuniștilor la deplină soluționare a sarcinilor ce stau în fața organizațiilor de partid.

Pornind de la considerentul că în ridicarea calitativă a muncii un rol hotărâtor îl are pregătirea temeinică și multilaterală a cadrelor, un obiectiv important al muncii de partid în etapa actuală este acela de a face ca fiecare ofițer și subofițer din aparatul de securitate să înțeleagă necesitatea perfecționării continue a pregătirii sale politico-ideologice, profesionale, și de cultură generală. Tocmai de aceea în centrul preocupărilor muncii birourilor organizațiilor de partid trebuie să fie mobilizarea comuniștilor și a celorlalte cadre pentru studierea și însușirea temeinică a hotărârilor de partid, a legilor statului și a ordinelor conducerii Consiliului Securității Statului.

Sărbătorind cea de-a douăzecea aniversare a creării securității statului, ne exprimăm recunoștința pentru grija și atenția pe care conducerea de partid și de stat ne-o acordă. Cu acest prilej întregul nostru aparat, în frunte cu comuniștii, se angajează să muncească fără preget pentru îndeplinirea în cele mai bune condiții a sarcinilor și misiunilor încredințate.

Gînduri la aniversare

Colonel GRIGORE GHEORGHE

PREȚUIM ÎNCREDEREA ACORDATĂ

Maior CRAIU RIZEA

CINE SÎNTEM NOI ?

Colonel VASILE MIHAILA

UN MODEST OMAGIU

Locotenent major ECATERINA RUSU

PRILEJ DE BUCURIE

Maior ION DINU

SATISFACTII

Maior VICTOR ANDREA

MULȚUMESC DIN INIMĂ

Căpitan EMIL PREOTEASA

SUCCESE ÎN MUNCĂ

Căpitan ION FAUR

SLUJIM CU ABNEGAȚIE CAUZA NOBILĂ

PREȚUIM ÎNCREDEREA ACORDATĂ

Pentru fiecare lucrător de securitate ziua de 30 august reprezintă un prilej de trecere în revistă a acțiunilor la care a participat. Nu puține au fost cazurile când, în decursul anilor, am avut satisfacții deosebite. Prin munca noastră ne-am alăturat eforturilor întregului popor în opera măreață de construire a socialismului.

Îmi amintesc cu emoție de anul 1949 când, împreună cu muncitori din diferite uzine din București, am fost trimis de partid să lucrez în aparatul de securitate.

Am lăsat strungul pe care-l îndrăgeam și am început să mă calific în noua muncă plină de răspundere. Desigur, în perioada de acomodare au fost și momente de descurajare, de subapreciere a aptitudinilor și a posibilităților mele, dar le-am învins pentru că am înțeles încrederea deosebită pe care mi-a acordat-o partidul. Cu sprijinul comuniștilor din colectivul în care lucram, am reușit să-mi înfring ezitățile.

Au trecut 19 ani de când fac parte din aparatul de securitate. De la gradul de sergent major, până la gradul de colonel și funcția de inspector șef, am crescut o dată cu acest aparat, căruia i-am consacrat întreaga mea muncă și existență.

Dezvălui aceste câteva amănunte ale vieții și muncii mele, în speranța că tinerii ofițeri vor putea desprinde unele învățăminte care să le fie utile în activitatea ce o desfășoară. Pasiunea cu care îți prestezi serviciul, simțul de răspundere, perfecționarea continuă îți dau plenitudinea bucuriilor muncii împlinite.

Entuziasmul, atmosfera de muncă creatoare cu care este înfrumusețată a 20-a aniversare a înființării securității statului s-au manifestat la inspectoratul nostru prin rezultatele bune obținute în munca profesională: încadrarea bazei de lucru, clarificarea unor acțiuni și cazuri lucrate informativ, efectuarea de pătrunderi secrete soldate cu materiale de interes operativ, încadrarea informativă a punctelor vulnerabile din obiectivele economice, prevenirea unor acțiuni de sabotaj și scurgeri de date ce constituie secrete de stat etc.

Înfrumusețând acest eveniment deosebit pentru aparatul de securitate efectivul unității noastre va dovedi și în viitor că nu dezminte încrederea acordată și va lupta pentru aplicarea în viață a hotărârilor partidului, pentru dezvoltarea legăturilor cu masele de oameni ai muncii, în vederea apărării și întăririi pe mai departe a orânduirii noastre socialiste.

Colonel GRIGORE GHEORGHE

CINE SÎNTEM NOI?

Sîntem fii ai clasei muncitoare victorioase, sîntem fii ai gloriosului nostru partid, sîntem fii ai României Socialiste! Sîntem apărători ai muncii pașnice a talentatului și harnicului nostru popor, gata întotdeauna de a ne îndeplini datoria sfîntă încredințată de către partid!

Ne-am născut din aprigile lupte și prefaceri social-politice innoitoare, cu misiunea istorică încredințată de partid de a apăra cuceririle clasei muncitoare. Purtînd întotdeauna sus steagul și cuvîntul partidului, ne-am angajat cu toate forțele în lupta cu dușmanii din interior și din afara granițelor patriei.

În această încheștare continuă de forță și de inteligență, am lăsat pe cîmpul de luptă mulți fii, comuniști a căror memorie azi o cinștim cu atîta venerație. Am învins întotdeauna și pentru totdeauna.

Aducînd cînstirea și respectul meu celor cu care am îndeplinit nenumărate misiuni, celor cu care luptînd am învățat și învățînd am luptat, mă gîndesc cu deosebită căldură la noua generație de ofițeri, văzînd în aceștia urmași demni, capabili să ducă mai departe steagul de luptă și muncă pe care partidul și poporul ni l-a încredințat.

Aniversarea a două decenii de activitate constituie un prilej nu numai pentru aduceri amînte, de trecere în revistă a marilor bătălii, a realizărilor obținute, ci și pentru a ne angaja cu mai multă fermitate în fața partidului și a întregului popor, că ne vom ridica neconștient pregătirea politică, de specialitate și militară, pentru a lichida din fașă toate acțiunile acelor care încearcă să lovească în realizările istorice ale poporului nostru.

Maior CRAIU RIZEA

UN MODEST OMAGIU

Pentru ca fiecare ofițer de contrainformații să înțeleagă semnificația profundă a sărbătorii de la 30 august, în direcția noastră s-a acordat un deosebit interes cunoașterii contribuției pe care de-a-lungul anilor cadrele securității au adus-o la apărarea cuceririlor revoluționare ale poporului român. Sint deosebit de semnificative pentru noi nenumăratele acțiuni desfășurate de către ofițerii de securitate, care călăuziți de înaltele idealuri ale partidului, au dat dovadă, în îndeplinirea misiunilor, de multă abnegație și spirit de sacrificiu.

Împlinirea a douăzeci de ani de la crearea securității statului este întâmpinată de colectivul nostru cu bune rezultate în muncă. În vederea acestei sărbători ne-am angajat să îmbunătățim tot mai mult stilul și metodele de muncă, să veghem cu toată strășnicia la apărarea secretelor militare. Totodată, ne-am propus să selecționăm cu mai multă atenție persoanele care formează baza de lucru, să analizăm cu discernământ acțiunile informative cu privire la cauzele de spionaj și să trecem la luarea unor măsuri eficiente.

Sintem decisi să facem totul pentru a duce la îndeplinire hotărârile luate. Aceasta, ca un modest omagiu la cei douăzeci de ani de la înființarea securității statului.

Colonel VASILE MIHAILA

PRILEJ DE BUCURIE

Abia împlinisem 17 ani. Eram pe atunci la Sectorul P.C.R. ministere. Intr-una din zile, am fost trimisă să lucrez în cadrul poliției de siguranță. Primul contact cu persoanele de la noul loc de muncă m-a impresionat neplăcut. Întâlneam aici oameni superficiali, caractere meschine. Situația în care mă aflam nu putea să dureze. O știam cu toții.

30 august 1948 avea să legifereze înființarea securității poporului, organ menit să apere cuceririle revoluționare ale celor ce muncesc. Împreună cu un grup restrins de tovarăși am fost repartizată să lucrez într-un sediu conspirat unde urma să funcționeze unitatea noastră, actuala Direcție a XII-a. Participam cu toții, zile și nopți, la îndeplinirea sarcinilor grele și complexe care ne reveneau. În unele misiuni eram folosită și la pătrunderi, prezența unei tinere fete nedînd de bănuît. Cu toate că eforturile erau mari, nu am ezitat nici o clipă, știind că în apropierea mea se află tovarăși hotărîți oricînd să-mi vină în ajutor.

Elementele dușmănoase cu care veneam în contact direct erau capabile de orice, chiar de a săvîrși crime. Au fost cazuri cînd ofițeri, tovarăși de-ai mei de muncă au fost împușcați. Faptele lor însă ne întăreau și mai mult ura împotriva dușmanilor și ne oțelea voința. Alteori, elementele cu care veneam în contact încercau să ne corupă. Noi puneam pe primul plan cinstea și devotamentul, iar ei mîrșăvia.

Mă duceam oriunde eram trimisă, fără să țin seama de pericolul care mă pîdea. Eram stăpînită de un singur gînd: să învingem, să ne facem datoria. În decursul anilor, această muncă m-a atras mai mult, trăind întotdeauna sentimentul că îmi aduc și eu contribuția la îndeplinirea mărețelor sarcini, că îmi fac datoria de membru de partid și de ofițer de securitate.

Împlinirea a 20 de ani de la înființarea securității statului constituie un prilej de bucurie pentru noi toți acei care am parcurs acest drum împreună.

Locotenent major ECATERINA RUSU

SATISFACTII

Sărbătorirea celor două decenii de la înființarea aparatului securității statului constituie pentru mine un eveniment de seamă.

Ea îmi prilejuiește rememorarea unor momente deosebite din activitatea mea, desfășurată timp de aproape 20 de ani, momente de muncă încordată dar și cu multe satisfacții care au răsplătit din plin eforturile făcute în acești ani: am fost primit în rîndul comuniștilor; am fost îndrumat și ajutat să învăț (recent am încheiat ultimul an al facultății de drept). Acestea toate reflectă grija pe care o poartă partidul creșterii și educării cadrelor.

În toate colectivele în care am lucrat, am simțit permanent dragostea și căldura tovarășilor de muncă. Ei mi-au încredințat timp de aproape 15 ani sarcina de secretar al organizației U.T.C. și apoi al organizației de partid.

Pentru activitatea desfășurată, Comitetul Central al U.T.C. mi-a conferit „Diploma de onoare”.

Acum, în preajma celei de-a XX-a aniversări a creării securității statului, trăiesc clipe de adevărată mîndrie, datorită faptului că anii maturității mele politice și cetățenești sînt legați de această instituție.

Eu și tovarășii mei de muncă avem năzuințe tot mai îndrăznețe pentru activitatea noastră viitoare. Măsurile luate de partid pentru perfecționarea activității noastre, crearea noului cadru organizatoric ne întăresc convingerea că munca noastră va cunoaște o continuă creștere calitativă, în sensul că vom fi în măsură să îndeplinim sarcinile la un nivel care să satisfacă cele mai exigente cerințe.

Maior Ion DINU

MULȚUMESC DIN INIMĂ

Eram încă un adolescent cînd, în 1951, am fost încadrat în aparatul de securitate. Deși de atunci a trecut atîta timp, îmi sînt încă proaspete în memorie impresiile de început ca și amintirile ulterioare.

Contactul cu noul colectiv, cu sarcinile ce-mi stăteau în față, a constituit pentru mine un moment deosebit de care cu multă plăcere îmi voi aminti toată viața.

Nu voi uita niciodată atenția cu care eu și alți colegi am fost înconjurați de cadrele vîrstnice, cu experiență, care ne-au ajutat, ne-au sfătuit, urmărind cu răbdare și perseverență creșterea și formarea noastră ca ofițeri.

Acestei atenții i-am răspuns cu efortul de a-mi îndeplini corect și în bune condiții sarcinile și misiunile ce mi-au fost ordonate.

Acum, cînd sărbătorim a XX-a aniversare de la înființarea aparatului de securitate, îmi exprim recunoștința față de partid, față de tovarășii cu care am muncit, mulțumindu-le din toată inima pentru ajutorul primit în formarea mea ca om, ca ofițer de securitate.

Aniversarea constituie pentru mine și pentru colectivul în care îmi desfășor activitatea un moment deosebit, în întîmpinarea căruia ne-am mobilizat forțele pentru a-l împlini cu rezultate tot mai bune în munca practică.

Maior VICTOR ANDREA

SUCCESE ÎN MUNCĂ

Cadrele din serviciul de securitate al municipiului Bacău au primit cu multă bucurie hotărîrea Secretariatului C.C. al P.C.R. cu privire la sărbătorirea a douăzeci de ani de la crearea aparatului securității statului. Aceasta reflectă grija deosebită pe care partidul o acordă permanent activității noastre.

În întîmpinarea aniversării, întregul aparat al serviciului de securitate al municipiului Bacău, s-a străduit să îmbunătățească munca desfășurată cu rețeaua, să recruteze noi informatori cu calități și posibilități reale de sesizare. A fost acordată mai multă atenție folosirii mijloacelor oferite de sectoarele tehnico-operative ca și verificării și exploatării mai operative a informațiilor.

Întrucît în activitatea de cunoaștere a poziției pe care se situează elementele din baza de lucru mai avem încă neajunsuri, ne angajăm să ridicăm nivelul calitativ al muncii noastre, astfel ca să putem raporta organelor de partid, conducerii Consiliului Securității Statului că stăpînim situația operativă și că sintem în măsură să prevenim orice infrațiune.

Căpitan EMIL PREOTEASA

SLUJIM CU ABNEGAȚIE CAUZA NOBILĂ

Comuniștii, întregul aparat al Inspectoratului județean de securitate Brașov întâmpină cea de a XX-a aniversare de la crearea securității statului, intensificându-și eforturile pentru obținerea unor rezultate la nivelul cerințelor ce se impun în etapa actuală.

În cinstea acestei sărbători, colectivul în care lucrez s-a angajat să ia toate măsurile pentru a cunoaște îndeaproape activitatea elementelor legionare active, în scopul de a putea preveni și zădărnici în orice moment intențiile lor dușmănoase.

Ne vom strădui să folosim în mod judicios și ofensiv toate mijloacele muncii de securitate, eliminând din practica noastră metodele învechite, lăsând loc de acțiune inițiativei creatoare; vom respecta cu strictețe legalitatea socialistă, ordinele și indicațiile Consiliului Securității Statului.

Doresc să mă folosesc de acest prilej pentru ca să exprim simțămintele colectivului nostru, ale întregului personal al Inspectoratului de securitate Brașov, de profundă recunoștință față de partid și pentru a reinnoi legământul că vom sluji cu abnegație cauza nobilă pentru care milităm. Nu vom precupeți nici un efort pentru aplicarea hotărîrilor partidului, luptînd neobosit pentru îndeplinirea ireproșabilă a misiunii încredințate, apărarea cerințelor revoluționare ale poporului nostru.

Căpitan Ion FAUR

PUNTE PESTE ANI

ÎNSEMĂRI DESPRE PRIMII
ELEVI ȘI CEI DE O VÎRSTĂ
CU SECURITATEA

Clădirea din Strada Principatele Unite, în care a funcționat școala în 1948

Nu departe de intrare, în pavilionul principal al Școlii de ofițeri de securitate, se află pe un perete o placă de marmură. Dimensiunile nu-i sînt prea mari și cu toate acestea rar se întîmplă ca vizitatorii să treacă pe lângă ea fără să se oprească. Ori cît ar fi de grăbiți, ei poposesc o clipă, fiindcă bucată aceasta de marmură are o semnificație deosebită. Pe ea au fost și vor fi încrustate și de acum înainte numele șefilor de promoție, ale absolvenților cu cele mai bune rezultate la învățătură pe care i-a dat școala.

Dacă pentru vizitatorul obișnuit o asemenea placă prezintă interes, cu atît mai mult ea se impune atenției reporterului, omului care vine să scrie despre această instituție de învățămînt.

Așa s-au petrecut lucrurile și cu autorul rîndurilor de față, venit în școală să scrie despre promoția anului acesta, promoția celei de a 20-a aniversări a constituirii securității statului. În sălile de cursuri, la seminarii, pe coridoarele lungi și luminoase am stat de vorbă cu eroii acestui reportaj. Le-am cunoscut preocupările, gîndurile și planurile și, mai ales, entuziasmul tineresc al celor douăzeci de ani. Fîindcă, în marea lor majoritate, ei sînt de-o vîrstă cu securitatea statului, în care s-au angajat să lucreze.

Despre placa de marmură n-aș fi însemnat poate nici un cuvînt, dacă atunci cînd m-am oprit în fața ei, n-aș fi citit spre partea de sus a primei coloane cîteva nume mult cunoscute în școală. Este vorba de numele unor ofi-

Pavilionul principal al școlii de azi

teri profesori cum sînt Jora Barbulcu, Gheorghe Lucuța, Ioan Tău care, împreună cu alți colegi de-ai lor, se bucură de multă autoritate în rîndul elevilor. Tot aici am mai întîlnit și numele locotenent colonelului Vladimir Bîriș, înscris printre șefii celei dintîi promoții de ofițeri, a celei dintîi serii de absolvenți pe care i-a dat instituția în care ne aflăm. El este în momentul de față unul dintre locuitorii comandamentului școlii și se ocupă de problemele învățămîntului de specialitate.

Citindu-i numele pe placa de marmură, n-am putut rezista tentației de a afla mai îndeaproape cum s-au pregătit elevii din prima promoție, în ce condiții au învățat ei și cum arăta școala pe atunci. Aceasta, mai ales pentru că lucrurile erau toate la început și începutul interesează aproape întotdeauna.

Locotenent colonelul Bîriș și elevii din promoția lui au intrat în școală în anul 1948, la mai puțin de două luni după constituirea aparatului securității. În același an, în comuna Menți, județul Mehedinți, se nășteea elevul sergent Popescu Gh. Constantin, din promoția actuală. Sau, în comuna Silistea, județul Teleorman, vedea lumina zilei, elevul sergent Vochin Ștefan-Ion. Cu alte cuvinte, în timp ce o generație, aceea a tinerilor de astăzi, de-abia își făcea intrarea în viață, o alta, a celor maturi, se pregătea pentru munca anevoioasă de informații și contrainformații. Cei care alcătuiau această generație crescuseră într-o altă lume. Ei cunoscuseră gustul amar al pîinii cîștigate la stăpîn. Din lipsă de mijloace, cei mai mulți de-abia izbutiseră să termine școala primară sau

O nouă promoție de elevi depune jurământul

cite-o școală profesională de ucenici. Unii urmaseră și citere clase de liceu, însă cu prețul multor greutateți. Munca lor în școala de ofițeri mi s-a părut că interesează cu atât mai mult, cu cât a presupus și mai multe eforturi, mai multă încordare a forțelor.

— Cum arăta clădirea în care am învățat eu și promoția mea? Cum arătau sălile de curs, dormitoare, sălile de seminar? La întrebările pe care mi le-ai pus, nu-i greu de răspuns — spune binevoitor locotenent colonelul Vladimir Biriș. Clădirea mai există și astăzi, în strada Principatele Unite. Cine vrea, poate s-o vadă. Este clădirea în care acum funcționează un liceu de muzică. O clădire obișnuită, cu săli de clasă, încăperi pentru dormit, sală de mese și cam atât.

El ascultă pe interlocutor și îmi dau seama că amintindu-și de zilele petrecute ca elev al școlii de ofițeri, în glasul lui se simte vibrând emoția.

— Promoția noastră însemna cam vreo sută douăzeci de tineri. Am fost propuși pentru școală de organizațiile de partid sau de U.T.C. din care făceam parte. Încă din primele zile am fost împărțiți în cinci clase care alcătuiau totodată și plutoane. Pregătirea a început imediat, cu lecțiile de științe sociale. Am trecut apoi la instruirea militară și după aceea la pregătirea de specialitate.

Pe măsură ce locotenent colonelul Biriș vorbește, imaginile de atunci prind contururi și se încheagă unele după altele. Iată-i parcă pe elevii din

Instrucția focului

prima promoție, în bănci, aplecați deasupra caietelor. Noțiunile de economie politică, de socialism științific și de materialism dialectic și istoric par unora foarte complicate. Nivelul de pregătire pe care-l au nu le permite să le pătrundă, foarte mulți termeni părăsindu-li-se aproape de neînțeles. Voința se arată însă extrem de puternică. Noțiunile sînt desfăcute în părți componente, cercetate, recompuse și iar desfăcute, pînă la înțelegerea deplină.

Sau iată-i la pregătirea de specialitate, unde pe atunci nu existau încă organizate catedre. Cunoștințele erau predate de ofițeri cu mai multă experiență din aparatul securității. În sensul pedagogic al cuvîntului, nu putea fi vorba aici de lecții sau prelegeri, ci mai curînd de un șir de explicații. Acestea semănau de cele

mai multe ori cu niște sfaturi practice, izvorîte din experiența muncii de fiecare zi. Ele erau însă însușite cu o râvnă deosebită. Nu exista amănunt pentru care să nu se depună eforturi spre a fi înțeles și reținut.

— Un aspect pozitiv, care după părerea mea merită scos în evidență, adaugă locotenent colonelul Biriș, constă în faptul că elevii luau parte la o serie de acțiuni. Anumite servicii operative, cînd aveau nevoie de forțe în plus, apelau la școală. Îndeplinirea de către viitorii ofițeri a unor misiuni reale, alături de lucrători mai mult sau mai puțin formați, le-a fost de mare folos. O serie de cunoștințe importante ei le-au însușit direct sau, cum se mai spune, pe viu, fără a le mai fi predate de la catedră. Pregătiți în felul acesta, cu toate greu-

Au sosit cărți noi

tățile, elevii din prima promoție s-au dovedit la înălțimea sarcinilor de atunci. În școală ei au petrecut mai puțin de o jumătate de an. Pregătirea și-au întregit-o după absolvire, în munca practică, în lupta cu dușmanii noii ordini. Cu sîrguință, s-au perfecționat zi de zi, și după cum au arătat faptele, nu vorbele, și-au făcut datoria...

Despărșindu-mă de locotenent colonelul Biriș, am urcat la etajul I. Aici se află, printre alte încăperi, sălile de studiu și de seminar, precum și sala de predare, ale elevilor promoției din anul acesta.

Întru în cabinetul catedrelor de specialitate nr. 1 și 2. Privesc numeroase scheme lucrate în diferite culori, foto-

grafii și diferite exponate. Trecînd prin fața lor nu pot să nu remarc, încă o dată, contribuția pe care acest material didactic îl aduce la pregătirea elevilor. Tot aici se găsesc lecții întocmite de cadrele școlii, lucrări care generalizează experiența unor ofițeri din unitățile operative, literatură de specialitate de peste hotare etc.

Într-o altă aripă se află cabinetul catedrei de specialitate nr. 3 și laboratorul de criminalistică. Alături de scheme și exponate aici se află și un număr apreciabil de aparate, cu ajutorul cărora elevii pătrund în secretele cercetării criminalistice. Enumerarea eprubetelor, a retortelor sau a borcanelor de sticlă cu diferite substanțe chimice nu știu dacă ar da o

Laboratorul de criminalistică

imagine, cât de cât grăitoare, a celor aflate în sala laboratorului. Mai sugestiv în acest sens este relatarea pe care mi-a făcut-o maiorul Ioan Tău, din colectirul catedrei:

— Laboratorul de criminalistică și-a început activitatea cu un aparat de fotografiat, cu o cutie de lemn pentru copiat făcută la atelierul nostru de tâmplărie și cu o sticlă cu revelator pe care ne-au dat-o tovarășii de la miliție. În momentul de față, după un calcul făcut recent, laboratorul dispune de aparatură și materiale în valoare de peste 4 milioane de lei.

Istoria laboratorului de criminalistică este asemănătoare cu istoria fiecărui compartiment din școală. Nu există catedră care să nu fi fost dotată cu materialul didactic necesar procesului de învățământ. Spre exem-

plu, într-un pavilion alăturat cu cel principal, se află cabinetul fonetic care își aduce un aport dintre cele mai însemnate la însușirea limbilor străine. Elevii au astfel posibilitatea nu numai să asculte, ori de câte ori au nevoie, pronunția corectă a unui text, dar să-și audă și să-și corecteze propria pronunție. Tot ceea ce s-a făcut și se face în școală are drept scop perfecționarea permanentă a procesului de învățământ. Lucrul acesta este demonstrat nu numai de aparatura și materialele didactice, dar chiar și de clădirile cu încăperi sănătoase, de rondourile cu flori, de arcele de trandafiri și de adevărata pădure de pomi fructiferi crescută în preajmă.

Colonelul N. Budișteanu, coman-

In cabinetul fonic

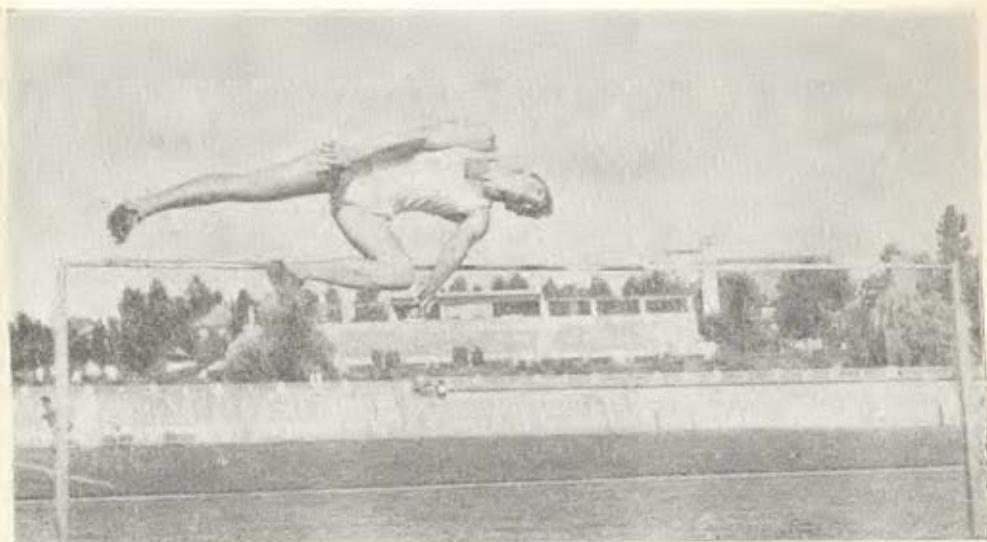
dantul școlii, mi-a vorbit pe larg despre disciplinele de învățământ parcurse de promoția celei de a 20-a aniversări. Volumul de cunoștințe asimilat de acești elevi nici nu poate fi comparat cu cel însușit de elevii primei promoții. Și este firesc să fie așa. Cerințele muncii au crescut, misiunile și sarcinile de serviciu cer ofițeri din ce în ce mai pregătiți. În acest sens și durata școlii s-a mărit la trei ani, iar disciplinele se predau la nivelul instituțiilor de învățământ superior.

— Tot ce am dorit noi, din generația mai reche, să învățăm și n-am reușit, au învățat tinerii din promoția acestui an și vor învăța mai deplin cei din promoțiile viitoare, spune colonelul N. Budișteanu. Absolvenții de astăzi, adaugă el, obțin nu numai calitatea de ofițer de securitate, ci promovează și

primii trei ani ai facultății de drept. După ce sunt repartizați la locurile de muncă, ei au obligația de a urma în continuare la cursurile fără frecvență, anii patru și cinci și de a promova examenul de stat.

În timp ce vorbește, colonelul Budișteanu scoate dintr-un sertar o bucată de hârtie și începe să poarte creionul pe ea. Trage cite-o linie, notează cite-un cuvânt, desenează la repezeală cite-o schemă. Obiceiul acesta l-am observat la el și altădată. La deprins probabil în anii când lucra în muncă operativă și când instruia subordonații în vederea îndeplinirii unor misiuni.

De data aceasta, pe micul drep-tunghi de hârtie sînt înscrise cîteva discipline, despre care doar în ultimul timp a început să se vorbească mai insistent în școală. Ele apar creionate

Stacheta a fost trecută

una după alta, pe măsură ce comandantul explică:

— În munca sa, după cum se știe foarte bine, un ofițer de securitate poate fi pus în multe situații. Este o constatare banală, e adevărat, dar ea trebuie făcută, pentru că realitatea o impune la fiecare pas. Tocmai ținându-se seama de o astfel de realitate, sau făcut eforturi ca promoția anului acesta să-și însușească o serie de discipline noi cum sînt inotul, judo, conducerea auto, iar o bună parte din ea chiar parașutismul. Începînd cu promoția anului 1968, securitatea are primul lot de 106 parașutiști brevețați.

La prima vedere poate că o asemenea realizare nu pare atît de deosebită. În fond, imaginea omului care coboară lin din înălțimile răzduhului

cu umbrela imensă deschisă deasupra capului, a intrat de mult în rîndurile imaginilor cotidiene. Mai puțin se știe însă cîtă muncă și eforturi se cer unui om pentru a putea să întruchipeze în realitate o asemenea imagine. Împreună cu comandantul școlii, am vizionat o peliculă pe 16 milimetri cu aspecte filmate la pregătirea celor 106. Secvențele văzute mi-au completat imaginea nu numai despre frumusețile acestei specialități, ci și despre eforturile care trebuie depuse pentru însușirea ei.

Despre pregătirea mult mai completă a tinerilor din promoția anului acesta, mi-a vorbit nu numai comandantul școlii. Au ținut să sublinieze acest aspect locotenent colonelul Vasile Arram, de la catedra de specialitate nr. 3, locotenent colonelul Nicolae

Clipe de destindere pe terenul de volei

Frost, de la catedra de științe sociale, maiorul Aurel Pop, de la catedra de drept administrativ, precum și locotenent colonelul Gheorghe Faur, secretarul comitetului de partid.

— Tinerii aceștia, care au vârsta securității noastre, a remarcat locotenent colonelul Faur, sînt chemați să ducă mai departe munca grea, dar nubilă, începută de generația celor mui vîrstnici. Că vor izbuti, nu există nici o îndoială; școala le-a creat o serioasă bază de cunoștințe, care le va permite să învețe în continuare, să fină pasul cu cerințele, mereu în creștere, ale misiunilor pe care le au de îndeplinit.

Într-adevăr, tinerii din promoția anului 1968 dispun de această bază de cunoștințe. Mi-am dat seama că lucrurile stau așa și cu prilejul participării la

unul din seminariile clasei nr. 3. Era un seminar la pregătirea de specialitate, despre pătrunderea informativă în serviciile de spionaj străine. Au luat cuvîntul elevul sergent Petru Suciu, elevul sergent major Ion Stoica, elevul sergent Nichifor Ignat, elevul sergent Nicolae Iseru. Din felul cum puneau problemele, din logica expunerii, ca și din vocabularul folosit, nu mi-a fost greu să înțeleg că tinerii aceștia au un serios bagaj de cunoștințe.

De fapt, nici nu se putea să fie altfel. Ei nu au trebuit să-și întrerupă cursurile primare sau liceale ca marea majoritate a celor din prima promoție, nevoiți să caute de muncă pentru a-și asigura existența. În condițiile create de orînduirea noastră nouă, ei au pășit firesc din școala generală în liceu. Este

În grădina din preajma școlii

o adevărată plăcere să discuți cu unii dintre ei, cum sînt elevul sergent major Mihail Stoican, elevul sergent Aristică Nistor sau elevul sergent Vasile Pop, despre preocupările pe care le aveau înainte de a veni în școala de ofițeri. Noile descoperiri științifice, filozofia și literatura, pictura și muzica, se împleteau cu visurile lor de a deveni oameni pregătiți pentru viață, în stare să-și aducă aportul la dezvoltarea societății. Nu întimplător acești elevi ca și alții, au absolvit fiecare an cu medii de peste 9,50, iar acum sînt candidați la titlul de șef de promoție.

În școala de ofițeri ei n-au parcurs doar disciplinele de drept sau cele de specialitate. În sala aflată în pavilionul principal au vizionat spectacole prezen-

late de colectivele unor teatre profesionale, s-au întâlnit cu oameni de știință, cu scriitori și ziariști, cu muzicieni și oameni de artă. În funcție de preocupări, ei au avut posibilitatea să frecventeze cercul literar, cercul de iubitori ai muzicii sau cercul de arte plastice.

De altfel, pe parcursul celor trei ani de școală, elevii au participat și la altfel de activități folositoare. Printre acestea pot fi amintite întîlnirile cu cadrele cu funcții de conducere din aparatul de securitate. Expunerile pe care le-au făcut tovarășii: general maior Nicolae Stan, general maior Neagu Cosma, general maior Emanoil Rusu, le-au lăsat atît amintiri plăcute, cît și învățăminte prețioase pentru viață.

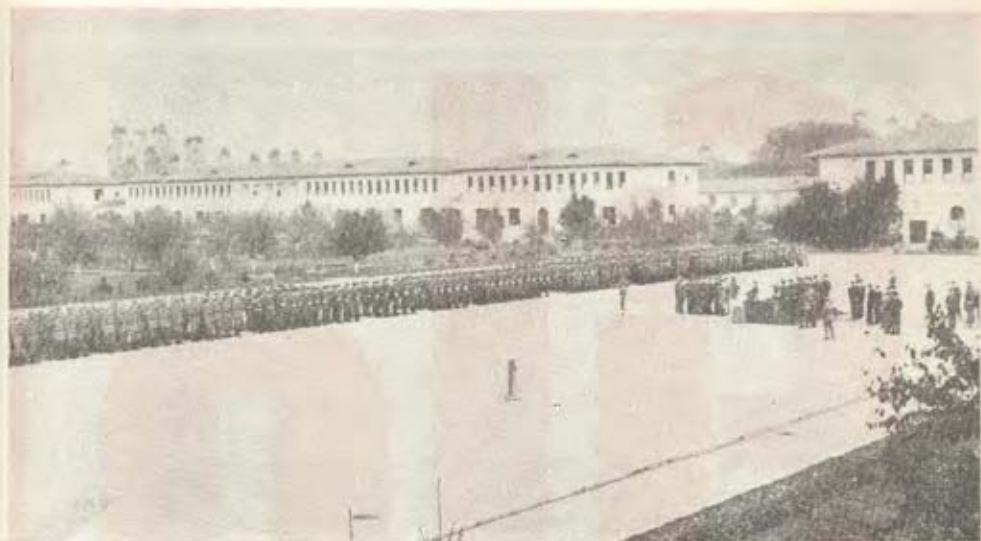

Urcarea în avion și, după aceea, lansarea cu parașuta

Între tinerii care alcătuiau prima promoție și tinerii promoției 1968, sînt fără îndoială deosebiri. Între ei se interpun nu numai două decenii, ci și o perioadă de adînci transformări politico-sociale. Și totuși, pe o anumită linie, cele două generații se întîlnesc. În timpul discuției, locotenent colonelul Biriș a relatat un fapt deosebit de semnificativ. Neavînd un cîmp de instrucție mai aproape, elevii din prima promoție făceau exercițiile de pregătire militară tocmai în comuna Pantelimon. Marșul pînă acolo, mai ales pe străzile pietruite, era extrem de greu. Mulți dintre elevi aveau roșături de cizme la picioare și conducerea școlii le pusese la dispoziție un camion, pentru a-i transporta de la cîmpul de instrucție. Nici unul dintre ei nu s-a folosit de

serviciul acestui autovehicul. L-au numit — dimpotrivă — „camionul dezo-noarei” și l-au lăsat tot timpul să circule gol.

Un alt fapt semnificativ, petrecut la distanță de 20 ani, ni l-a povestit maiorul Dumitru Stroe, comandantul de batalion al elevilor din promoția 68. La prima lansare cu parașuta, în momentul cînd se pregătea să părăsească avionul, elevului Nicolae Gîrdu i s-a deschis, dintr-o defecțiune tehnică, parașuta de rezervă. Bineînțeles că nu i se mai putea permite să sară, iar defecțiunea nu putea fi remediată decît la sol. A veni însă pe pămînt cu avionul, cînd ai pornit la lansare, este un fapt destul de neplăcut. Lucrul acesta li se întîmplă numai celor lipsiți de curaj, care refuză să sară și

Pe platoul de adunare al școlii

care în bătaie de joc au fost numiți „ambasadori”, prin asociație cu acțiunea de retragere a acestor reprezentanți diplomatici. Gîrdu nu concepea nici pe departe să se pună într-o asemenea situație și drept urmare s-a hotărît să sară fără parașută de rezervă. Alături instructorii, cît și maiorul Stroe, care se aflau în avion, au trebuit să depună multă străduință pentru a-l convinge să rămînă pe locul său. S-a liniștit, în parte, doar cînd i s-a spus că va executa lansarea cu seria imediat următoare, ceea ce s-a și întîmplat.

Amîndouă aceste fapte își au tîlcul lor. Sentimentul onoarei, al îndeplinirii întocmai a datoriei, vine de undeva din adîncuri, transmis tot mai deplin din tată în fiu. El a intrat de

mult în tradiție, ca o trăsătură caracteristică a vrednicului nostru popor.

Cum s-a întîmplat și în cazul celorlalte promoții, o dată cu solemnitatea de înălțare în grad din anul acesta, placa de marmură din pavilionul principal al școlii se va îmbogăți cu un nume nou: numele șefului promoției actuale. La anul viitor se va adăuga altul, apoi altul, și dacă vreodată, peste decenii, vreun cercetător va căuta să afle faptele legate de această placă, se va opri fără îndoială la începuturile școlii și la promoția celei de-a 20-a aniversări. Fiindcă oricîte rînduri de elevi vor trece pe aici, numai o singură generație poate avea vîrsta apărutului nostru de securitate. Și această generație este promoția anului 1968.

Căpitan GH. APOSTU

file

**DINTR-UN
JURNAL
NESCRIȘ**

Un om obține o realizare. Aceasta se adaugă alteia. El merge mai departe. Se străduiește, caută să învingă piedicile care se ivesc și o altă realizare îi încununază activitatea. Apoi alta și alta... Timpul își caută de drum. Trece un an, trec zece, douăzeci. Cu ochii minții, omul privește înapoi și constată că viața i s-a clădit pe un noian de fapte, care s-au înșiruit întocmai ca mărgelele pe o ață. El a muncit, ele s-au adăugat.

Așa se întâmplă în viața unui om. Dar cînd este vorba de mii de oameni? Și nu oameni izolați, ci oameni care pășesc umăr la umăr, organizați, fiecare cu locul și cu îndatoririle sale? În cazul acesta, faptele sînt mult mai numeroase și totodată mai importante. Un astfel de sentiment îl trăiește și acel care se oprește o clipă și încearcă să cuprindă cu privirea activitatea securității statului.

În timpul celor două decenii de luptă sub conducerea și îndrumarea înțeleaptă a Partidului Communist Român, în activitatea securității statului s-au adunat un număr important de fapte. A luat astfel ființă un imens jurnal nescris care s-a completat zi de zi, an de an. Faptele pe care le însumează acesta sînt extrem de diferite, caracterul lor este divers, dar toate țintesc spre același țel: să slujească cu devotament patria, orînduirea socialistă.

Din acest imens jurnal au fost așternute pe hîrtie doar crîmpeie. În cea mai mare parte, el a rămas nescris, și își așteaptă autorii. În rîndurile care urmează noi ne-am îngăduit să inserăm cîteva pagini, în dorința de a ne aduce o modestă contribuție la evocarea istoriei tumultuoase a securității statului.

AL 17-LEA

1949. Pe la începutul lunii septembrie, cu un tren de seară, plutonierul major Roman Ușurelu lăsa în urmă Galații și se îndrepta spre Focșani. După felul cum era îmbrăcat, cu un costum destul de ponosit, părea un funcționar tînăr, care bate cam de mult drumurile în căutarea unei slujbe. Toată înfățișarea sa rădea o anumită grijă și frămîntare, amintind de acei oameni care se întreabă dacă vor găsi sau nu lucrul după care au pornit.

De fapt, plutonierul major Ușurelu era preocupat, nu pentru ceea ce voia să arate, ci pentru ceea ce avea în realitate de făcut. Cu două săptămîni în urmă, el fusese chemat de către șeful direcției regionale de securitate.

Puțin emoționat, bătuse la ușa capitanată și intrase în birou. După ce-l invitatase să ia loc, șeful direcției nu se arătase prea grăbit să-i spună pentru ce l-a chemat. Începuse o discuție aparent fără importanță și doar printre altele îl întrebase dacă a auzit despre frații Paragină și despre banda lor. Ușurelu auzise cîte ceva, însă destul de vag. Șeful direcției nu insistase. Abia peste vreo jumătate de oră, lăudă pare-se o hotărîre, îi dăduse ordin să se documenteze în problemele mișcării legionare.

După vreo zece zile, timp în care Ușurelu parcursese aproape toate lucrările mai de seamă ce trebuiau studiate, șeful direcției regionale îl chemase din nou. De data aceasta îi făcuse un control minuțios asupra celor citite și îi spusese direct:

— S-a hotărît infiltrarea în banda fraților Paragină a unui lucrător operativ. Dacă conducerea direcției țiar încredința dumitale misiunea aceasta, ce zici, te-ai duce? Nu ți-e frică?

De cum începuse să studieze materialul, Ușurelu se gîndise și la o astfel de posibilitate, așa că nu întârziase cu răspunsul:

— Mi-e frică, vă raportează, dar mă voi strădui s-o scot la capăt.

Șeful direcției nu-i încredințase imediat misiunea, îi ceruse să se mai gîndească.

— Riscurile sînt dintre cele mai serioase, finuse să-i arate el. E vorba de legionari înarmați și ăstia nu glumesc. Cea mai mică neatenție te poate costa viața.

Ușurelu afluase de toate acestea, dar nici o clipă nu se gîndise că ar putea da înapoi. Era în securitate de un an: mai înainte lucrase ca muncitor la Fabrica de uleiuri „Fleming”, unde fusese și secretar al organizației de partid și un asemenea gînd nu-și putea face loc prin mintea lui. Simțea că nu s-ar fi considerat om toată viața, dacă ar fi refuzat misiunea.

De aceea, atît cît permisesse modul de adresare regulamentar, încercase să-l convingă pe șeful direcției regionale că hotărîrea sa este definitivă. Acesta nu renunțase însă la părerea lui, îi ordonase ca totuși să mai chibzuiască și abia după un timp, îi dăduse aprobarea să plece.

Cînd trenul se apropie de peronul gării Focșani, Ușurelu se ridică de pe bancheta de lemn și înaintă către ușa ragonului. Coborî printre ceilalți călători și ieșind în piața gării, se îndreptă spre adresa unde trebuia să se întâlnească cu șeful securității județene.

Aici, lingă ofițer, mai găsi doi oameni, despre care deduse că sînt informatori. Presupunerea lui se adevăra imediat, fiindcă șeful securității județene le făcu cunostință: erau informatorii Mandeia și Treizeci-și-cinci, cu care avea să lucreze la infiltrare.

Ofițerul începu să-l pună la curent cu ceea ce cunoștea despre bandă. Prea multe informații n-avea nici el, dar Ușurelu tot află cîteva date în plus, față de ceea ce știa de la Galați. Frații Paragină fuseseră semnați în pădurile dinspre sud-vest ale județului, pe teritoriul cuprins între localitățile Soreja, Neicu, Fitionești și schitul Musuroaiele. La actele de terorizare a unor cetățeni sau atunci cînd

jeftuiseră convoiul ce ducea marfă la cooperativa din Cîmpuri, ei apăruseră însoțiți și de alți indivizi. Nimeni nu știa însă cîți sînt. Informatorul Mandeia, care locuia în comuna Clipicești și era consătean cu Tănase Diuță, cumnat cu frații Paragină, afluase de la acesta că nu sînt destui pentru ceea ce au de gînd să înfăptuiască. De aceea și spuneau că au nevoie de oameni și se arătau dispuși să primească în bandă pe toți cei „prigoniți” de noul regim.

Șeful securității județene expuse și unele idei pentru planul de infiltrare. El era de părere ca Ușurelu și Treizeci-și-cinci să intre în bandă, iar Mandeia să asigure legătura. Sublinie însă, că ideile lui nu sînt obligatorii, că ei trebuie să se gîndească și să găsească cele mai bune soluții. De fapt, asta era și prima sarcină: să facă planul de infiltrare. Apoi le atrase și el atenția asupra pericolelor:

— Puteți renunța chiar și în timpul cînd faceți planul, dacă vă dați seama că riscurile sînt prea mari. Nu vă arînțați, îi sfătui ofițerul. Vom găsi noi și alte mijloace să-i prindem.

În aceeași noapte, Ușurelu și cei doi informatori s-au îndreptat spre comuna Clipicești. Mandeia era singur acasă, părinții îi plecaseră la niște rude într-o altă localitate și găsiseră că cel mai potrivit este să facă planul la el. Nu-i stîngherea nimeni și puteau să gîndească în voie.

După două zile de frămîntări, în care au propus și respins nenumărate variante, au găsit că cel mai bine e ca informatorul Mandeia să-i adăpostească pe Ușurelu și Treizeci-și-cinci la via sa, în afara satului. Apoi, să spună cunoscuților, că nu-i mai poate duce pe la vie, să petreacă cu ei, întrucît are acolo ascunși doi fugari. Cunoscuții îi

ror comunica în mod sigur știrea lui Tânase Diniță, iar acesta cumnaților săi. Iar dacă frații Paragină aveau într-adevăr nevoie de oameni, nu se putea să nu se intereseze de ei.

Cît privește legătura, după intrarea în bandă, au hotărît că e bine s-o țină prin Mandeia. Pentru a se putea întâlni cu el, Ușurelu și Treizeci-și-cinci trebuiau să „convîngă” pe șeful bandei că au și ei unii cunoșcuți prin care ar putea procura armament. Aceasta, în ideea că „posesorii” de armament trebuiau să fie de încredere, fie de unul, fie de celălalt, și în drumul pînă la ei, sau de la ei înapoi, nu se putea să nu se creeze posibilitatea revederii cu Mandeia.

Planul a fost găsit bun atît de șeful securității județene, cît și de șeful direcției regionale care l-au aprobat. Ușurelu și Treizeci-și-cinci s-au mutat la via. Mandeia a lansat știrea printre cunoșcuți, cu privire la cei doi fugari și într-adevăr, după vreo zece zile, Tânase Diniță l-a oprit și i-a zis:

— Am auzit că la tine la via ar sta de vreo săptămînă cineva. I-aderărat sau îs numai vorbe?

— Aderărat.

Diniță n-a insistat să afle mai multe, dar nici Mandeia nu s-a grăbit să-i spună. Și unul, și altul, s-au mărginit la atît.

Peste cîteva zile însă, Diniță l-a oprit din nou pe Mandeia:

— Și cine spuneai că sînt cei doi, pe care-i adăpostești la via?

— Niște cunoșcuți de-ai mei, de prin părțile Brăilei.

— Aha! Și de ce stai fugari?

— În nici un caz pentru că au fluierat în biserică. Au oamenii necazuri, ca mulți în ziua de azi. Dar să știu că n-au furat nimic, sînt politici.

— Și cît crezi că-i poți ține ascunși?

— Asta-i, că nu-i mai pot ține. Tre-

buie să le dau papucii, altfel intru eu în bucluc. Se cam știe prin sat că sînt pe acolo și mi-e teamă să nu afle aștia, mai ales milițienii.

Tânase Diniță s-a gîndit un răstimp, apoi, ca și cum i-ar fi venit o idee, a rostit:

— Știi ceva? Du-i la Ghiță Mazilu! Le schimbăm în felul acesta locul și dacă se apucă cineva să-i cante la tine, la via, nu-i mai găsește.

— Dar Mazilu are să-i primească?

— Are să-i primească.

Chiar în acea seară, Ușurelu și Treizeci-și-cinci au fost conduși de Mandeia la Ghiță Mazilu. Pînă atunci, județeanu de securitate nu aflase că acesta este șef de cuib legionar și că desfășoară o activitate intensă sub directă îndrumare a lui Ionel Paragină șeful bandei. Despre acțiunile lui, cît și ale altora, de-abia de-acum înainte aveau să se adune informații mai complete.

La Ghiță Mazilu, Ușurelu și Treizeci-și-cinci au făcut mai înfii cunoștință cu fiul acestuia, un tînăr de vreo douăzeci și cinci de ani. El i-a chemat într-o buclărie de vară, le-a făcut semn să ia loc pe o lavită și a scos dintr-un ungher un pistol nemțesc.

— Știu că sînteți de la securitate, n-are nici un rost să vă prefaceți atîta, a început mînios fiul gazdei. Să nu credeți însă că ne-ați înșelat. Cine trebuie, știe totul. Și ca să nu vă închi puiți că glumesc, uitați-vă, am primit și un pistol. Are încărcătorul plin. Toate cartușele le voi descărca în voi, fiindcă am primit ordin. Așa că s-a zis cu viața. Vă mai puteți bucura de ea, numai dacă spuneți cine va trimis. Ușurelu s-a uitat la Treizeci-și-cinci și a început să ridă:

— Auzi, fratele meu, că sîntem de la securitate. Bună treabă.

— Dar de unde sînteți? s-a răstît tînărul.

— Asta în nici un caz n-o să fi-o spunem fie, l-a înfruntat Ușurelu. Dacă, așa cum zici, cine trebuie știe totul, apoi tot el este în drept să afle și ceea ce poate nu știe. În afară de aceasta, ar fi bine să mai afle și cum te porți tu cu noi.

Fiul gazdei nu s-a lăsat. L-a hărțuit cu tot felul de întrebări mai mult de două ore. Pe urmă i-a scos din curte în grădină, spunînd că trebuie să execute sentința. S-a răzgîndit, mai apoi, și i-a chemat din nou în bucătăria de rară. Ușurelu și cu Treizeci-și-cinci au fîmțat-o înșă pe-a lor, repetînd la nesfîrșit două idei: că nu sînt de la securitate și că lui nu pot să-i spună nimic, că dară este nevoie să dea socoteală, apoi o vor face numai în fața cui trebuie.

Era aproape miezul nopții, cînd fiul lui Ghiță Mazilu i-a lăsat, în sfîrșit, în pace. Ușurelu și Treizeci-și-cinci au bătut că-i vorba de verificare, dar nu puteau fi pe deplin siguri. De aceea, unele momente le puseseră cu adevărat nerii la încercare. În asemenea situații, nu știu nici odată ce-ți rezervă clipa următoare, ce anume cunoaște și ce nu cunoaște adversarul care-ți stă în față. Și apoi, nu era deloc exclus ca bandiții să-și dea seama cu adevărat că sînt oamenii securității.

Convingerea că este vorba de verificare, li s-a întărit peste vreo săptămînă, cînd au fost luați de Tănase Diniță și mutați la un alt legionar. Și acesta i-a hărțuit la fel, spunîndu-le că știe că sînt de la securitate, că are ordin să-i împuste, că îi lasă în viață numai dacă declară sincer cine i-a trimis.

Lucrurile s-au repetat și la al treilea

legionar la care au fost ascunși, și la al patrulea. Cu întrebările și amenințările lor, cei doi aproape că se obișnuiseră, nu mai simțeau nici un fel de teamă. Dar Ușurelu nu era mulțumit, fiindcă hătea pasul pe loc. Se apropia jumătatea lunii octombrie și el cu Treizeci-și-cinci erau mutați mereu de la o gazdă la alta, fără vreun semn că s-ar putea ivi ceva nou.

Văzînd că situația aceasta poate să dureze, se hotărî să forțeze puțin lucrurile. Astfel, cînd gazda la care se aflau îi anunță că trebuie să-și schimbe din nou locul și să meargă la un legionar la care mai fuseseră, Ușurelu pretextă că mutările prea dese pot duce la suspiciuni. De aceea el spuse că s-au hotărît să plece din sat și rugă să fie transmise mulțumiri tuturor acelor care i-au adăpostit și au avut grijă să nu cadă în mîna autorităților.

Manerra s-a dovedit bună, căci a doua zi, Mandeia a fost trimis să-i ia la via lui și să le spună să nu plece, că poate se va găsi ceva mai potrivit pentru ei.

Intr-aderăr, peste două sau trei zile, o dată cu căderea serii, a urcat la Mandeia, la vie. Tănase Diniță. Arăta mai mulțumit ca niciodată și de cum intră în crămă, dovedi o încredere deplină față de cei doi „fugari”.

— Să nu vă supărați pe noi că v-am zis una și alta, începu el, dar n-am avut încotro. Trebuia să vă verificăm, altfel nu se putea. Acum știm că nu sînteți oamenii securității, ne-am încredințat.

— Și pentru asta trebuia să ajungeți pînă la a vă preface că ne împușcați? — îl întrerupse Ușurelu. Dacă apăsă careva din greșeală pe trăgaci?

— Ei, aream noi grijă, îl liniști Diniță. Dar acum totul s-a terminat. Cumnatul meu, Ionel Paragină, despre care nu cred că ai auzit, s-a gândit să ră ia cu el sus, spre munte. Altfel, dacă ră lasă, cădeți în mîna securității. Pentru asta trebuie să-i mulțumiți însă lui Manda. El a garantat pentru voi, fiindcă-i sînteți cunoscuți. Altfel, cumnatu-meu Paragină nu ră lua.

Spuse apoi că în noaptea următoare, împreună cu Manda, să aștepte în vie, pregătiți de drum. El, Diniță, avea să vină cu cine trebuie și astfel mutatul de la un cunoscut la altul lua sfîrșit.

După cum istorisește Roman Ușurelu, astăzi maior în cadrul Inspectoratului județean de securitate Neamț, acesta a fost cel mai greu moment al misiunii din 1949. Seara stabilită pentru întîlnirea cu șeful bandei nu numai că i s-a părut, dar s-a și lăsat foarte urfîtă. Din norii groși, care atîrnau jos de tot, cădea mărunț o ploaie rece de toamnă. Pămîntul se imbibase de apă, încălămîntea aluneca în toate părțile și se încărca cu noroi. Numai întinericul îi convenea lui Ușurelu. Se temea că în clipa întîlnirii cu Paragină să nu schițeze fără voie vre-un gest care să-l dea de gol.

Cei așteptați au venit pe la ora zece și jumătate. Înainte mergea Tânase Diniță, iar după el păsea un individ de statură potrivită. Cu toată beznă, lui Ușurelu nu-i fu greu să distingă că purta plete lungi, care îi cădeau de sub căciula de miel, și că era îmbrăcat cu un cojocel, strîns la mijloc cu centură lată de piele. De centură îi atir-

nau legate două grenade, un pistol în tor de piele, iar pe piept avea un pistol automat, a cărui curea îi era trecută pe după gît. Acesta era Ionel Paragină, șeful bandei. Imbrăcat la fel, dar cu mult mai înalt și mai roinic, venea la un pas în urmă fratele său, Cristea Paragină. Cu ei mai era un individ, despre care Ușurelu a aflat ceva mai tîrziu că este învătător și că-l cheamă Valeriu Iorga.

Cît au stat în vie, au rostit foarte puține cuvinte. De altfel, lui Ionel Paragină nu-i plăcea vorbăria, fapt care l-a scutit pe Ușurelu de o seamă de explicații. În timp ce aștepta, el făcuse eforturi să-și aducă aminte tot ce spusese legionarilor la care fusese găzduit, pentru a nu da vreun răspuns care să nu se potrivească și să stîrnească bănuiele. Dar Ionel Paragină nu puse decît, o singură întrebare:

— Băieții sînt înarmați?

— Au cîte nu pistol, răspunse Manda.

— Bine, aprobă el, după care spuse că o să-i mai verifice, să vadă dacă sînt într-aderăr camarazi, iar lui Manda îi atrase atenția să-și țină gura.

Cu această întîlnirea s-a terminat și au pornit la drum: Ionel Paragină înainte, după el Valeriu Iorga, apoi Ușurelu și Treizeci-și-cinci, și la urmă Cristea Paragină. Au mers aproape toată noaptea, urcînd și coborînd pe poteci înguste, fără ca cineva să scoată vreun cuvînt. Doar către revărsatul zorilor, după ce au lăsat în urmă un luminis, Cristea Paragină a zis ca pentru el:

— Am trecut prin Poiana Popii.

Se zărea bine de ziuă, cînd au ajuns în Pădurea Tihăraua, la bordeiul bandiților. Un individ i-a întâmpinat pe o potecă ce cobora într-o văioagă, i-a somat cu glas scăzut și a cerut parola.

— Zimbrul, a rostit Ionel Paragină, iar individul s-a tras la o parte și i-a lăsat să treacă.

Planul făcut de Ușurelu și aprobat de șeful județenei de securitate și de șeful direcției regionale, s-a dovedit bun și după infiltrarea în bandă. Fără să pună nici măcar o singură întrebare, plutonierul major a aflat treptat tot ceea ce-l interesa. La bordeiul din văioagă erau doisprezece bandiți. Ei nu numai că terorizau populația din împrejurimi, că jefuiau în mod deosebit cooperativele de consum, dar desfășurau o febrilă activitate pentru reorganizarea mișcării legionare. Toți membrii bandei, între care nu se afla nici un țaran, băteau satele fără întrerupere și țineau sedințe de cuib, adunau cotizații, colectau armament și muniție, duceau de la un loc la altul broșurile și publicațiile legionare de care izbutiseră să facă rost.

În adunările de la bordei, fiecare raporta ce a făcut, cu cine a luat legătura, care este starea de spirit. Ușurelu a ajuns astfel să cunoască întreaga rețea, care se întindea pînă în comune mai depărtate decît perimetrul cunoscut inițial de securitate.

Nu departe de bordeiul din văioagă, la vreo 250 de metri, pe firul unui pîrîu în sus, mai era un bordei, în care se adăposteau alți șase bandiți. Aceștia erau mai în vîrstă, toți legionari de

prin anii 1934—1935. Nici printre ei nu se afla vreun țaran, ci la fel ca și indivizii din primul bordei, fuseseră fie ofițeri, fie învățători, fie mărunți funcționari. De altfel, însuși Ionel Paragină era absolvent al facultății de litere și filozofie, cu vechime în mișcarea legionară de pe cînd era student.

Șeful bandei nu a uitat promisiunea făcută de a verifica pe Ușurelu și pe Treizeci-și-cinci. Odată, îndreptîndu-se spre schitul Mușuroaiele, unde aveau legături cu starețul care-i sprijinea în-deaproape, Ionel și Cristea Paragină l-au luat cu ei și pe Ușurelu. Au mers pînă aproape de lăcașul călugărilor și la un cot al drumului, l-au lăsat să stea de pază, nu însă fără a-i spune:

— Vezi că are să treacă pe aici șeful plășii de securitate, unul înalt, negricios și cu mustață. Cum apare, îl împuși!

Ușurelu n-a schițat nici un gest de împotrivire. Și-a tras doar pistolul din buzunar și a rostit:

— Bine, îl împușc!

Bine-înțeles că n-a trecut pe acolo nici un șef al plășii de securitate și chiar dacă ar fi trecut, Ușurelu ar fi tras în așa fel, încît să-l facă scăpat.

Altă dată, venind dintr-un sat tot cu Ionel și Cristea Paragină și mergînd, ca de obicei, Ionel înainte, iar Cristea în ariergardă, șeful bandei s-a întors dintr-odată și i-a pus lui Ușurelu pistolul în piept.

— Gata, a șuierat el printre dinți. S-a sfîrșit orice glumă. Am știut de la început că ești de la securitate, dar te-am lăsat să vedem ce ai să faci. Acum însă s-a terminat.

Uşurelu nici măcar nu s-a schimbat la faţă. S-a supărat doar foarte tare şi a început să vorbească muştrător.

— Dacă credeşi că aşa trebuie să se întâmple între camarazi, foarte bine. Eu nu cred însă că trebuie procedat aşa. Nu-i nici corect şi nici frumos. La asemenea lucruri nu m-am aşteptat, a încheiat el şi a dat liniştit la o parte teava pistolului lui Ionel Paragină.

Bandiţii îi acordau lui Uşurelu, tot mai multă încredere. Îl luau cu ei prin sate şi astfel el aruse posibilitatea să treacă şi pe la Clipiceşti şi să se întâlnească cu Manda. Îi încredinţase aceştia toate datele pe care le aflase, pentru a fi transmise mai departe, la securitate. Mai greu era însă de făcut planul de prindere al bandiţilor. Trebuia găsit un moment prielnic, pentru a fi capturaţi cât mai uşor.

Acesta se ivi abia după vreo lună, când amândouă bandele hotărâseră să se mute în nişte bordeie noi, la vreo zece kilometri mai în interiorul pădurii, unde aveau de gând să-şi petreacă iarna. Cu această ocazie Uşurelu sugeră lui Paragină că ar fi bine să aducă şi armamentul pe care îl avea el, în părţile Brăilei.

— Asta n-ar fi rău, a zis Paragină. Dar cine să-l aducă, fiindcă tu nu poţi pleca, eşti urmărit.

— Ar putea să-l aducă Manda.

— Da, Manda l-ar putea aduce.

În primul drum pe care l-a făcut la Clipiceşti, Ionel Paragină l-a luat cu el şi pe Uşurelu ca să aranjeze aducerea armamentului. În afară de aceasta, şeful bandei mai voia să-i dea o însă-

cinare lui Manda. Aflase că prin părţile Brăilei s-ar găsi şi un oarecare colonel Dănică, care stătea de vreo doi ani fugăr. Trimisul trebuia să facă totul pentru a-l întâlni şi a-i propune să lucreze cu cei din Pădurea Tihăraia. Ionel Paragină şinea foarte mult să aibă un colonel în bandă. Era o ambiţie care nu-i dădea pace nici prin somn.

La Manda, unde a fost lăsat de Paragină, Uşurelu a avut posibilitatea să stea mai mult de o jumătate de zi. Au discutat în amănunţime planul de capturare a bandei şi plutonierul maior a propus pînă şi lucrătorii care să ia parte la acţiune.

Totul s-a petrecut începînd dintr-o duminică şi pînă luni în zorii zilei. Dimineaţa, Ionel Paragină cu încă un bandit şi Treizeci-şi-cinci, au plecat la Clipiceşti, la Manda, de unde urma să ia armamentul şi pe colonelul Dănică, în eventualitatea cînd ar fi fost găsit. La bordeie, a rămas Cristea Paragină, să facă pregătirile de mutare. Uşurelu primise între timp însărcinarea să se ocupe de armament şi muniţie, aşa că el se îngrijea de împachetatul acestora. Deşi în planul de capturare nu intra folosirea focului, pentru orice eventualitate, Uşurelu aşeza armele în ranite în aşa fel încît să fie cu greu scoase şi folosite. Astfel, un pistol sau o puşcă retezată o împacheta într-o boccea, iar închizătorul în alta. Cristea Paragină, care n-avea chef să se ocupe de astfel de lucruri mărunte, ci numai comanda, nu era cîtuşi de puţin atent la ceea ce făcea Uşurelu.

În timp ce la bordeie pregătirile erau în toi, Măndea îl întâmpina pe Ionel Paragină în pragul casei.

— Se vede că l-ai găsit pe colonel, spuse Paragină.

— L-am găsit, vă așteaptă în casă.

— Pentru asta meriți într-adevăr felicitări, rosti șeful bandei, cuprins și el dintr-odată de bună dispoziție.

În casă, așa-zisul colonel Dănică, un lucrător de securitate înalt și voinic, se ridică în picioare și-i întinse mâna lui Paragină. Acesta încercă să i-o strângă, dar în aceeași clipă se trezi cu o lovitură zdrăvănească în ceafă. Banditul care venea în urma lui, observă mișcarea și se pregăti să tragă. Un alt ofițer de securitate ieși însă din șifonier și îi zbură, banditului, pistolul din mână, pînă sub fereastră. Peste o clipă, afară se auziră focuri de armă. Era înscenarea fugii lui Treizeci-și-cinci, care o luase prin grădina și căuta „să scape”, aplecându-se mereu la pămînt.

Dacă ar fi știut cum merg lucrurile la Măndea acasă, Ușurelu ar fi fost nu numai bucuros, dar și mult mai liniștit. El n-avea însă cum să cunoască rezultatul acțiunii și se frământa în sinea lui ca pe jăratie. Lucrurile erau toate împachetate și o dată cu căderea serii bandiții se grăbiră să se culce. În zori, după cum știa fiecare, trebuiau să vină Ionel Paragină și ceilalți doi, sau poate trei, dacă Măndea dăduse de colonel, și să plece cu toții la noile bordeie. Numai Ușurelu știa că s-ar putea să sosească altcineva, dar asta depindea de reușita acțiunii de la Clipicești. El urma să

facă de pază în schimbul trei și abia atunci avea să vadă dacă planurile i s-au realizat ori nu. În orice caz, oricît se strădui, nu putu să doarmă în noaptea aceea. Stătu doar cu ochii închiși și cînd banditul care făcuse de pază în schimbul doi veni să-l trezească, răsufală ușurat că nu trebuie să se mai prefacă adîncit în somn. Iși luă postul în primire, în fața ușii bordeiului și începu să se miste nerăbdător pe potecă, într-o parte și în alta.

Peste vreo oră, așa cum se aștepta, auzi pași apropiindu-se. Somă cu glas scăzut, ca de obicei, și ceru parola. Ii răspunse Treizeci-și-cinci, așa cum se înțeleseseră. Deci totul era în ordine și misiunea lui se apropia de sfîrșit.

O echipă de lucrători, condusă de șeful direcției regionale de securitate, împărțită în două, se strecură în bordeie. Prin somn, fără a le da posibilitatea să facă nici cea mai mică mișcare, toți bandiții au fost imobilizați. Nu s-a folosit nici o armă de foc și totuși o bufnitură a răscolit liniștea pădurii. Unul dintre bandiții aflați în bordeiul legionarilor în vîrstă avea pistolul în buzunarul pantalonilor și în învălmășeală, acesta s-a descărcat. Glonțul n-a atins însă pe nimeni.

Cînd lumina zilei se strecură din înălțimi și căzu deasupra pădurii, dezvălu șasesprezece inși legați și ținuți sub pază. Nu peste mult timp, ei au fost scoși din pădure și porniți către Focșani, unde îi aștepta, la fel făcut inofensiv, Ionel Paragină. Printre cei legați era și Ușurelu. El era al șaptesprezecelea. Dintre toți el avea toate motivele să fie cel mai mulțumit.

TRIMIȘI PRIN VAZDUH

1953. Era într-o dimineată, pe la sfârșitul lui aprilie. Locotenent colonelul Vasile Kiss, șeful regiunii de securitate, de-abia sosise la serviciu și deschisese mapa cu corespondență, când de la București s-a primit ordinul de alarmare. În a doua jumătate a nopții, un avion străin violase spațiul aerian al țării noastre. Ca și în alte cazuri, se presupunea că din acest avion au fost lansați parașutiști.

Locotenent colonelul Kiss și-a chemat imediat subordonații, alarmând totodată toate unitățile din cuprinsul regiunii.

În anii aceia, astfel de alarme se dădeau destul de des. Aproape că nu trecea lună, în care spațiul aerian al

țării să nu fie violat. De aceea se luaseră numeroase măsuri pentru a se acționa prompt în cazul unor lansări de parașutiști.

Pe întregul teritoriu al regiunii se organizase o rețea intensă de informații, mai ales în zonele socotite vulnerabile, cu condiții dintre cele mai adecvate pentru lansări. Așa era zona Beiușului, care cuprindea o parte a munților Apuseni, a Alejdului, unde se aflau zăcăminte de bauxită, sau a Mărgheiei, cu terenuri deluroase, acoperite de păduri și livezi. Pe lângă măsurile cu caracter informativ se asigurase o bună cooperare cu organele de miliție, cu trupele de securitate, și de grăniceri. Toate cunoșteau ce aveau de făcut atunci când erau înștiințate despre violarea spațiului aerian.

Măsurile acestea, luate din vreme, i-au creat posibilitatea locotenent colonelului Kiss să stabilească imediat faptul că în cursul nopții, o dată cu violarea spațiului aerian, pe teritoriul regiunii fuseseră lansați parașutiști. De pildă, din rețea se semnală că încă de dimineată fuseseră văzuți doi indivizi suspecți. Locul de unde sosea această informație corespundea, în bună măsură, cu traseul de zbor al avionului. El era plasat într-una din zonele socotite vulnerabile, cu condiții adecvate pentru lansări și anume, aceea a Beiușului. Era vorba de un

teren accidental din preajma comunei Finis, cu multe piscuri și râi împădurite, cu prăpăstii și ascunzători.

— Forțele de scotocire și de capturare să fie concentrate aici, ordonă locotenent colonelul. Să fie încercuită întreaga zonă. Orice suspect să fie supravegheat cu atenție. Totodată, să nu se scape din vedere intensificarea muncii informative în toate localitățile din împrejurimi.

Trupele de securitate, organizate în patrule, trecură la scotocirea terenului. Fiecare văioagă, fiecare parcelă de pădure, era „pieptănată” cu atenție.

Cu toate acestea însă, rezultatele întârziu să se arate. Nici o urmă, nici un indiciu nu apăreau de nicăieri.

— Poate că n-au fost lansați aici, își exprima câte unul părerea.

— Poate că n-au fost lansați deloc, spunea un altul.

— Cine poate ști? Nu vedeți, că nici cîinii nu adormesc nimic? — se rîra în discuție un al treilea.

Într-aderăr, cîinii de urmărire trăgeau de lese, alergînd înaintea militarilor conductor, fără să dea semne că vor descoperi ceva.

Cîțira ofițeri raportară că un cioban, care avea stîna pe o coastă de deal aflată în zonă, ar fi văzut în timpul nopții lansarea parașutiștilor. În speranța că va putea afla ceva, locotenent colonelul Kiss urcă pînă la el. Ciobanul era bătrîn, avea peste șaptezeci de ani, și din vorbele lui nu se prea înțelegea ce-a văzut și ce nu.

— Cum a fost moșule, spune-mi și mie, îl rugă ofițerul.

— Păi a fost, că eu nu dormeam, stăteam colea în ușa stîni.

— Și?

— Și am văzut.

— Ce-ai văzut?

— Am văzut, așa, ceva care a venit de sus.

— Unde era acest ceva?

— Acolo — și a arătat spre coasta de deal opusă celuiia pe care se afla stîna.

— Cam pe unde?

— Acolo, la bradul mare.

La vreo mie, o mie cinci sute de metri, pe coasta destul de abruptă, se vedea într-adevăr un brad mare, dominînd marginea unui luminiș. Dar terenul acela nu era deloc potrivit pentru aterizarea unui parașutist. Luminișul se afla către piscul muntelui, or, cei lansați cu parasuta caută de obicei terenuri așezate pe râi. Totuși, locotenent colonelul Kiss dădu ordin să se cerceteze locul indicat de cioban. Ostașii răscoliră întregul luminiș fără a descoperi însă nici un indiciu.

Locotenent colonelul Kiss și locșitorii săi, își dădură seama că scotocirea nu duce la nici un rezultat. De aceea hotărîră să înfărească și mai mult activitatea informativă.

Încă din momentul cînd primise informația cu privire la indivizii suspecti, șeful regiunii luase măsura să se facă un studiu amănunțit asupra persoanelor plecate din comuna Finis și din localitățile învecinate. Din alte lansări de parașutiști, organele noastre cunoșteau că acestea se făceau în echipe de cîte trei indivizi. Unul avea răspunderea acțiunii de spionaj încredințată, al doilea era radiofonistul însărcinat să țină legătura cu centrul, iar al treilea, de regulă, era originar din locul în care se făcea lansarea. Acesta din urmă avea un rol mai restrîns. Cunoșcînd foarte bine terenul, el avea misiunea să-l scoată pe parașutiști din zonă.

Militarii mai scotoceau încă văioagele, cînd locotenent colonelul Kiss primi lista cu numele mai multor cetățeni de prin locurile acelea, plecați peste graniță. Printre acestea se afla

și numele unui oarecare, Vasile Prunea, din comuna Finiș. Fiind încorporat, pentru a-și satisface serviciul militar, în anul 1949, el trecuse ilegal frontiera și se îndreptase spre Occident.

Șeful regiunii ordonă să fie dirijat spre familia fugarului un informator dintre cei mai buni. A fost ales G.M., un om harnic și chibzuit, care se bucura de multă autoritate în sat. Conform îndrumărilor primite, G.M. trecu pe la Ion Prunea, tatăl fugarului, stătu de vorbă cu el și cu nevastă-sa, dar nu află nimic. Degeaba adusesse el vorba despre Vasilică, erocind zilele petrecute împreună, căci părinții nu schițară nici un gest din care să se poată trage vreo concluzie.

Aflînd rezultatul, locotenent colonelul Kiss dădu indicația ca informatorul să mai încerce să discute cu familia Prunea. Faptul că Vasile Prunea era tînăr, că plecase din sat doar de patru ani, deci cunoștea bine locurile, că fusese militar și fugise peste frontieră, nu puteau lăsa indiferent serviciile de spionaj străine. Era un element potrivit pentru a fi recrutat.

G.M. s-a dus din nou pe la Ion Prunea și s-a dat în vorbă iar despre fecior. Vorbea pe departe, să nu dea de bănuît, cînd gazda îi spuse de-a dreptul:

— Ce-ar fi, dacă Vasilică al meu ar apare aici, în casă?

— Ar fi o mare bucurie pentru mine, însă lucrul acesta nu-i de crezut, răspunse G.M.

— Dacă-i vorba de bucurie, apoi află că a venit.

— Cum, cînd?...

Ion Prunea îi spuse și cum, și cînd, și îi ceru un sfat: Ce ar trebui să facă feciorul? să rămînă ascuns în sat, sau să plece?

G.M. nu cunoștea nici el ce trebuia să-i răspundă. Ceru răgaz să se mai

gîndească. A doua zi primi indicația să-i comunice că-i bine să plece din sat, să se adăpostească un anumit timp într-o localitate mai îndepărtată și că pentru aceasta să ia trenul de dimineață, care oprește la haltă.

Cînd se duse să-i dea răspunsul lui Ion Prunea, feciorul acestuia ieși la vedere și-i spuse lui G.M. că nu-i singur și că mai are cu el doi prieteni. G.M. îl asigură că și cei doi puteau să meurgă la haltă și apoi mai departe cu trenul.

A doua zi dis-de-dimineață, cei trei n-au mai apucat să se urce în tren. O echipă formată din ofițeri îmbrăcați în portul local, pentru a nu de bănuît, îi înconjură și îi introduseră în clădirea mică a haltei. Apoi cu o mașină i-au dus la unitate. Totodată s-a lansat știrea că n-a fost prins nici un parașutist și că degeaba a muncit alia securitatea. Dacă într-adevăr s-o fi lăsat cineva din înalțimi apoi demult nu se mai află prin împrejurimi. A plecat cu vreo mașină, sau cu trenul și cine știe în ce oras s-o fi oprit și se plimbă în libertate.

— Dezinformarea ne-a fost atunci de mare folos, ne spune locotenent colonelul Kiss, astăzi locțiitor al șefului Direcției a XII-a. Mai mult de un an, spioniți capturați au finit legătura cu centrul care i-a trimis, și au dat informațiile pe care le-am stabilit noi. Într-adevăr, dacă finem seama de toate urmările care decurg dintr-o astfel de acțiune, folosul a fost cît se poate de substanțial.

Și încă ceva. Bătrînul cioban nu s-a înșelat. A văzut bine acel „ceva” care a venit de sus. Parașutiștii au aterizat într-adevăr în luminișul dinspre pîscul muntelui, pe coasta opusă celeia unde se găsea stîna. Făcuseră antrenamente speciale, crezînd că lunsarea într-un loc nepotrivit le va ușura dispariția. Dar n-a fost așa.

INTRE BUCUREȘTI ȘI RĂCARI

1956. La Direcția de securitate a Capitalei, printre nenumăratele plicuri închise și sigilate, care conțineau corespondența din ziua aceea, sosi unul cu ștampila raionului Răcari. Maiorul Nicolae Sidea, locuitorul șefului de direcție, îl desfăcu la fel ca pe celelalte și scoase din el foaia acoperită cu scris de mașină.

„Vă aducem la cunoștință că nămitul Traian Cristea a atacat ieri 21 crt. pe sergentul major Dumitrache Badea, ajutorul șefului de post de miliție din comuna Sălcuța. Traian Cristea a sărit din dosul unui gard și la luat prin surprindere pe...”

Maiorul Sidea ridică din sprâncene nemulțumit și se încruntă. „Iar Traian

Cristea”, își spuse el. Fără a-și descreși fruntea, citi până la capăt foaia de hirtie și scris pe colțul ei cu creion roșu: „Ds. T. C.”. O așeză după aceea pe teancul din fața sa și deschise plicul următor. Scoase și din acesta foaia, o parcursese până la capăt, dar fu nevoit s-o reia încă o dată, fiindcă nu-i prinsese sensul. Gîndul îi rămăsese la Traian Cristea și la noua sesizare. Era poate a treizecea sau a patruzecoa, nu mai finea minte exact; în orice caz, faptul devenise destul de îngrijorător. De aceea, cum termină de citit corespondența, spuse șefului de cabinet să-i aducă dosarul cu materialul referitor la Traian Cristea.

Intre coperțile groase de carton se strînseseră destule foi. Cele mai multe conțineau sesizări, venite fie pe linie de miliție, fie pe linie de securitate, cu privire la diferite fapte ale lui Cristea. Erau însă și cîteva manifeste descoperite la diverse date în comunele din raion. Acestea îi îndemnau pe țărani să nu asculte „de vorbele comunistilor” și să nu se înscrie în cooperativele agricole de producție. În unele se vorbea și de-o așa-zisă eliberare, care se aștepta din zi în zi și care avea să fie înfăptuită cu ajutorul unor puteri străine. Deși manifestele erau scrise cu mîna și doar unul sau două multiplicat cu ajutorul unei matrite sculptate rudimentar în cauciuc, ex-

pertiza grafologică nu izbutise să identifice pe cel care așternuse literele.

Maiorul Sidea se oprea îndelung pe acele foi care cuprindeau date despre Traian Cristea. Nu era prima oară cînd lua cunoștință de ele. Multe le memorizase fără să vrea, citindu-le și recitindu-le. Putea să spună anul cînd Traian Cristea, fiu de bogătaș din comuna Ciocănești, a devenit ofițer de jandarmi, cînd s-a înscris în partidul național țărănist și a legat prietenie cu o serie de membri marcanți din conducerea acestuia, cînd a fost avansat, pentru devotamentul arătat vechiului regim, la gradul de căpitan. Toate aceste date însă, cunoscute pe de rost, se refereau la trecut. Nu era nici una legată de situația actuală, cînd Traian Cristea se găsea de mai mulți ani fugăr, condamnat în lipsă pentru activitate contrarevoluționară, și cînd conducea o organizație subversivă. Mult ar fi dorit, de exemplu, locțiitorul șefului de direcție, să afle cu cine a legat prietenie Cristea în ultima vreme sau care sînt acei care-i dau mîncare și-l găzduiesc. Asemenea date nu le avea însă.

Oprirea maiorului Sidea numai la anumite pagini din dosar nu era lipsită de scop. Într-adevăr, în minte, îi încolțise un gînd Traian Cristea avea o soră mai mică, necăsătorită, învățătoare tot în raionul Răcari, la Băleni, care susținea că n-are nici o legătură cu fratele ei. Într-adevăr, pînă la făcute la locuința acestuia, în speranța că șeful organizației subversive ar putea trece pe acolo, măsurile de urmărire a învățătoarei, bănuită că s-ar întîlni cu el în alte locuri, nu duseră la nici un rezultat. Și totuși, maiorul Sidea își spunea că nu se poate ca sora să nu știe despre fratele ei, să nu cunoască, măcar satele pe unde acesta își găsește adăpost. De aceea se gîndi cu mai multă insistență

la o combinație informativă. Numai în felul acesta se putea ajunge mai sigur la Traian Cristea.

După ce mai chibzui vreo două zile, raportă ideea și șefului de direcție. Acesta găsi și el că o combinație informativă, bine pusă la punct, ar putea da rezultate.

Maiorul Sidea trecu la măsuri. În arestul direcției se afla un student care se manifestase împotriva noii orînduirii. Neam de neamul său nu posedase vreun fel de avere, pe deasupra mai era și fiu de femeie văduvă și cu toate acestea se lăsase atras în rîndurile unui grup dușmănos. La toate interogatoriile pe care i le lua, maiorul Sidea nu se putea abține să nu-i spună:

— Cum de te-ai lăsat dumneata momit de ticălosii ăștia? Ce aveai comun cu ei? Dece te-ai făcut propteauna lor?

Îndu-și seama că gresise, tînărul regreta cu adevărat cele făcute.

— Busola, domnule maior, răspundea el. Nu mi-a funcționat cum trebuie și am rătăcit drumul.

Maiorul Sidea se gîndi să-l folosească în combinația pe care-o plănuise. Studentul era și el din raionul Răcari și acest fapt îi dădea posibilitatea să intre mai ușor în legătură cu localnicii. Numai un singur lucru îl nemulțumea pe locțiitorul șefului de direcție: tînărul era puțin cam exaltat. Se entuziasma prea ușor. Avea o imaginație bogată și scria chiar versuri. Maiorul Sidea nu-și putea da seama cît sînt de valoroase, nu se socotea specialist într-o asemenea materie, dar cert era faptul că tînărul avea preocupări poetice. Ori el ar fi preferat ca acesta să fie mai puțin visător și mai cu picioarele pe pămînt. Nu știa în acele clipe că tocmai o asemenea calitate, pe care-o socotea un neajuns,

avea să-i înlesnească pătrunderea în cercul lui Traian Cristea.

Maiorul Sidea ordonă să fie adus studentul. Acesta intră în cabinet și, cum avea obiceiul, salută deosebit de respectuos.

Fără a-i face o introducere prea lungă, maiorul Sidea îi spuse despre ce-i vorba. Studentul se învioră dintr-o dată, ochii negri începură să-i strălucească, se mișcă pe scaun și întreabă doar atât:

— Când trebuie să piec, domnule maior?

— Ușor, ușor, nu te grăbi, spuse ofițerul. Trebuie să mai deprinzi unele lucruri și, înainte de toate, trebuie să înveți să te stăpânești. E nevoie să ajungi să-ți comanzi nervii în așa fel, încât nici o umbră să nu apară pe fața dumitale, oricare ți-ar fi starea sufletească. Altfel nu faci nimic.

Maiorul începu să-l instruiască, arătându-i amănunțit ce are de făcut, iar peste câteva zile, cu o foaie de ieșire din închisoare, studentul se instalează într-o cameră de la mansarda unui bloc din Piața Romană. N-avea pe ce pune capul, dar câțiva vecini binevoitori săriră să-l ajute. Unul îi împrumută o canapea veche, altul o pătură, altul un dulap cu care nu mai avea ce face și astfel, de bine de rău, își încropi o locuință de burlac. Numai serviciu nu găsea. Se ducea în fiecare zi la oficiul de repartizare a forțelor de muncă, dar nu i se oferea nimic convenabil. Așa că se hotărî să meargă în provincie, nu prea departe, în vreun raion din apropierea Bucureștiului. Asta numai pînă cînd avea să se ivească un post potrivit în Capitală. Și pentru a nu avea de-a face cu locuri necunoscute, alese raionul în care se născuse, Răcari.

Nu trecură mai mult de trei zile de la plecarea studentului și maiorul Sidea se trezi cu el, la București. Acesta îi

telefonă, așa cum se înțeleseseră, și-l rugă să-i acorde o întâlnire.

— Ce-i cu dumneata? îl întreabă ofițerul.

— N-am reușit să fac nimic.

— Ai fost la Bălteni?

— Am fost.

— Și-ai văzut-o pe învâfătoare?

— Am văzut-o, dar de departe.

— De ce?

— Fiindcă nici n-a vrut să stea de vorbă cu mine.

— Strașnic agent! — rosti maiorul muștrător. Cu înfățișarea dumitale, să nu te poți apropia de-o femeie! Înțeleg să ai greutăți în alte situații, dar nu cînd e vorba de un asemenea lucru.

Apoi, îl puse pe student să-i relateze amănunțit tot ce-a făcut în comuna unde se afla sora lui Traian Cristea. Analiză cu el fiecare moment petrecut, chiar și pe acelea care păreau lipsite de importanță, arătându-i unde a procedat bine și unde trebuia să procedeze altfel. Îi făcu o nouă instruire, indicîndu-i noi posibilități de a se apropia de Ana Cristea.

Studentul plecă cu speranța că a doua oară va reuși. Mai stătu cîteva zile prin București, apoi se îndreptă iar spre Bălteni și nu se mai înapoie decît peste vreo trei săptămîni. De data aceasta veni la întâlnire liniștit și îi spuse maiorului:

— Am reușit, legătura a fost făcută.

— Cum?

— Cu ajutorul versurilor. I-am scris niște poezii, de ar fi rămas mulțumită și cea mai pretențioasă iubită de poet. Numai imagine și imagine.

Maiorul Sidea recunoscu în sinea lui că la o astfel de posibilitate nu se gîndise.

— Deci cu versurile, rosti el.

— Da, pentru că fetei îi place literatura. Și acum, sincer să vă spun,

nu-i chiar atât de urâtă încât să nu merite cîteva staște. Ba, s-ar putea spune, dimpotrivă, îl informă studentul.

La o asemenea mărturisire maiorul nu se putu abține să nu-i atragă atenția:

— Vezi să nu se inverseze rolurile, să te cucerească ea pe dumneata.

— Nici o grijă, domnule maior. Deși n-am izbutit s-o cunosc decît foarte puțin, am impresia că știe totul despre frate-său. După felul cum discută, nu m-ar mira să fie chiar membră a organizației. Așa că nu-i genul meu.

— Asta mă bucură.

— Mai bucuros sînt eu, că mi-ai acordat încrederea. O să veдеși că nu r-ai înșelut.

Intr-adevăr, legăturile studentului cu Ana Cristea se strînseseră tot mai mult. Învățătoarea nu numai că îl găzduia la Bălteni, unde el găsise de lucru temporar la birourile cooperativei de consum, dar începu să vină cu el și în București. Mica încăpere de la mansarda blocului din Piața Romană se doredi cît se poate de potrivită pentru a-i adăposti de sîmbăta seara pînă luni dimineața. Maiorul nu scăpă din vedere și instală tehnică. Discuțiile puteau fi înregistrate și ascultate, ori de cîte ori părea că este necesar.

Încetul cu încetul începură să apară și informațiile despre Traian Cristea. Prima oară se întîmplă ca învățătoarea să-i vorbească studentului despre acesta la București, și nu la Bălteni. Începuseră o discuție despre viața din Capitală, cu referiri la realitățile actuale și la obiceiurile vechii protipendade. Numele unor personaje literare legate de Calea Victoriei sau Piața Bucești se amestecară cu evenimente și întîmplări, reinviind o lume ce stătea gata să apună. Lachei în lîrrele bogate, rochii lungi de seară, fracuri și cupe cu șampanie prînseră să de-

jileze cu într-un film. Ochii Anei Cristea începură să strălucească, obrajii i se rumeniră ușor și cu glasul puțin schimbat, spuse hotărîtă:

— Nu s-a sfîrșit totul, vom mai apuca noi și astfel de timpuri.

— Crezi?

— Sînt sigură.

— Dar cum? întrebă studentul.

— Bineînțeles că nu sînd cu mîinile-n sîn.

După o astfel de replică, ea coborî involuntar vocea și îl avertiză că are să-i spună ceva foarte serios. Ceva care arată că are în el o încredere oarbă. Și îi vorbi despre fratele ei Traian Cristea; un om foarte inteligent, o adevărată capacitate intelectuală dubletă de spirit practic, care acum era nevoit să stea ascuns, dar care avea să iasă cît de curînd la iveală.

Studentul se prefăcu nîmit, spunînd că nu-și închipuise cu ea să aibă un astfel de frate. Fiîndcă, deși era din părțile Răcarilor, nu auzise de el. Se feri însă să forțeze nota cu întrebări prea insistente, mulțumindu-se doar cu ce-i relata ea. Află totuși că acesta se adăpostește în casele unor subofițeri deblocați și ale unor învățători, toți oameni cu avere în trecut, și care nici în momentul acela nu erau prea săraci. Fiecare dintre ei se oferea să-l găzduiască, pentru că atunci cînd avea să rină vremea urma să ocupe, în schimbul sacrificiilor făcute, un anumit post. Și nu era vorba de posturi obișnuite, cum ar fi acela de fost prefect sau subsecretar de stat, ci cu mult mai înalte.

Începînd cu această discuție, Ana Cristea vorbea în mod obișnuit despre fratele ei. A trebuit să mai treacă însă mult timp, aproape două luni, pînă cînd studentul să facă cunoștință cu acesta. Întîlnirea avu loc pe neașteptate la gazda învățătoarei din Bălteni.

Studentului nu i se păru atât de

capabil cum îl descriesese învățătoarea. Era mai mult arrogant și cânta să-și dea importanță. La fiecare frază introducea cuvântul cu. Eu am făcut, eu am dres, eu am hotărât cutare lucru, eu nu admit să vină cineva să-mi comande, eu cer să fiu ascultat. În cel privește pe student, spuse că aflase despre el, îl pusese la curent sora sa, și că se bucură că e de-ai lor. Nu-i propuse însă nimic în mod concret și nici nu-i dădu de înțeles că îl va lua să lucreze cu el.

Din discuția celor doi frați, studentul prinse însă câteva nume, printre care două ale unor indivizi pe care-i cunoștea. Era vorba de un învățător de la Salcia și unul de la Gura Șurii, amândoi din familii cu stare și jărâniști înfocați. Datorită atitudinii fățis reacționare, unul nici nu mai era în învățământ.

Studentul se mulțumi și cu atât, gândindu-se că era vorba de prima întâlnire. A doua avu loc peste o săptămână, a treia la un interval și mai scurt. Traian Cristea tot nu-i propunea nimic concret, stătea doar de vorbă cu el și sora sa și își etala planurile de viitor.

Relațiile au continuat o vreme în felul acesta, apoi, dintr-odată, Traian Cristea i-a cerut să lucreze. Fără să-l întrebe dacă acceptă sau nu, a amintit de aplicațiile lui literare și i-a dat să facă proiectele unor manifeste.

Studentul nu se arătă împotriva, însă se prefăcu că-i oarecum nemulțumit:

— De făcut le fac, însă aș vrea să știu și pentru ce?

— Asta o să vedem mai pe urmă.

— Atunci mai pe urmă am să fac și eu proiectele.

— Te ții tare!

— Nu-i vorba aici de ținut tare, ci vreau să știu pentru ce risc.

— În orice caz, te așteaptă un minister.

— Externele?

— Nu, este ocupat.

— Ministerul de război?

— Tot ocupat.

— Atunci de ce mai areși nevoie de mine? Dacă mă considerăți mai puțin capabil, n-are nici un rost să mă luați. Dar eu cred că lucrurile stau altfel.

Începu tirguiala. Cu acest prilej, studentul află noi nume. După faptul că unele viitoare „ministere” nu erau ocupate, își dădu seama că Traian Cristea nu are prea mulți oameni. Erau de toți vreo șapte, iar alții, vreo cinci, erau studiați pentru a fi atrași.

Sosit în București simbătă seara, după ce îi relată noile informații, studentul îl întrebă pe maiorul Sidea:

— Și acum ce fac, domnule maior? Mă apuc să întocmesc porcăriile alea de fițuici?

— Nu-i nevoie, îi răspunse ofițerul. Misiunea dumneata a luat sfârșit.

În aceeași noapte, avu loc arestarea lui Traian Cristea și a celor care făceau parte din organizația sa. Au fost ridicați toți, la aceeași oră și aduși la București. A doua zi a fost arestată și învățătoarea, iar peste vreo lună au fost judecați și condamnați...

— Și studentul?

Ofițerul Sidea, care poartă astăzi gradul de colonel și este șef de direcție răspunde cu un zâmbet de mulțumire.

— Studentul este de mult un om de treabă. Și-a terminat facultatea și a intrat în rândurile intelectualilor. Numele lui apare uneori în publicațiile noastre. Nu scrie poezie sau proză, ci face critică literară. Nu știu cât de valoroasă poate fi creația lui. Esențial e că s-a făcut om de treabă.

DE LA PRACTICI MONAHALE, LA SPIONAJ

1957. Printre informațiile care-i soseau zilnic colonelului Nicolae Budișteanu, existau unele referitoare la activitatea anumitor indivizi, care deși părăsiseră tagmele monahale, continuau totuși, ca și mai înainte, practicile din mănăstiri. Cu fiecare zi, se conturau tot mai pregnant câteva centre în care aceștia parcă se adunau și polarizau ca sub forța unei magnet. În București, polii de atracție îi alcătuiau Gospodăria agricolă de stat Popești-Leordeni și Clinica de boli renale Panduri. În țară, mai active se vedeau câteva localități din fostul raion Arad și două sau trei localități din apropierea orașului Brașov. În aceste puncte, după cum reieșea din investigațiile întreprinse, se aflau încadrate

în diferite munci foste călugărițe ale ordinelor catolice Notre Dame și Saint Paul de Vincente. Deși lepădaseră rasele negre și adesea veneau la serviciu îmbrăcate destul de elegant, ele duceau pe ascuns o intensă activitate de prozelitism și își dădeau toate silințele pentru reorganizarea și întărirea cultului greco-catolic.

Pornind de la ideea că o asemenea activitate ar putea avea și alte implicații, colonelul Budișteanu dăduse ordin ca fostele călugărițe să fie supravegheate informativ. Într-adevăr s-a descoperit că și de la Gospodăria agricolă de stat Popești-Leordeni, și de la Clinica de boli renale Panduri, și de la centrele din țară, câte un fir ducea într-un alt punct al Capitalei și anume la biserica ordinului Saint Paul de Vincente, din spatele Spitalului „C. I. Parhon”. N-a surprins pe nimeni descoperirea unor asemenea legături. N-a surprins nici faptul că la această biserică era paroh preotul P. F., de cetățenie belgiană, confesor atât al ambasadei țării sale, cât și al ambasadei franceze. Se știa că ordinele catolice Notre Dame și Saint Paul de Vincente au adepți și așezăminte în foarte multe țări, și că aceste așezăminte nu lucrează izolat, fără a comunica între ele.

Colonelul Budișteanu era convins că

legăturile fostelor călugărițe cu biserica din spatele Spitalului „C. I. Parhon” nu sînt întîmplătoare. Ar fi putut paria unul la mie, că prin mijlocirea acestei biserici, unde veneau aproape zilnic membrii ambasadelor franceze și belgiene, ca și familiile lor, se comunică cu exteriorul. Faptul nu putea fi pus nici pe departe la îndoială. Întrebarea era însă, ce anume se comunică? Vestile care se purtau dintr-o parte în alta, sub acoperirea valizelor diplomatice, se refereau oare numai la cult? Erau ele destinate doar să facă cunoscut, săptămînal sau lunar, cîți prozelizi noi au atras cele două ordine? Mai mult decît sigur că nu cuprindeau numai atît. Erau niște legături prea intense, prea des se perindau cînd una cînd alta din fostele călugărițe de la Popești-Leordeni sau din localitățile din apropierea Brasovului, pe la biserica de lângă Spitalul „C. I. Parhon”, pentru a comunica doar vesti despre cult.

— Trebuie să verificăm, spuse hotărît colonelul Budișteanu, subordonaților săi direcți, cu care lucra în acest caz.

— Să verificăm, dar cum? întrebă unul dintre ei.

— Prin infiltrarea unui agent în exterior, la șefa Congregației.

— Credeți că va reuși să afle ceva?

Colonelul Budișteanu ridică din umeri.

— Depinde! Dacă vom alege un agent capabil, va reuși, dacă vom alege unul mai puțin capabil, nu va reuși — spuse el.

— V-ați gîndit la cineva?

Budișteanu făcu un semn afirmativ și rosti numele agentului Petran.

Toți căzură de acord că alegerea este foarte bine făcută. Petran era ziarist sportiv și mai fusese trimis în cîteva misiuni, pe care le îndeplînise cu succes. În afară de aceasta, soția lui era de religie catolică. Adevse, frecventa și ea biserica din spatele Spitalului „C. I. Parhon” și s-ar fi putut cu acest lucru să-i fie agentului de folos.

Se dovedi însă, de la prima discuție, că Petran nu cunoștea mai nimic din religia soției sale. Era cu totul profan în chestiuni de cult.

Colonelul Budișteanu fu de părere că agentul să invoce o boală renală și să frecventeze o vreme clinica Panduri. Aici erau destule elemente care să-l inițieze în ceea ce-l interesa.

Măsura se dovedi binerentă. Nu trecu mult și o fostă călugăriță, aflînd că Petran urmează să plece în Franța, cu o echipă sportivă, îl rugă să-i facă un comision. Nu trebuia să ducă sau să aducă nimic, nici măcar o scrisoare. Era rugat doar să treacă pe la sora Chery, care se găsea într-o minăstire din Paris, să vadă ce mai face și să-i spună că ea, fosta soră de aici, de la București, o duce bine.

Instruit mai dinainte de colonelul Budișteanu, Petran nu așteptă să fie rugat a doua oară. Acceptă comisionul. Sora Chery, la care îl trimisese fosta soră de la București, nu era o soră oarecare, ci soră șefă. Ea avea rangul de ajutoare directă a șefei Congregației și conducea ordinul din țara noastră.

Acestei călugărițe, destul de suspuse în ierarhia tagmei ei, îi plăcu ziaristul sportiv Petran. Il invită s-o viziteze o dată, și încă o dată, îi vorbi

despre frumusețile Parisului, despre greutatea prin care trecea ordinul în unele țări și astfel, agentului, nu-i fu greu să afle tot ceea ce-l interesa. Cu privire la țara noastră, călugărița avea informații nu numai de ordin cultic. Știa poate mai bine decât mulți locuitori ai României cum se desfășoară procesul de cooperativizare a agriculturii și ce rezultate obțin gospodăriile agricole colective sau întovășirile. Cunoștea felul cum merg treburile în unele mari obiective industriale și îndeosebi faptul că anumite mașini și agregate aduse din import nu atingeau parametri proiectați. Era la curent și cu unele nemulțumiri din rîndul populației, cu unele zvonuri etc.

Era clar că sub acoperămintul organizației de cult, așa cum se intuise de la început, se desfășura o intensă activitate de spionaj. Problema pe care și-o puneau însă colonelul Budișteanu și subordonații săi direcți, se referea la proveniența informațiilor. Erau ele oare furnizate călugăriței din Paris doar de fosta soră care lucra acum la clinica Panduri? La analiza pe care ofițerii o făcuseră reieși că se poate de limpede că și alții furnizează informații. Un volum atât de mare de date, pe care îl deținea sora șefă din Franța, nu putea fi adunat și transmis de un singur om, folosindu-se doar de plecările ocazionale ale unor cunoscuți peste graniță. Era nevoie pentru aceasta de un sistem care să funcționeze cu mult mai multă regularitate și care să dispună de legături permanente, organizate și conduse cu pricepere.

— Se pare că firele duc tot la biserica Saint Paul de Vincente, zise co-

lonelul Budișteanu. Din câte cunoaștem pînă acum, numai prin acest loc ar putea circula o gamă atât de largă de informații. Nu-i exclus să existe și alte canale, dar pînă acum nu le cunoaștem. Așa că trebuie să ne îndreptăm atenția spre acest punct, să vedem ce-i cu el.

— Doar l-am ținut sub observație, spuse unul dintre subordonați.

— L-am ținut, fără îndoială, dar trebuie să ne apropiem mai mult de el, să vedem mai precis ce se întîmplă acolo. Pentru aceasta, cred că ar trebui să recurgem la o recrutare mai de calitate.

Ofițerii se uitară unul la altul și se mișcară pe scaune, ca și cum n-ar fi înțeles.

— Pe cine să recrutăm? — întrebă unul dintre ei. La biserică, în afară de parohul străin, mai slujește preotul Diarian, ajutorul lui și vreo doi-trei oameni. Arestia din urmă, însă, nu sînt nici pe departe potriviți pentru o recrutare de calitate. Spre cine să ne îndreptăm?

— Chiar spre Diarian, ajutorul belgianului. El este român, pe cînd șeful său este străin. În fond, de unde știm, poate că are și unele ambiții. Să i le satisfacem și să ne folosim de el.

— Dar Diarian a fost închis pentru spionaj. A făcut pușcărie de prin 1913, pînă în 1950. Credeți că o să accepte el să ne ajute, după tot ce s-a întîmplat? S-ar putea să fie răzbunător și prefăcîndu-se că acceptă, să trădeze.

Discuția a continuat, nu s-a încheiat în ziua aceea. S-au mai adus încă argumente, și pentru și împotriva. Pînă la urmă s-a hotărît recrutarea lui Diarian, însă nu în mod direct, ci prin atragere treptată la colaborare. Se păs-

tra deci o anumită rezervă, încă de la început.

În primele zile, la cele câteva legende nevinovate, preotul a răspuns după așteptări.

Cînd s-a trecut însă la lucruri mai serioase, a reieșit de îndată că în ceea ce privește persoana lui Diarian, calculele au fost greșit făcute. Preotul a început să bănuiască prezența securității în jurul lui, s-a alarmat și i-a spus totul șefului său P. F., sfătuiindu-l să fie și mai prudent. Mai mult, a alarmat și pe fostele călugărițe de la Popești-Leordeni.

Colonelul Budișteanu a dat ordin ca lucrătorii să fie retrași imediat, și cu subordonații săi direcți făcu o nouă analiză a situației. De astă dată se hotărî să se treacă la un studiu organizat al fenomenelor din biserică. Punct cu punct, se stabili să se observe îndeaproape și să se înregistreze absolut tot ce se petrecea aici, începînd de dimineața, din momentul deschiderii, și pînă seara, cînd se stingeau becurile candelabrelor și ușa se închidea. Trebuia să se afle precis, fără nici o scăpare, cine vine, cine pleacă, cu cine ia legătura, ce mișcări se fac, într-un cuvînt, să nu rămînă nici cel mai mic amănunt neobservat.

Studiul acesta, făcut cu deosebită atenție, a dezvăluit nu după mult timp unul dintre faptele cele mai interesante ale acțiunii. Era vorba de o metodă de lucru a spionilor, cît se poate de ingenioasă.

O parte dintre credincioșii care veneau la biserică, mai meticuloși, își aduceau de acasă cărțile de rugăciuni pe care trebuia să citească, o altă parte intrau în biserică fără astfel de cărți. Acești credincioși nu erau însă lăsați

fără mijloacele de cult necesare. După ce luau loc în bănci, părintele Diarian trecea grijuliu pe la fiecare și-i lăsa cîte un exemplar din cărțile de rugăciuni ale bisericii. Credinciosul sau credincioasa citea, medita atît cît găsea de cuviință, se ridica și pleca, iar părintele Diarian strîngea, tot atît de grijuliu, volumele împrumutate.

Cei însărcinați cu supravegherea observară însă că de multe ori preotul împarte cărți de rugăciuni și unor persoane care veneau cu asemenea exemplare de acasă. Aceste persoane puneau la „păstrare“, sub pupitrele băncilor, volumele proprii și citeau pe exemplarele bisericii. În momentul cînd se ridicau însă să plece, făceau un schimb rapid: așezau pe pupitre cărțile cu care veniseră de acasă și luau cu ele exemplarele bisericii. Liniștit, ca și cum n-ar fi știut nimic de cele întîmplate, preotul Diarian trecea printre bănci, aduna cu grijă volumele și intra cu ele în încăperea de lîngă sacristie.

Nu mai încăpea nici o îndoială că acesta era un procedeu de transmitere a informațiilor. Cartea adusă de acasă, conținea datele de care parohul belgian și toți mai marii săi aveau nevoie.

Dar mai era un loc, și mai sigur, pe unde informațiile puteau fi aduse și mai ales transmise mai departe. Acest loc era sacristia. Sub pretextul sporovodaniei aici intrau, ori de cîte ori voiau, atît fostele călugărițe de la Popești-Leordeni, Panduri și din țară, cît și funcționarii ambasadelor franceză și belgiană, soțiile și copiii lor. În acest dute-vîno, acoperit de așa-zisa taină a mărturisirii păcatelor, puteau fi aduse și transmise tot felul de date, fără pericolul de a fi descoperite.

rifi. Schimbul de cărți era folosit pentru ca nu toate persoanele să se îngâmădească în sacristie și spovedania lor repetată să dea de bănuț.

Deși aceste lucruri se conturaseră, colonelul Budișteanu dădu ordin ca studiul să se facă în continuare, cu aceeași minăiozitate. De data această atenția trebuia să se îndrepte asupra persoanelor care intrau în biserică, să se stabilească identitatea lor și să se precizeze întregul cerc al celor care furnizau informațiile.

Paralel cu aceasta, ofițerul hotărî să se facă un șir de percheziții secrete în biserică. La prima pătrundere, spre mirarea tuturor, în loc de informații, se găsi un număr important de bijuterii. Erau de tot felul, începînd de la inele și cercei, pînă la ceasuri cu capacele de aur și brățări împodobite cu pietre prețioase. Nici un obiect nu era fals, toate purtau marca lucrului veritabil, ceea ce dovedea că înainte de toate se urmărește valoarea.

— Parcă am avea de-a face cu contrabandă, nu cu spionaj, își exprimă părerea unul dintre ofițerii care lucrau direct cu colonelul Budișteanu.

— Așa s-ar părea, adăugă altul, dar ce ne facem cu celelalte? Schimbul cărților de rugăciuni, sora șefă din Franța...

— Avem poate de-a face și cu una și cu alta, reveni primul.

— S-ar putea și asta, fu de părere colonelul Budișteanu. În orice caz, o să vedem.

Peste vreo trei zile, la o nouă pătrundere secretă, se constată că bijuteriile au dispărut. Nu mai era nici una. Apoi, începură să se adune din nou altele, adăugîndu-se treptat la grămăjoară, cîte două, trei. Dispăru și

această serie și începu să se adune alta. Cu privire la activitatea de spionaj, perchezițiile secrete nu dădură însă nimic la iveală. Nici un indiciu, oricît de neînsemnat, nu se găsi în toată biserica.

În timp ce pătrunderile de noapte nimereau în gol, continuarea studiului din timpul zilei, cu supravegherea atentă a persoanelor care schimbau cărțile, cu urmărirea și identificarea lor, duseră la rezultatele așteptate. În cîteva luni întreaga rețea care furniza informații fu stabilită pînă la ultimul om. Erau destule persoane care îi slujeau pe preotul Diarian și pe mamele său, parohul de cetățenie belgionă, F. P.

La bilanțul care se făcu, reieșiră șase surori medicale de la Clinica d'n Panduri, cinci salariate de la Gospodăria agricolă de stat Popești-Leordeni, profesorul Zenovie Pirlîșan și alte vreo trei persoane, numai în București. Cît privește în țară, numărul lor se ridica la vreo opt, în comunele din fostul raion Arad, și la vreo șase, în localitățile din apropierea Brașovului.

Cele dintîi erau legate de mînăstirea din Radna, celelalte de așezămîntul catolic din Timiș. La acestea se mai adăugau cîteva persoane din alte regiuni, foste, ca toate celelalte, călugări sau călugărițe.

— Se pare că-i știm pe toți și totuși nu-i putem aresta, spuse ofițerilor cu care lucra direct, colonelul Budișteanu. Ne lipsesc dovezile și nu știu cînd vom putea pune mîna pe ele.

— Cînd vom recurge la tehnică, îi răspunse unul dintre cei de față.

— Are dreptate, îl susțineră ceilalți.

Folosirea tehnicii fusese de multe ori adusă în discuție. Nu numai subordonații cu care lucra în mod direct, ci și alți ofițeri din direcție, susțineau să se recurgă la tehnică. Colonelul Budișteanu ezita însă. Era totuși vorba de-o biserică, nu de-o locuință oarecare. Până la urmă însă, tot tehnica a fost aceea care a dus la dezlegarea tuturor firelor.

Cum s-a apelat la ea, a și reieșit că pătrunderile secrete puteau să se repete oricât, fiindcă nici vorbă nu putea fi de a se obține vreun rezultat. În biserică nu rămânea peste noapte nici un petec de hîrtie, nici o frîntură de obiect care să cuprindă vreo informație. În fiecare seară, fără nici o excepție acestea luau drumul ambasadei franceze. Preotul Diarian le scotea din cărți, le înmîna parohului în sacristie, iar acesta, la rîndul lui, le dădea fie unui funcționar, fie soției acestuia, fie unei menajere, pentru că de la ambasadă întotdeauna se găsea cineva la spovedit.

De la ambasadă, în valiza diplomatică, informațiile luau drumul Franței. La Paris, sora șefă, pe care o vizitase Petru, făcea cunoscuta triere: informațiile privitoare la cult și le oprea pentru ea, iar pe celelalte le transmitea serviciului de spionaj francez.

Cît privește bijuteriile, se dovedi că n-au nici o legătură cu activitatea de spionaj. Strîngerea și dispariția lor alcătuiau o chestiune strictă de cult, fiind destinate să contribuie la ajutoarea credincioșilor din diferite țări. Chiar dacă nu vor fi ajuns pînă la aceștia, din cauză că treceau prin prea multe mîini și erau uneori prea

ispititoare, cel puțin teoretic acesta le era scopul.

Tehnica a indicat și momentul cel mai potrivit pentru arestarea spionilor. Era într-o după amiază cînd preotul Diarian strîngea cărțile de rugăciune și intra cu ele în încăperea de lingă sacristie. În momentul ales pentru reținere, Diarian, parohul de cetățenie belgiană, și unul dintre funcționarii ambasadei au fost surprinși cu informații asupra lor.

Era toamnă, prin septembrie sau octombrie, cînd colonelul Budișteanu și un colectiv de ofițeri au încheiat această acțiune. Ea începuse prin depistarea practicilor monahale, scoase în afara legii și se termina cu prinderea de spioni. Cauza nu era unică din acest punct de vedere. Se mai întîmplase și altă dată ca organele de securitate să pornească de la un anumit aspect și să ajungă în final la cu totul altul. Dar fusese o acțiune interesantă, care ceruse alfit pricepere, cît și timp pentru reușita ei. Și se încheiase bine. De aceea, trecînd pe lingă Statuia Aviatorilor, din apropierea bisericii Saint Paul de Vincente și a spitalului „C. I. Parhon”, colonelului Budișteanu i se părea că frunzele galbene-roșietice ale parcurilor, strălucesc ca niciodată în lumina blîndă a soarelui. Toți copacii de la șosea se îmbrăcaseră parcă în plăci subțiri de aur și aramă, care așteptau doar o adiere, o singură pală de vînt, pentru a suna răscolitor, ca o orchestră din sfere nevăzute. Era o anumită stare psihologică, cum ar fi spus întotdeauna și ar spune și astăzi, cu spiritul său de analist, comandantul Școlii de ofițeri de securitate.

**PURURI
VII
ÎN
GÎNDURILE
ȘI
INIMILE
NOASTRE**

Fii minunați ai poporului, trup din trupul acestei națiuni pe care au slujit-o cu credință pînă la cea din urmă suflare, cei ce și-au jertfit viața în îndeplinirea misiunilor sînt mereu alături de noi, prin tot ceea ce simțim, prin tot ce ne este mai scump.

Atunci cînd ne bucurăm de împlinirea unei dorințe cînd ne desfăștăm privirea în legănatul multicolor al holdei sau cînd sorbim cu nesaț din înțelepciunea cârșilor, cînd ascultăm zumzetul motoarelor, susurul apelor, atunci ca și întotdeauna ne îndreptăm gîndurile de recunoștință spre cei care îndeplinindu-și datoria, au apărut cu propria viață fericirea noastră.

Au trecut ani de cînd a încetat să mai bată inima unor tovarăși de luptă. Minunatele lor fapte însă vor dăinui mereu, ca un îndemn, ca un exemplu luminos de slujire cu credință neabătută a cauzei partidului și a întregului popor.

Considerînd că îndeplinim un îndreptățit act de prețuire și de recunoștință, evocăm în semn de modest omagiu figura unor tovarăși căzuți la datorie, în încleștarea crîncenă cu dușmanul.

OMUL CARE A MURIT ÎN ZORI

CIMITIRUL e sus pe deal, aproape deasupra orașului. Mormîntul se află pe aleea din stînga, imediat după ce ai deschis poarta. Piatra funerară e simplă, aproape modestă. Literele par însă grave. Sînt doar cîteva rînduri. Și ele spun că acolo odihnește maiorul post-mortem Constantin Vieru, căzut în ziua de 19 iulie 1957, la datorie, în lupta cu dușmanii patriei sale. Atît. De-acolo, de sus, se vede orașul ca-n palmă. Și oamenii. Pentru ei, el și-a dat viața. De-a lungul aleei înfloresc trandafirii. Și garoafele și petuniile și călțunașii. Trandafirii înfloresc pînă toamna tîrziu. Se scutură și înfloresc. Peta- lele roșii cad peste mormîntul lui...

Vă aduceți aminte ? De ziua aceea de iulie ? Cine poate să uite ! Atunci, cînd Constantin Vieru a fost înmormîntat, o mulțime imensă, cernită și tăcută a urmat trupul neînsuflețit

al eroului, care fusese căpitanul de securitate Constantin Vieru.

Puțini dintre ei îl cunoșteau. Dacă ai fi vrut să-i numeri ți-ar fi ajuns degetele de la mîini.

Ce determinase mulțimea aceea să-l petreacă pe ult'mul său drum? Îi impresionase sfîrșitul tragic al acestui om? Era un omagiu adus lui și cauzei nobile căreia el i se dedicase cu întreaga ființă. Era o înfiere a celor împotriva cărora el luptase și care-i curmaseră firul tînăr al vieții.

...Se născuse la 16 iunie 1918 în Dorohoi. În 1931, după ce urmasese patru clase la liceul teoretic din Pomîrla întrerupsese studiile... Era băiat de oameni săraci.

Viața era grea, din ce în ce mai grea... Așa se face că în 1936 se înrolează voluntar la regimentul 29 infanterie din Dorohoi. Era curier. Urmează între anii 1938—39 o școală de subofițeri de administrație și este repartizat la Ministerul Apărării, în funcția de dactilograf. Viața îl poartă pe valurile ei, dintr-un loc în altul.

1944 — Cehoslovacia. Avansat plutonier, decorat în 1945 cu medalia „Bărbăție și Credință” clasa a II-a cu spade.

1946 — trecut în rezervă.

1946 — angajat funcționar la secția de întreținere C.F.R. Bistrița.

1947 — înscris în P.C.R.

1 decembrie 1947 — încadrat în Ministerul Afacerilor Interne.

1 septembrie 1948 — i se acordă gradul de sublocotenent.

Oprîți-vă asupra acestor etape ale vieții lui atît de obișnuită și anonimă. Așa va fi pînă la sfîrșit...

Anii trec. Era om stimat, un tovarăș bun. În pieptul lui clocotea ura pentru dușmani. Și nu puține sînt acțiunile la care ia parte și se remarcă.

1954 — e locuitor șef al Serviciului II, din Direcția regională de securitate Cluj, unde lucrează pînă în 1956 cînd e numit șef al secției raionale de securitate Jibou.

Pe ființa lui își pune pecetea tot mai mult o boală de stomac — ulcerul. Totuși, nu-și precupește timpul. Muncește. Sînt atîtea de făcut...

În 1957, e mutat la regiune și numit lucrător operativ prim la biroul inspecției. În aceeași lună e trimis într-o misiune specială în Munții Apuseni. E comandant al unei echipe speciale care acționează pentru prinderea unei bande.

Șase luni, împreună cu echipa pe care o conducea, i-a urmărit pe bandiți. Era o echipă de „topografi”, așa-i cunoștea populația. Din vremea aceea un aparat foto a surprins un grup de cîteva persoane și în spate, în ultimul rînd, se află el. Un bărbat slăbuț... Omul acesta cu o privire vie, pătrunzătoare era căpitanul Constantin Vieru, conducătorul grupului care acționa pentru prinderea acelei periculoase bande.

...A venit ziua de 19 iulie. Sosise timpul să fie prinsă banda. Cînd casa a fost încercuită, și a sosit clipa hotărîtoare, a fost un moment de liniște.

Ofițerul C. Vieru (vezi săgeata) împreună cu echipa de „topometriști”, înainte de a intra în acțiune

Miinile s-au încheștat pe arme. Un pas, încă unul. Pac, pac, pac, se auzeau bătăile inimii... În ochi s-a strâns ura... „Vă vom prinde, spun

privirile... Nu veți scăpa...” Căpitanul e în frunte... Se gîndește la moarte? Ai timp de așa ceva? Dușmanul e aici lîngă tine. Periculos, gata să-și vîndă scump pielea. Constantin Vieru a încercat să-i cuprindă cu privirea pe ai săi. Pentru fiecare cite un gînd, pentru fiecare o îmbărbătare nerostită. Constantin Vieru nu e la prima acțiune. Iată-l: se află la cîțiva pași. Clipa aceasta nu trebuie pierdută. Dacă ție îți scapă, va cîștiga dușmanul. Și el îl cunoaște cît e de periculos... Face semn celor din grupa lui, și se ridică fulgerător... Ceilalți vor înconjura casa... El va ataca frontal, direct...

Automatul lătră scurt. Unul, două, trei patru... Opt cartușe. Unul, două, trei... Se simte lovit în umăr, în piept. Are timp să-și dea seama — după liniștea care s-a lăsat — că tovarășii săi au tras, că lupta a fost scurtă, cumplită... că dușmanii, cei care au scăpat, s-au predat...

Dintr-o dată punctele acelea de căldură, care i-au săgetat umărul și pieptul, parcă au făcut explozie.

De-abia acum își dă seama că e sfîrtecat... Va muri. Simte miinile tovarășilor că-l sprijină, și gestul lor duios, și tristețea lor, și lacrimile...

Atît.

Peste puțin aveau să vină zorile și el nu mai trăia... Doar colegii săi erau, și ei îl plîngeau, pentru că fusese un om apropiat lor, un tovarăș...

Nichifor PIETRIȘ

Mos VAMAN

PRECIS nu se știe cine i-a zis prima dată „moș Văman”. Dar vorbele prinseseră. Și azi așa, mâine așa, se trezi cu toți numindu-l astfel. Nu se supără. Doar o dată le spuse: „Măi tovarăși, dacă acum îmi spuneți „moș”, când voi ieși la pensie...” Nu de alta, dar nu avea nici

39 de ani împliniți ! Citeodată mai obișnuia să le spună colegilor săi „moș Vămanu“, cu „u“ că așa sînt trecut în buletin ! Apoi, însă se obișnuise și el cu porecla, că atunci cînd cineva de la regiune sau de la minister, i se adresa cu „tovarășul locotenent Ștefan Vămanu“ i se părea ceva neobișnuit.

Zimbi acestor gînduri, care nici el nu știa cum îi trecuseră prin minte, și se apucă, din nou, de treabă. Deschise dosarul din fața sa și începu să citească. De fapt, într-un fel zis „citea“. Îl cunoștea aproape pe dinafară, din scoartă în scoartă. „Aurel Cosma... fost ofițer de aviație... trup și suflet legat de fasciști și de Antonescu... După 23 August împreună cu alții de teapa lui au format o organizație teroristă... Prins și demascat... Pentru fărâdelegile comise a fost condamnat la 25 de ani muncă silnică... După doi ani a reușit să evadeze...”

Aici se opri. Închise înciudat dosarul. Iar nu se ținuse de cuvînt. Își promisese, sieși, că va scrie tovarășilor de acolo, cum de-a fost posibil să-l scape. Dar, de fiecare dată, luat cu alte treburi, uitase. Dar mîine, nu mîine, săptămîna viitoare, o va face.

De prin coperti rîndurile necitite, dar știute, i se înșiruiră din nou în minte. „Așadar, evadat... După aceea, banditul își făcuse simțită prezența, ba într-o parte, ba în alta a țării, prin acțiuni ostile statului. Era înarmat... Cu toate măsurile luate, se afla încă în libertate...”

Reluînd aceste fapte, simți din nou cum ura îi clocotește în piept. Disprețuia din tot sufletul oamenii de teapa lui Cosma. Oameni, dacă se pot numi astfel, care se puneau de-a curmezișul vieții, a idealului său, al tuturor. Cunoșcuse ceea ce înseamnă să fii sărac și să fii exploatat. Acolo, în Racova-Buhușilor, comuna sa natală, cu numai cîțiva ani înainte tatăl și mama lui abia dacă-și puteau agonisi de pe o zi pe alta, hrana lor și a copiilor. Și nu numai ei, ci și alți țărani săraci din comună o duceau astfel. Și erau mulți, poate prea mulți. Tatăl său i-a spus într-o zi : „Măi Ștefane, vezi tu ce greu o ducem... Zic eu că ar trebui să mergi la oraș, la Buhuși... Acolo-i fabrica de postav... și poate...” Și în timp ce-i vorbea, plecase ochii în jos, rușinat parcă de neputința de a-l îngriji, de a-l hrăni, de a-l crește la casa lui. Și Ștefan s-a dus. Dar acolo alte griji, alte nevoi. Din puținii bani pe care-i cîștiga, trimitea cea mai mare parte acasă.

Anii s-au scurs. A venit 23 August care i-a schimbat tot cursul vieții. De-abia de atunci a încercat și el sentimentul că este om. S-a căsătorit. Are două fete. Maria și Ștefania. Și-i sînt dragi. Tare dragi. În 1946 a fost primit în rîndurile Partidului Comunist Român. Doi ani mai tîrziu a fost trimis să lucreze în organele securității statului. Aici a avut prilejul să se afle față în față cu cei care aduceau miasma anilor trecuți, care i-au înținat lui, și altora mulți ca el, viața.

Și a lovit fără cruțare, fără milă. Cu tăria și încrederea pe care partidul i-o însuflase.

...Exista o ultimă filă în acel dosar. Oficial ea informa că în comuna Grumăzești și-a făcut apariția un element suspect, ale cărui semnalmente corespund fostului ofițer de aviație Aurel Cosma. Atît. Dar cită activitate febrilă nu dezlănțuiseră aceste rînduri! Zile și nopți de cercetări asidue, de verificări, de pînde. La multe din acestea participase și el. La altele, sublocotenentii Ion Moraru, Nicolae Costinaș sau alți colegi de-ai săi de serviciu. Dar totul fusese în zadar. Cosma parcă intrase în pămînt. Mai era el în Grumăzești? Dacă da, atunci unde se ascundea? Poate să fi plecat. Atunci încotro se îndreptase? Cu toată străduința lor aceste întrebări nu își găsiseră încă răspunsul.

S-au scurs, sub semnul incertitudinii, încă cîteva zile. Și iată o veste neașteptată! Unii cetățeni din comună, activiști de partid și de stat, fuseseră amenințați cu moartea. Era oare Cosma cel care-i amenințase? Posibil. Atunci însemna că el era încă acolo și se ascundea undeva. Dar tot atît de posibil era ca aceste amenințări să fie lansate de alte elemente potrivnice regimului. Oricum, și într-un caz și într-altul, trebuia verificată, cu cea mai mare atenție, proveniența amenințărilor.

Au fost puse sub supraveghere atentă locuințele celor bănuți. Dar ca un făcut, nimic.

Abia după un timp s-au putut afla cîteva date. ...Costică Iacoboia

a cumpărat de la bufetul comunei o sticlă de coniac. El nu obișnuiește să consume o asemenea băutură. Acasă are vin și țuică...

...La Costică Iacoboia, noaptea, fumează cineva. O femeie a văzut flacăra chibritului aprins, iar apoi țigara arzînd. Acasă la Iacoboia nimeni nu fumează. Nu, nu a văzut figura celui care fuma...

...L-am văzut, tovarășe comandant. Mă așteptam tocmai să-mi vină schimbul, cînd Cosma ieși prin ușa din spate a locuinței lui Iacoboia. A stat puțin și a intrat iar înăuntru...

*

— Moș Văman, la tovarășul comandant.

— Imediat, fiule.

Ajuns la comandant, acesta îi spuse:

— Tovarășe locotenent Vămanu...

— Moș Vămanu, nu se putu abține el.

— Ei, da, moș Vămanu. Cosma se află ascuns în casa chiaburului Iacoboia.

Vămanu dădu din cap afirmativ.

— Preiei dumneata comanda grupei operative, care-l va prinde și-l va aresta pe Cosma. În subordine îi ai pe sublocotenentii Ion Moraru și Nicolae Costinaș.

— Vă mulțumesc, tovarășe comandant.

— De ce?

— Pentru că ați dat curs cererii mele de a participa la arestarea lui Cosma.

— Nu-i vorba de asta. Dumneata cunoști destul de bine cazul. Ai lu-

crat de la început. Așa că... Să-i chemăm și pe ceilalți doi...

★

Noaptea dintre douăzeci și douăzeci și unu ianuarie 1954. Gerul le sfichiua obrazii, înroșindu-i. Casa lui Iacoboia se deslușea destul de bine. Vămanu făcu semn celor doi să se ascundă după un grup de copaci. În șoaptă le dădu ultimele indicații deși fiecare știa ce are de făcut. Doar modul de acțiune fusese discutat în cele mai mici amănunte. Moraru și Costinaș plecară contopindu-se cu noaptea. Rămase singur. Trase încet închizătorul armei. Mai stătu încă puțin. „Trebuie să fi ajuns”, își spuse în gând. Sentimentul că banditul va fi prins îi umplea inima de încredere. „Nu vei scăpa, tu Cosma. Nu vei scăpa. Vei plăti tu pentru toate...” Și în acel moment, o ură nestăvilită îl cuprinse iarăși. Încleștă mîna pe trăgaciul armei. „Încetîșor, încetîșor băiatule, se muștră în gând. Va plăti în fața judecății drepte a poporului. Trebuie prins viu, să dea socoteală, pentru că totul în lume are un rost”. Înaintă.

Somația rostită de el, sparge gerul în mii de fărîme. După cîteva clipe, o armă automată lătră ucigător, de la una din ferestre. Vămanu simți cum niște bucăți de fier, parcă înroșite în foc, i se înfîneau în picioare. Se prăvăli murmurînd. „Așa, Cosma, ți-e frică. Vei da, vei da so-

coteală!” Îndreptă arma acolo de unde banditul trăsesese și ochi. Din partea cealaltă din nou țăcni automatul. Îi răspuseseră alte împușcături din dreapta și din stînga. „Așa băieți, așa, nu trebuie să ne scape. Trebuie scos din casă...” Durerile de la picioare îl săgetau cumplit. Se tîrî, ajutîndu-se de coate, mai într-o parte. Își mușcă buzele pînă la sînge să nu țipe de durere. „Trebuie scos din casă!” Acest gînd pusese stăpînire pe el. Privirile începuseră să i se împăienjenească. „Pierd sînge, dar trebuie, trebuie să rezist”. Puuterile-l părăseau cu fiecare clipă.

În acel moment o ușă se deschise și o umbră țîșni afară. Vămanu își încordă ultimele forțe și trase. Trase în același timp și banditul. O durere cumplită îi săgetă șira spinării. „Ah, spatele... Voi să strige: „Băieți, uitați-l, nu-l...”

Din gură însă nu i-a ieșit nici un sunet. Un nou glonț îl lovi în plin, și-apoi nimic... nimic...

...Cînd s-au apropiat de el, avea capul întors spre dreapta. Și ochii reci, cu sticliri de oțel, priveau spre locul unde, fulgerat de glonțul lui Costinaș, banditul căzuse și el doborît. Priveau spre ceea ce ar fi voit să vadă, sau poate au și văzut.

Și sus, în înalături, stelele luceau deasupra pămîntului și a liniștii lui.

Dan CARAGHEORGHE

LA COTA 1073

SPRE SEARĂ ploaia se opri brusc. Ofițerul scrută înălțimile. Norii rămăseseră pe cer, vălătucindu-se negri, amenințatori. Își privi ceasul. Se apropia ora plecării. Se înapoie la grupul de tovarăși pe care îi primise în subordine pe timpul desfășurării acestei acțiuni. Erau toți lucrători de securitate, ofițeri și sub-

ofițeri, unii de la raion, alții trimiși ca sprijin.

Toți făcură liniște și-l priviră întrebători.

— Gata, tovarăși. Este timpul să pornim. Ne deplasăm așa cum am stabilit. Iar când ajungem, acționăm conform planului întocmit.

...Grupul urcă pieptiș muntele.

Locotenentul Iosif Șipoș

Cînd ajunseră în poiana dintre păduri se lăsă întunericul. Noaptea venise devreme, cuprinzînd dintr-o dată totul. Începură apoi să coboare. În față mergea locotenentul Iosif Șipoș cu două călăuze. Una era cumnatul lui Pașca, fugarul după care umblau acum să-l prindă. Îl dezgustaseră fărâdelegile lui Pașca și

acceptase să dea securității informații care să ajute la prinderea teroristului. Cunoștea bordeiul în care banditul își făcuse sălaș. Intrase chiar în el. Acolo l-a mai văzut pe unul, tot chiabur ca și Pașca, și o femeie cu care trăia fugarul. Și-o luase cu el în munte. L-au întrebat atunci ce se vorbește despre ei prin lume. Cetățeanul s-a codit să răspundă, se temea că adevărul o să-i înfurie și le-a spus doar că sînt unii cărora le e frică de ei. Pașca a rinjit, iar celălalt a îndreptat automatul spre el, bătîndu-l cu palma pe țeavă și amenințînd printre dinți :

— Dacă ne vinzi, uită-te bine la el ! Cu asta te fac ingeraș. Și pe tine și pe tot neamul tău !

Pașca s-a încruntat și i-a împins arma în jos. Apoi spuse :

— Nu, domnule, nu. Ar fi prea ușor pentru un vânzător. Dacă ne vinde înseamnă că s-a dat de partea comuniștilor, și-l spînzurăm. Sau îi dăm foc. Sau... Om vedea noi atunci.

...A doua călăuză era un alt cetățean tot de prin partea locului. Șipoș găsise că nu e bine să se încreadă fără rezerve în cumnatul lui Pașca. De aceea mai luase cu el și pe omul acesta, care cunoștea bine cărările munților și putea să confirme dacă cumnatul le arăta drumul cel bun care duce spre Poalele Măgurii.

Ajunși în vale, se strinseră lingă pîrîul ce cobora repezit din munți, acoperind cu spume pietrele vadului. Îl trecură pe rînd. Apa le udă picioarele pînă la genunchi. Pe urmă începură din nou să urce.

După cîteva ceasuri de mers prin pădure se opriră să se odihnească

Scoaseră conserve și mîncară tăcuți. Masa asta, noaptea, pe pietrele ude îi aminti locotenentului de alte cîine pădurești, cu ani în urmă, pe cînd era muncitor forestier. Numai că atunci se strîngeau cinci, sau șase la un loc, în jurul unui foc de vreascuri și-și scoteau din straițe mămăligă și ce mai aveau fiecare. Focul le juca umbra pe fețele supte și masa, terminată repede, se prelungea cu gînduri involburate în fumul țigărilor răsucite din hîrtie de ziar. Șipoș își închipui cu ce poftă ar fi tras toți acum cîte-o țigară. Dar nu se putea. Era noapte și licăririle țigărilor s-ar fi zărit de departe.

Porniră din nou. Drumul trecea acum printre niște stînci, ca printr-un tunel, și ofițerul avu senzația că înaintează printr-o mină. Doi licurici sclipiră undeva, în față, și lui i se părură a fi două lămpașe de mineri luminînd măruntaiele pămîntului.

Măruntaiele pămîntului... De cîte ori nu le cutreierase prin galeriile minei, împreună cu ortacii din Baia Sprie. Renunțase la munca la pădure. Tatăl îi murise, măcinat de mizerie, după ce trudise o viață scormonind adîncurile. Iosif rămăsese orfan de tînr, poate prea de tînr. Pe umerii săi, ca cel mai „în vîrstă” bărbat din casă, apăsau acum grijile întreținerii familiei. Se angajase la mină. Poate îl minase speranța că o să cîștige un salariu mai bun decît cel de la pădure, sau poate era chemarea pămîntului, glasul acela tainic al meseriei pe care o îmbrățișaseră ge-

nerații întregi din familia lor, ambiția de a purta mai departe lămpașul ca pe un simbol.

Infernul minelor îi înfățișase, însă, crud perspectivele unei vieți scurte, roase lent de silicoza care presăra victime în juru-i. Iosif se încăpățîna să lupte cu foamea, cu încercările, uneori dramatice, cu nedreptățile sociale, păstrînd în inimă nestinsă torța aceea, a mîndriei, dar și a credinței într-o zi însorită, a eliberării.

Și ziua aceea a venit; el avea douăzeci și șapte de ani. Era în August '44. Și de atunci torța mîndriei s-a aprins mai vie, și Iosif Șipoș a purtat-o mai sus, chemîndu-și la muncă ortacii. După un an a fost primit în partidul comunistilor și viața i s-a umplut, dintr-o dată, de bărbăția luptei pentru un scop măreț.

Își aminti cu nostalgie de anii în care s-a călit și s-a format ca luptător. Își aminti de sarcina, pe care a primit-o de la partid, în 1948, de a merge să lucreze în aparatul securității statului. Mai întîi la Satu Mare, pe urmă la Direcția regională Maramureș, apoi din '52 comandant la raionul Vișeu. Împlinea, deci, cinci ani de muncă de securitate. Cinci ani în care îndeplinise atîtea misiuni, în care viața îi adusese în față atîția dușmani ai țării și ai rînduieiilor noi, unul mai viclean și mai perfid decît altul. Îi lovise fără cruțare. În numele legii și al patriei, în numele minerilor care-și dobîndiseră drepturile, al lucrătorilor forestieri, al tuturor muncito-

rilor. Îi lovise senin, cu sim-
tul dreptății în suflet.

...Cînd ieșiră dintre stînci,
drumul apăru dintr-o dată
luminat rece de un colț de
lună. Norii se risipeau. Apă-
reau ici și colo stele. Se
opriră. Locotenentul Șipoș
își privi ceasul. Trecuse de
miezul nopții, începea o nouă
zi, 4 iunie. Ascultă cîteva
clipe cîntecul greierilor și res-
piră aerul tare, cu miros de
cetină. Se aplecă și culese o
floare de cîmp, din marginea
covorului ce se întindea în
poienița din față. O mirosi,
apoi o prinse în butoniera
buzunarului bluzei. Vru să
scoată harta, dar renunță.
Lumina lunii era puțină. Și-
apoi itinerarul și-l întipă-
rise amănunțit în minte, cu
fiecare cotă, creastă, poiană,
și drum de pădure. Pînă la
Poalele Măgurii mai aveau
un kilometru. Acolo, la cota
1073, se găsea, într-un bor-
dei, Pașca. El și cu ceilalți
doi. Avea ordin să-i prindă
sau să-i nimicească.

Se întoarse și stătu de
vorbă cu ceilalți. Îi răspun-
seră în șoaptă că totul e în
ordine. De aici înainte, tre-
buia să fie deosebit de
atenți. Vor ocoli poienița
și vor intra, apoi, din nou,
pe cărare în pădure. Vor
merge mai încet, fără să facă
vreun zgomot.

LOCOTENENTULUI IOSIF ȘIPOȘ

*Soarele coboară în pădure
Trecînd printre copaci — spre seară,
Ostașii merg tăcuți și încruntați
Și tare-ar mai juca cîte-o țigară...*

*Drumul e lung, pădurea tot mai deasă,
Pin'la genunchi se-afundă în noroi,
Cîte un gînd răzleț venind de-acasă
Răzbate-ncet cu vîntul printre foi.*

*În șir compact, cu fețe arămii,
Băieții, vulturește-naintează,
Pe cer, în rînd cu stelele dinții
O lună rece abia mai scînteiază...*

*Și timpul trece. Drumu-i tot mai greu,
Dar pasul lor se furiează-atent
În frunte-i Șipoș, comandantul
Un tinăr și viteaz locotenent...*

*Troznesc uscate crengi sub pași
Și gloanțe suieră-n hîrtoape,
Bandiții blestemați și lași
Se apără-ncercînd să scape;*

*Dar Șipoș cu soldații la un loc
Prind noi puteri, gîndindu-se la Tară.
Strîng tot mai mult vrăjmași-n cerc de foc
Și unul cîte unul îi doboară;*

*Un glonte l-a finit între cei dragi,
Pe comandant, frîngîndu-l dintr-odată,
Printre tulpini de brazi înalți și jagi,
În iarba de-adieri înfiorată.*

*L-au amușit cuvintele pe buze
Și parcă tot ne-ndeamnă-al lui cuvînt,
Un imn îi cîntă-n zbor o ciocîrlie,
Furiș, ostașii scot din bluze
Batiste, pentru lacrima ce-nvie
În ea cu-nflăcăratul jurămînt.*

MAIOR VICTOR POP

Porniră. Drumul părea lung. Începuseră să nu mai aibă răbdare. Voiau s-ajungă mai repede la bordeiul lui Pașca. Dar, locotenentul impunea un ritm de marș lent, oprind din cînd în cînd coloana și ascultînd.

Bordeiul nu se zărea. Șipoș trase călăuza și mai în dreapta, și mai în stînga, dar cumnatul lui Pașca, în teama ce-l cuprinsese de amenințările fugarului, nu-și întipărise bine în minte locul. Locotenentul cercetă singur cu privirea împrejurimile. Se zăreau vag umbrele cîtorva grupe de tufe. Lîngă una dintre ele trebuia să fie bordeiul, așa spunea călăuza, așa credea și el. Dar lîngă care anume? Dacă s-ar fi apropiat mai mult, și-ar fi dat singur seama. Nu trebuia însă. Ar fi putut greși.

Se-ntoarse la tovarășii săi. Luă cu el cîtiva și plecă spre dreapta. Din loc în loc lăsa cîte unul cu misiunea precisă de a iscodi cu privirea spre tufele de unde ar fi putut să apară Pașca sau celălalt. Pe urmă, făcu la fel spre stînga și tufele rămaseră în fața potcoavei acesteia deschise larg.

Hotărî să aștepte zorile, cînd lumina va da contur locurilor, cînd se va putea desluși mai bine unde-i bordeiul. Șipoș își ocupă locul pe un dîmb, lîngă un brăduț.

Timpul trecea încet, pădurea părea amortită. Brăduțul veghea încremenit lîngă ofițer. Șipoș se uită la el; i se păru frumos și semeț în nemișcarea lui și în clipa aceea își puse în gînd ca pentru Anul Nou să găsească un brad ca acesta și să-l ducă la Baia Sprie, la ai lui. Pe 1954 o să-l întîmpine acolo, căci de

multă vreme nu l-a mai apucat noul an pe plaiurile natale. Va pleca mai de vreme cu cîteva zile. La 28 decembrie va împlini 36 de ani și își va sărbători acolo și aniversarea.

Încetul cu încetul cerul deveni azuriu. Cetina brazilor se înroși de focul pornit din răsăritul de soare. Locotenentul își aminti, așa cum își amintea în fiecare dimineată, vorbele mamei, pe care i le spunea atunci, pe vremea copilăriei, cînd ieșea în curte, în zori, să-și speic fața cu apă de izvor: „Grijește, dragul meu, grijește să nu ți se întimple ceva“. Zimbi amintirilor, îi zimbi mamei și-i promise încă o dată să meargă s-o vadă cît mai curînd.

Își privi ceasul. Era ora patru. În curînd trebuiau să înceapă acțiunea. Locotenentul Iosif Șipoș trimise doi ofițeri, unul spre stînga, iar celălalt spre dreapta să transmită ordine. Se apropie de cele două călăuze și le spuse să se retragă undeva mai în spate, într-o văioagă. Apoi încercă să se strecoare mai aproape de tufele care ascundeau bordeiul. Tot locul de lîngă brăduț i se păru mai bun. Auzi în spate un trosnet, o bușitură și pe urmă un răcnet. Unul dintre cei doi cetățeni se împiedicase de o rădăcină și căzu cu spatele pe un ciot. Din față răpăi o rafală de armă automată, apoi alta și încă una. Gloanțele se împrăștiu aiurea în pădure, venind dinspre grupul de tufe din mijloc. Acolo era, deci, bordeiul. Pe urmă focul automat se întetî, se mai adăugase o armă și încă una.

Hotărî ca la foc să răspundă cu

foc. Făcu un semn și dintr-o dată munții Țibleșului vuiră răscoliți ca de o furtună. Trăsnetele porneau dintr-o parte și alta, se încrucișau pe sub cetini sfirtecînd coaja copacilor. „Așa, băieți, își îndemnă ofițerul în gînd tovarășii de luptă. Nu-i lăsați nici să răsufle. Să ne simtă forța, poate s-or preda vii. Și atenție, fiți atenți să nu scape vreunul”. Duse arma la ochi și începu să tragă și el. Un glonț dușman țiuie pe aproape, apoi încă unul, și brăduțul căzu retezat acoperindu-l. „M-au văzut, tilharii, își zise. Mai bine v-ați preda, căci de scăpat, nici vorbă, le spuse ca și cînd l-ar fi putut auzi. Ei, dar ce-aveți de gînd?” Il zări pe unul dintre fugari sărînd, de lingă tufele ce acopereau bordeiul, către stînga. Duse automatul la ochi, dar n-apucă să tragă. Ținta dispăruse după un dimb. Il zări o clipă capul. „Degeaba încerci, năpîrcă. Mai ai acoperire vreo zece metri, pe urmă ce te faci? Trebuie să ieși la lumină”. Se gîndi că l-au zărit și băieții și citeva linii de ochire îl vor aștepta la capătul adăpostului. Dar ceilalți nu-l văzuseră. Trăgeau spre vizuină ca să silească fiarele să se predea. Cel fugit întîrzia să apară. Dar, dintr-o dată, acesta țîșni, într-un salt, pînă în dosul unui copac. Trase. Banditul răspunse și el cu o rafală. Ofițerul trase din nou. Și iarăși țiuiră gloanțele printre crengile brăduțului și ofițerul simți o arsură în umăr. Pe urmă, îl cuprinse o slăbiciune, un fel de amețală. Înțelese. Prinse în mină automatul și trase spre copacul din spatele căruia pindeau ochii de lup.

Tovarășii nu-l văzuseră și locotenentul își dădu seama de pericol. O armă automată dușmană lovea grupul său, din flanc! Se sprijini în cot și privi înapoi. Niciunul nu era mai pe aproape ca să-i spună. Vru să se tîrască spre ei, dar un leșin îl trăgea înapoi spre pămînt. Din dreapta, din stînga, din față, de peste tot țîșneau flăcări și pădurea vuia trăsmită. Își adună puterile să strige peste vacarmul acela ce se rostogolea peste liniștea munților.

— Acolo, în stînga... Atenție!... Trageți în stînga!

Dar un al doilea glonț îi străbătu trupul frîgîndu-i glasul. Căzu. Își reveni o clipă și vru să strige din nou, să-i ferească pe ai săi de focul dușman ce îi lovea din flanc. Zări doi ofițeri trăgînd într-acolo. Înțeleseseră, deci.

Pămîntul parcă fugea de sub el și pădurea începea să se rotească nebunește în juru-i. Zări un petec de cer și i se păru mai albastru ca oricînd. Vîrfurile brazilor i se roteau mereu în jurul cerului, mai repede, din ce în ce mai repede. Se încordă să vadă mai bine, dar slăbiciunea din trup îl trase brutal spre pămînt și nu mai înțelese nimic.

...Cînd se termină lupta, ai săi îl găsiră pe Șipoș cu degetele încleștate pe cetina brăduțului. Mina dreaptă se încordase parcă să tragă spre el automatul de alături. Iar la butoniera buzunarului bluzei, o floare de cîmp roșie își răsfirase petalele, adunînd în ele toate razele unui răsărit de soare.

Constantin PREDA

RECUNOȘTINȚĂ

6 Iunie 1950...

La sediul fostei Direcții regionale de securitate, în holul mare de la intrare, zeci de oameni se perindau privind îndelung la tabloul drapat în negru. Nu trecuseră decît doar cîteva ceasuri de cînd inima tinărului locotenent de securitate, Ionel Jora, încetase să mai bată. Jerbe de flori înconjurau tabloul îndoliat. În ochii celor prezenți, de undeva din adîncimi ascunse, se aprinse o flacără subțire. Juca și ardea în taină, mai ales cînd memoria aducea în fața tovarășilor de

armă, fapta ofițerului, bărbăția și tenacitatea sa de neclintit. Era flacăra veșnică a amintirii și a recunoștinței...

★

Născut la 20 iunie 1921 în orașul Galați, dintr-o familie de muncitori, cunoaște încă din fragedă copilărie exploatarea regimului burghezo-moșieresc. Anul 1935 l-a găsit ca băiat de prăvălie, iar timpul cireșelor din anul următor, ca ucenic în halele Șantierului naval din Galați. Contactul cu muncitorimea, greutățile muncii din

ateliere, l-au învățat ce-i viața, l-au îndrjit.

Alături de comuniști, de muncitorii virstnici, a participat la acțiunile revendicative ale vremii. Hăituit de oamenii patronatului, suspectat de siguranță pentru că era „fiul comuniștilor Tudorița și Ion Jora”, în 1938 s-a transferat la fabrica de vopsele „Gallus” din orașul natal. N-a pierdut însă contactul cu vechii colegi, cu cei împreună cu care s-a ridicat încă de timpuriu împotriva nedreptății sociale a vremii. Comuniștii l-au considerat demn de ei și l-au recomandat organizației de tineret să-l antreneze la acțiuni curajoase. Era un act de încredere și de înaltă prețuire.

...O seară de toamnă, aparent liniștită, învaluia întregul oraș. O boare ușoară de vânt mișca abia perceptibil frunzele sălcilor despletite de pe malurile bătrânului fluviu. În casa modestă a unui muncitor, la lumina lămpii cu petrol, discuțiile parcă nu se mai opreau. Era un grup de tineri înflăcărați. Cineva ceru să ia cuvântul.

— Propun, tovarăși, să primim în rindul organizației noastre revoluționare de tineret pe muncitorul Ionel Jora.

Toți au fost de acord cu propunerea făcută.

Printre ultimii care părăsiseră casa, în seara aceea, îmbujorat de emoția ce-l stăpînea, se afla un tânăr oacheș, cu un început de mustață. Era chiar el, Ionel Jora, care devenise membru al Uniunii Tineretului Comunist.

...Sloiuri de gheață pluteau pe firul

întregului fluviu. Se desprimăvarase. Celula U.T.C. hotări o nouă ședință. Urma să fie încredințată o sarcină grea: răspîndirea unor manifeste împotriva regimului fascist.

— Cui încredințăm această sarcină? — întrebă secretarul. Printre cei care se ridicară se afla și Jora. Își așinti privirea în ochii celor din prezidiu și începu:

— Mie. Mă oblig s-o îndeplinesc eu!...

În același an, 1941, i-a fost dat să cunoască și temnițele regimului fascist. Condamnat la cinci ani închisoare pentru activitate comunistă și răspîndire de manifeste, a fost dus alături de alți tovarăși în penitenciarele vremii.

Momentele interogatoriilor ca și ale procesului ce a urmat i-au rămas întipărite pentru tot restul vieții. În elipe de răgaz, nu rareori a povestit celor mai tineri, sfătos și convingător, despre „metodele” prin care s-a încercat să i se smulgă „informații” referitoare la tovarășii săi de luptă. Pe cît posibil însă, evita să vorbească despre acțiunile revoluționare ce au fost întreprinse în penitenciare și la care a participat. „Niciodată, — arăta unul dintre foștii săi colegi — nu l-am auzit să se fi lăudat cu faptele sale eroice din acea perioadă sau să fi făcut aluzie la ele...”

— Mai bine mor, decît să trădez!

Acestea au fost cuvintele pe care Ionel Jora le-a folosit în fața copoilor siguranței, în fața monștrilor care-l admonestau în proces sau în fața bestiiilor cu chip de oameni ce încadrau penitenciarele. Pentru cauza nobilă că-

reia și-a închinat întreaga viață, pentru lupta asiduă de a triumfa dreptatea celor mulți a ales o singură cale: moartea în locul trădării.

★

Anii de după eliberare l-au găsit pe Ionel Jora ca activist al Comitetului județean P.C.R. Covurlui. Apoi, în 1947, a muncit din nou, o perioadă, la Șantierele navale din Galați, ca strungar.

Viața însă avea chemarea anilor tineri. Calăuzitorul ei, partidul comunistilor, nu l-a nitat pe cel care și-a închinat anii frumoși ai tinereții luptei pentru fericirea celor mulți. Se simțea iarăși nevoia de a-l trimite în primele rânduri. De această dată urma să lupte direct împotriva dușmanului de clasă.

— Dacă e sarcina de partid, execut fără șovăire!...

Era abia începutul anului 1948;

Ionel Jora devenise ofițer de securitate.

★

...Apele repezi din munții Vrancei se scurgeau în șuvoaie neîntrerupte. Printre colțuri de stincă sau viroage, pe poteci abrupte sau în preajma unor poieni luminoase, echipa de ofițeri condusă de Ionel Jora căuta asiduu dușmanul organizat în bandă.

Nu se auzea decât foșnetul frunzelor. Undeva, sub coroana lată a unui grup de foioase, ofițerul executa cea de a treia întâlnire din acea zi, în condițiile specifice muntelui. Informatorul comunica că ultimele elemente ale bandei împotriva căreia se acționa, încercau să părăsească zona supravegheată și se îndreptau spre versantul vestic...

Hotărîrea trebuia luată de urgență. Jora cu tovarășii săi urcă în grabă o pantă abruptă, luind-o apoi de-a

Ionel Jora și fiul său Miron

Anii au trecut. Miron Jora (în față) este astăzi student la Institutul Politehnic din Galați

coasta, spre fundul unei văi largi. Inima le bătea puternic. Primul „stai!” porni chiar din gura lui Jora, urmat ca un ecou de somația pe care o făceau și ceilalți. Urmăriții începură să arunce armele...

O nouă misiune veni doar peste câteva zile. Chiar atunci, după ce abia coborâse din munți. În acțiunea informativă deschisă de Ionel Jora, se conturase un fapt nou. Obiectivul, element recrutat și instruit la școala „Abwehr”-ului, era hotărât să părăsească țara. Vroia să ajungă la „șeful” său, fost comandant legionar cu care se înrolase spre sfârșitul războiului la Viena, în așa-zisa „armată națională”. Era hotărât să scoată și „memoriul confracților de concepții” pentru a-l preda la „centru”.

Ultimele informații confirmate pe mai multe linii, reliefau că urmăritul nu se va preda. Era hotărât să facă uz de armă până la ultimul cartuș pe care, în caz de încercuire, îl va păstra pentru el...

— Cine dorește să plece în misiune?, întreabă șeful direcției regionale.

La chemarea șefului, aproape toți cei prezenți ridicaseră cite o mână în sus. Ofițerii priviră întrebători unul la altul și parcă nu îndrăznea nimeni să tulbure clipa de liniște instaurată. Cineva făcuse doi pași în față.

Era locotenentul Jora.

— Dumneata vei conduce echipa!...

Pătrunderea punea probleme grele. Tiptil, încălțat în pantofi de tenis, un singur ofițer intrase în dormitorul urmăritului.

— Predă-te! sună glasul hotărât a lui Jora...

Echipa pătrunse în interior. Șeful ei, simți din nou sprijinul colegilor, al tovarășilor de luptă.

„Era neobosit, îmi mărturisea un fost coleg de-al său. Nu-și precupețea timpul atunci când era vorba de muncă. În misiunile cele mai grele, el a dat dovadă de curaj și spirit de sacrificiu”.

★

Vara anului 1949 l-a găsit pe ofițer în funcția de locuitor politic, la fostul serviciu județean de securitate Rîmnicu Sărat. Muntea sa iscăditoare, inima-i înflăcărată, nu puteau rămâne pasive în fața multiplelor probleme pe care le ridica activitatea securității statului în acea perioadă. Dorea din nou să dea piept cu dușmanul. Și prilejul se ivi.

...Zi geroasă de februarie a anului 1950. La sediul serviciului județean începuse să se formeze echipa ce urma să pătrundă și să-l rețină pentru faptele penale săvârșite, pe Ioniță B., fost jandarm, criminal de război. Erau solicitați cei mai destoinici ofițeri. Jora nu știa ce să facă. Dorea să iasă la raportul șefului pentru a cere să fie inclus pe lista celor ce urmau să acționeze. Avea ezitări. Nu dorea ca gestul său să fie interpretat ca un act lipsit de modestie. Găsi o altă cale.

În timpul consultărilor pentru formarea echipei, îndrăzni să-i spună, zimbînd, șefului de serviciu:

— Vă rog, pe mine să nu mă evitați.

Și n-a fost. Ca de obicei, pătrunse printre primii. Jandarmul ripostă. Ascuțitul toporului ridicat îl făcu pe ofițer să se oprească. Trebuia acționat. Orice clipă întârziată, orice mișcare greșită putea deveni fatală. Ordinul suna clar: urmăritul va fi adus viu...

O figură de „cîrlig dublu” la picioare, îl dădu pe agresor la pămînt. Deasupra sa, Jora, după ce-l imobilizase, fixa cătușele. Așa l-au găsit tovarășii din echipă, care inițial, încercaseră casa.

Totul se petrecuse cu o repeziciune nimitoare. Misiunea fusese îndeplinită...

Pui de viespe, „uns” în ale crimei de tatăl său jandarmul, Toma B., fiul lui Ioniță, nu-l mai scapă din ochi din acea seară pe cel care „îndrăznise”, în numele legii, să-i pătrundă în casă. Săptămîni în șir, în nopți cu lună plină, pe ploaie sau pe timp de ceață, privea lung la fiecare trecător. Voia să-l „reîntîlnească” pe Jora. Nu putu decît tîrziu, o dată cu vara...

★

5 iunie 1950. Acele ceasornicului nu depășiră încă ora 23 și noaptea puse stăpînire peste tot. Ploua. Din cînd în cînd, țîrîitul ploii se topea în vîietul vîntului care abia începuse. Jora pășea rar. Se întorcea dintr-o misiune și se simțea obosit. Un fulger îi lumină calea. Mai avea doar cîțiva metri pînă-n poarta casei unde locuia. Soția și gîngășul

său copil îl așteptau. În urma sa, distinse pași. „O fi vreun rătăcit în noapte”, gîndi. Dar pașii se apropiau, încereau să-l ajungă. Un nou fulger lumina pînă departe împrejurimile. Întoarse capul. O rafală de ploaie, șfichiuită de vîntul care nu ceda, îl făcu să clipească mai des. În fața sa zări o nălucă care se opri. O privi atent.

„E timpul să mă apăr”, își zise. Toma B. se năpusti asupra ofițerului ca un turbat. Torentul de lovituri nu se mai oprea. Pe drum nici țîpenie de om. Jora continua să lupte pentru viață. O inbea cu toată ființa sa. Dar o nouă lovitură îl făcu să întîrzie în mișcări. Banditul apăsă pe trăgaciul pistolului pe care-l procurase ilegal cu cîteva zile mai înainte. Nimerise în plin. Din inima lui Jora țîșnea singe cald.

...O umbră deasă acoperă în aceste zile mormîntul lui Ionel Jora, în cîmîtirul din Galați. Jerbe de flori sînt depuse peste tot. Rude și cunostințe, vechi tovarăși de luptă, păstrează clipe de tăcere adîncă, pioase. E atîta liniște de parcă li se aud și inimile bătînd în piepturi. În ochii lor, undeva în adîncuri ascunse, se aprinde o flacără subțire, jucăușă. Saltă în taină și aduce în închipuirea fiecăruia bărbăția și tenacitatea eroului. Nimeni nu îndrăznește s-o tulbure. Este flacără veșnică a amintirii și a recunoștinței noastre...

Petre HLADCHI

ÎNCLESTARE ÎN MÂNTE

MĂȘINA se departase doar cu câțiva kilometri de Cimpulung, apropiindu-se de împrejurimile comunei Nucșoara.

Soarele mare învăluia pădurea, cît puteam cuprinde cu ochii, într-o lumină ciudată, de un auriu-pal. Drumul răminea încă șters, cenușiu, iar în golurile alpine persistau umbre compacte și adânci. Șoseaua tăiată în piatră cobora vertiginos, accentuându-și unghiul pantei pe măsură ce înaintam, iar șoferul, atent, se ghemui mai bine pe scaun, privind undeva spre dreapta. Am întors capul după el. În față, o viroagă străjuită de o stîncă, ascundea rămășițele unei case vechi.

— Aici a murit eroic, plutonierul major de securitate Constantin Apăvăloaic, spuse șoferul...

★

Era în ziua de 19 iunie 1949. Echipa de ofițeri și subofițeri care opera în munți, pe urmele unei periculoase bande teroriste, trecuse la acțiune. Vîntul foșnea printre frunze, răcorînd frunțile militarilor, aciuite după stînci abrupte sau cioate rostogolite. Se ducea lupta pentru fiecare metru

de pământ. Cercul trebuia închis. Din cînd în cînd, cite un glonte, tăia liniștea văzduhului din jur... Bandiții intrară în panică. Singura ieșire era să se strecoare în casa din spatele stîncii, din apropierea viroagei. Aici urmau să deschidă un foc puternic, încercînd să creeze o breșă în cercul care-i încinse.

Era pe-nserate. Schimbările de focuri se încrucișau. Grupele de militari înaintară pînă în apropierea casei în care se refugiase banda. Situația operativă impunea ca cineva să pătrundă în bîrlogul bandiților, pentru a ușura înaintarea celor din urmă. Printre cei care primiseră sarcina de a înfrunta banda în propria-i vizuină se afla și plutonierul major Constantin V. Apăvăloaie.

...Facuse doar cinci pași. Cîțiva dintre membrii bandei se aflau în preajma casei.

— Stai! Mîinile sus! somă Apăvăloaie.

Individul din față rămase o clipă surprins. Se răsuci cu o repeziune uimitoare, sări peste un ciot, aciuindu-se într-un desiș. Aceași mișcare fu urmată și de subofițer. O rafală scurtă făcu să hăuie pădurea. Banditul se feri, adăpostindu-se. În spate, cei din casă, încercau să reziste încercuirii. — Nu trebuie să dispară, nu trebuie! — murmură Apăvăloaie. Luă din nou linia de ochire și trase. Glonte nimeri în

plin. Din spate însă, doar de la cîțiva metri, din casă, alți plumbi de foc răvășeau vegetația pădurii. Plutonierul major se piti în dreptul unei ridicături de pământ, acoperită de tufișuri mărunte, rămînînd nemișcat. Nu-l vedea pe dușman, dar îl ghicea, ghemuit undeva după ochiul unui geam. Încordarea era grea, istovitoare. Încercă să se furișeze spre intrarea principală a locuinței. Cîteva gloanțe, porniră chiar din gura ușii. Apăvăloaie se frînse de mijloc. Simți o durere ascuțită ca și cum un fier înroșit i s-ar fi înfipt, undeva, în mijlocul pieptului. Sub veston, simțea singele cald, lipicios. Închise ochii. Imaginea muntelui i se șterse. În locul ei apăruse ulița principală a comunei Hudeștii Mari din județul Botoșani, unde, la 19 martie 1919 văzuse lumina zilei.

....Comunistul Constantin V. Apăvăloaie s-a jertfit la datorie. A căzut pentru ca patria să înflorească, pentru ca oamenii pe care-i iubise atît de mult să dea viață idealului măreț către care partidul îl învățase să năzuiască". Au fost ultimele cuvinte rostite de tovarășii de luptă, la momîntul celui care a căzut eroic, făcîndu-și datoria.

...Mașina își continua drumul, depărtîndu-se de Nueșoara. Plecam cu amintiri care vor rămîne veșnic vii.

P. BUCOVINEANU

CURCUBEE

MĂ TREZISEM. Aveam senzația că aud vuietul intermitent al unui avion care se îndepărtează. Am deschis pleoapele, dar întunericul mi-a năvălit în ochi. Am ciulit urechile și m-am încordat, încercând să prind cumva vuietul acela. Simțeam pulsațiile singelui în timple și ajungea pînă la mine, profundă și egală, respirația vecinului de pat. „De bună seamă că am visat”,

mi-am spus și m-am întors pe partea cealaltă, ca să-mi continuu somnul. Abia am apucat însă să ațipesc. În dormitor a răsunat, precipitat, glasul caporalului Popan, care m-a smuls definitiv din așternut.

— Adunarea pe platou! — a rostit caporalul și a închis ușa în urma sa.

Am început să ne înbrăcăm în tăcere, pe bîjbuite, cu genele lipite încă

de somn. Mă enerva liniștea aceea plină de foșnete și de bufnituri. Ca s-o curm, m-am adresat militarilor din grupă :

— Să vă îmbrăcați bine, băieți, ca-i un frig de crapă pietrele.

Observasem că-i ger când fusesem afară, după miezul nopții, să văd dacă mai ninge. Fulgii se opriseră. Cerul împrumutase luciul sticlei și se spuzise de stele.

În câteva minute am ieșit pe platou. Aliniat ca niște ostași la paradă, mașinile, cu motoarele încălzite, „toreceau” pe mai multe voci. Ascultându-le, mi-am adus aminte de zumzetul care se ridică, de obicei, din prisacă, la începutul lui mai, când înfloresc salcîmii. În conurile de lumină ale farurilor, „tre-cute” pe fază mică, ostașii se mișcau ca niște umbre. Am zărit de departe mașina noastră și m-am grăbit spre ea. În cabină, aplecat peste volan, cu fața lipită aproape de parbriz, soldatul Ion Beraru ne făcea semne. L-am zîmbit. Bun băiat, Beraru ăsta. Meseriaș pri-ceput. Ori de cîte ori îl știam la volan, încercam un sentiment de siguranță. Așa s-a întîmplat și acum.

— Grăbiți-vă! Grăbiți-vă! — am auzit îndemnul comandantului de plu-ton.

Ne-am urcat în mașină și ne-am ocupat locurile pe bănci. Ostașii nu prea aveau chef de vorbă. Rar, rostea cineva vreun cuvînt. Sub prelată începuse să se facă mai cald. Mirosea a cremă de ghetă și a unsoare de armă. Nouă ne place mirosul ăsta. Ne-am obișnuit cu el. Singurul neajuns era întunericul. Nu ne vedeam unul pe celălalt.

Beraru a ambalat și mi-am dat seama, după huruitul puternic care a umplut curtea, că celelalte mașini au început deja să plece. Încotro mergem și pen-tru cît timp? Întrebările îmi veneau în minte, stîrnite mai mult de curio-zitate. Bineînțeles că nu puteam să-mi răspund. Un singur lucru știam sigur : că acolo unde ne ducem nu ne așteaptă nici oșpeți și nici lăutari. Asta o știau și militarii și poate că de aceea se mulțumeau să asculte în liniște du-duitul familiar al motorului.

Oare cum o fi arătat Belate atunci, în ziua aceea îndepărtată? Am închis ochii și, pe neașteptate, mi s-a părut că mă găsește iar în încăperea care evocă memoria eroului. Călcam ușor, ca să nu tulbur liniștea de piatră și simțeam cum din tabloul de pe perete se uită prietenos la mine un chip tînăr, puțin mirat, cu trăsături energice. Mă înconjurau lucrurile care odinioară fu-seseră ale lui Belate. Automatul, patul cu saltea tare și cu pătura bine în-tinsă, ranița pregătită pentru marș. Am răsfoit cu degete tremurînde re-gistrul cu file îngălbenite, în care, în decursul anilor, atîția oameni și-au așternut gîndurile, au dat glas sim-țămintelor.

Și faptele, petrecute cu mult timp în urmă și trecute în legendă, au prins să se înlănțuiască atît de proaspete, atît de vii, ca și cum Belate s-ar fi lăsat la vatră doar cu două, trei săp-tămîni în urmă. Din caierul amintirilor se torecea curat și trainic firul unor în-tîmplări eroice...

... Era o vreme al naibii de păcă-toasă. Curgea într-una ca prin sită o ploaie deasă și rece, care te pătrundea

pînă la oase. Piscul Dracului își trăsesese pe creștetul pleșuv o cușmă de ceață și se topea în depărtare, indulcindu-și pantele abrupte și ascunzindu-și creștele. Belate și soldatul Victor Cîmpeanu urcau de cîteva ceasuri. Urcau tăcuți, ștergîndu-și din cînd în cînd fețele umede, pe care sudoarea se amestecase cu picurii ploii. Caporalul înainta spornic, relaxat. Era învățat de-acasă cu urcușul. Mai greu îi venea lui Cîmpeanu și se vedea asta după pasul său uneori șovăielnic.

Un zgomot cu totul neașteptat îl făcu pe Belate să tresară și să se oprească. Se întoarse și rămase uimit. Nu-l mai zări pe Victor în urma sa.

— Victore! Victore! îl chemă el în șoaptă. Dar nu-i răspunse nimeni. Unde ești băiete? De ce taci?

Caporalul își încordă auzul. I se păru că de undeva, dinspre prăpastie, deslușește un geamăt slab.

— Victore, unde ești?

Gemetele se auziră iar. Fără să piardă timp, Belate începu să coboare în prăpastie cu băgare de seamă, pipăind stîncile cu vîrfurile bocancilor și agățîndu-se cu mîinile de colțurile care i se înfigeau în carne.

— Am alunecat, tovarășe caporal! îl întîmpină Cîmpeanu, abia reușind să se ridice.

— Te-ai lovit tare? Poți să mergi?

— Cred că da!

Victor încercă să se miște, dar fața i se schimonosi de durere și fără voia lui, scăpă printre buzele strînse un geamăt ușor.

— Mă doare, tovarășe caporal...! murmură el și instinctiv se prinse de brațul lui Belate.

— Trebuie să ieșim cumva de aici, zise Belate, uitîndu-se în sus și încercînd să măsoare adîncimea prăpastiei.

Nu putea însă să-și dea seama unde se află poteca pe care o părăsiseră. Vălătuci de ceață lăptoasă se vinzoleau de-asupra și caporalul avu pentru o clipă impresia că au nimerit într-un cazan cu apă clocotită.

— Trebuie să ieșim cumva! — spuse el din nou și vocea, care i se îngroșase dintr-o dată, îi tremura puțin, dînd în vileag frămîntările ce-l apăsau.

— Te voi ajuta, Victore. Prinde-te de mine și fii atent unde pui piciorul. Piatra e alunecoasă al naibii...

Au pornit cu grijă, tîrîndu-se de la o stîncă la alta, jîlîndu-și genunchii și scrijelindu-și palmele. Răsuflau greu și plăteau fiecare pas, fiecare porțiune de loc eucerită cu eforturi neînchipuit de mari. Cîmpeanu își înfrîngea durerea și se străduia să-l solicite cît mai puțin pe caporal, care-l sprijinea cu trupul său și-l împingea înainte, fără zăbavă.

Cînd au ajuns sus, în poteca strîmtă, săpată în coasta muntelui, erau sfîrșiți de oboseală. Belate își dădea seama că mai departe, spre punctul indicat de comandant, va trebui să meargă singur. Pierduseră și așa destulă vreme cu întîmplarea aceea neprevăzută și caporalul nu mai era sigur că va ajunge la cotă la ora stabilită. „Voi scurta drumul, hotărî el în gînd, socotînd că, dacă o va lua de-a dreptul peste Piscul Dracului, va putea recîștiga ceasurile seurse în lupta cu prăpastia.

— Tu, Cîmpene, te vei întoarce la

unitate! — hotări Belate, după câteva clipe de ezitare.

— Nu se poate, tovarășe caporal! Cum o să vă las singur? Eu vreau să vă ajut! Vreau...

— Cel mai bun ajutor pe care mi-l poți da acum e să te întorci. Știi că avem de îndeplinit o misiune, că la o anumită oră trebuie să ne găsim într-un anumit loc? Or, cu piciorul tău...

— Nu mă mai doare așa de tare, tovarășe caporal. O să vedeți că n-am să rămân în urmă.

— Trebuie să te întorci! E un ordin, tovarășe soldat!

— Am înțeles!

— Și nu uita să te arăți doctorului. Ne-am înțeles?

— Da! zise soldatul, cu jumătate de glas. Am înțeles, cu toate că...

— Lasă, lasă asta acum. Ne vom revedea mai târziu, nu-i așa? Raportează comandantului nostru, tovarășului căpitan, că voi fi la cotă la ceasul stabilit. Cu orice preț voi fi acolo, auzi tu, cu orice preț!

— Voi raporta!

— Și acum, la revedere. Ai grijă, nu te grăbi, mergi încet...

Cîmpeanu îl urmări o vreme din ochi pe caporal și-l văzu cum se pierde în ceață, pe cărarea șerpuită, care se strecura ca un fir printre stîncile tăcute, apoi se întoarse și porni la vale.

Belate mergea puțin aplecat înainte, cu automatul în mînă și cu urechea la pîndă. Undeva, pe versanții muntelui, în cine știe care văgăună, se acinuseră cîțiva bandiți și ostașul știa că o întâlnire cu vreunul din ei nu era deloc exclusă. De altfel, sosirea sa la cotă avea o legătură directă cu

declanșarea acțiunii de urmărire. Submițările înconjuraseră muntele din toate părțile, îl încinseseră ca un briu viu și așteptau nerăbdătoare semnalul care să le pună în mișcare.

Belate începu să coboare panta muntelui. În fața sa se conturau marginile zimțate ale Luminișului Mare, o poiană de vreo sută de metri, cu iarbă măruntă și aspră ca peria, mărginită pe de lături de stînci golașe. Trebuia să treacă pe acolo pentru a lua apoi pieptis Piscul Dracului. La marginea poienii se opri, ascultînd încordat. Nu se auzea nici un zgomot. Doar ploaia, ce continua să cadă ca și pînă atunci, însoțită de un vînt subțire, ce vijăia fără conținere, tulburau tăcerea. Se hotări să străbată poiana, dar nu apucă să facă mai mult de zece pași că o rafala scurtă răsună strident, ca un lătrat, rostogolindu-și ecourile dure peste spinarea muntelui. Belate auzi țiuitul gloanțelor care trecură foarte aproape și se aruncă fulgerător la pămînt. Cu mișcări repezi se tîri în spatele unei stînci. Automatul prinse iar glas și militarul își dădu seama că se trage din dreapta sa, de undeva din spatele unui trunchi gros de fag, doborît, cine știe cînd, de furtună. Observă roto-coalele subțiri de fum, risipite de vînt. La adăpostul stîncii, ochi îndelung, de parcă s-ar fi aflat în poligon și cînd i se păru că acolo mișcă cineva, apăsă ușor pe trăgaci. Un țipăt de fiară rănită sfișie aerul.

„Am lovit!“ — gîndi Belate și simți cum se înecă de ură. „Spurecăiunile! Au aflat ceva, pe semne, și au trimis iscoade. Vă scoatem noi din bîrlog, blestemaților!...”

Încercă să-și găsească un adăpost mai sigur, dar o nouă rafală biei cu furie stinca, împroșcându-i fața cu tândări ascuțite de piatră.

„Va să zică sint mai mulți!” — socoti militarul, renunțând la intenția de a-și schimba locul. Privea țintă trunchiul copacului, gata să tragă la cea mai ușoară mișcare. Timpul se scurgea neînchipuit de încet și nerăbdarea ostașului creștea cu fiecare clipă.

— Parcă se distinge o umbră! — murmură printre dinți Belate și slobozi câteva gloanțe. În aceeași fracțiune de secundă trase însă și banditul și brațul caporalului se frânse, ca o aripă de pasăre, zvîcnî, apoi căzu moale pe armă. O durere surdă îl fulgeră prin tot corpul și-l făcu să închidă ochii. Își mușcă buzele pînă la sînge, înăbușîndu-și gemetele. Ura îl ținea lucid. O simțea clocotind în el, fierbinte ca singele, pulsîndu-i în artere, revărsîndu-se în inimă, zvîcnîndu-i în temple. Nu știuse niciodată că-i în stare să urască așa. Își adună puterile și prinse iar arma. O îndreptă spre trunchiul prăvălit și cu o ultimă efortare minui trăgaciul. Răcnetul celui lovit acoperi bubuitul împușcăturilor. Belate îl auzi însă îndepărtat și slab ca prin vis. Lovise din nou. La rîndul lui, în zburcîmul acesta, fusese lovit și el de un al doilea glonte. Duse mîna stîngă la piept și simți printre degete sîngele cald și lipicios. Gura i se uscăse iască. O greutate insuportabilă îl prinse sub ea și-l apăsa, strîvindul. Urechile îi vijăiau de parcă în loburi i s-ar fi oprit tot vîntul și o sudoare rece îi acoperise fruntea. Ii era frig caporalului. Cumplit de frig...

Oare cum o fi arătat fața lui atunci, în ceasurile acelea de cumpănă?

Și în minte mi-a revenit din nou adus de un nevăzut curcubeu, arcuit peste vreme chipul prietenos din tablou, încăperea croului cu automatul și cu ranița pregătită pentru marș. Beraru a ambalat și hurelul îndrăcit al motorului mi-a curmat firul gîndurilor, alungînd imaginea curcubeului, și m-a făcut să deschid ochii.

Cît stătusem așa, de vorbă cu mine însumi? Cît vom fi mers? Nu știu! În momentul plecării nu m-am uitat la ceas, iar pe drum, în timp ce unii au mai ațipit în vreo două, trei rînduri, eu m-am gîndit, aproape tot timpul, la Belate. Cert e că se făcuse ziua de-a binelea. Pe la colțurile prelatei se strecurau subțiri, gata să se rupă, fire de lumină. Se plimbau pe chipurile ostașilor, apoi pe neașteptate, la cotiturile drumului, pierneau, ca să revină din nou, mai limpezi și mai stăruitoare. După încă câteva minute, autocamionul a frînat și s-a oprit.

— Debarcarea! a răsunat glasul puternic al comandantului.

Am coborît pe rînd, țopăind prin zăpadă ca să ne dezmoțim. Apoi m-am uitat în jur. Locul îmi era cu totul necunoscut. În dreapta șoselei se întindea o pădure cît vedeai cu ochii, iar în stînga, sub geana dezlînată a ceții, se zărea un sat. Încolo, niște dealuri pîntecoase și golașe, ca mușuroaiele de cîrțită.

— Adunarea! s-a auzit iar comanda.

Ne-am aliniat numaidecît și l-am văzut apropiindu-se pe comandant, cu o hartă desfăcută în mînă. Vîntul se

juca cu hîrtia și el o tot potrivea și era atent să nu i-o smulgă.

— Astă-noapte — a început comandantul pe un ton calm, de parcă ne-ar fi istorisit o poveste — un grup de „parașutiști” a fost lansat în pădurea din apropiere. Trebuie să-i descoperim și să-i capturăm...

Va să zică asta era... „Caută băiete acul în carul cu fin!” — mi-am zis. Cîți or fi? Și în ce parte a pădurii s-or fi ascuns oare?... Mi-a întrerupt șirul întrebărilor comandantul de pluton.

— Grupul sergentului Jianu Gheorghe va executa cercetarea în flancul drept al plutonului!

— Am înțeles! am răspuns, cuprînzîndu-mi oamenii dintr-o privire. Erau liniștiți. Și Bică și Rușan și Mănescu și Todirașcu și toți ceilalți. Se uitau la mine cu aceeași ochi limpezi, ce semănau cu ai caporalului din tablou și îmi părea bine. Fiîndcă liniștea lor vădea o anumită siguranță, o anumită încredere în forțele proprii, în izbîndă.

Am părăsit soseaua și ne-am aflat în pădure. Zăpada ne ajungea pînă aproape de genunchi, iar în unele locuri, unde fusese viscolită, pînă la brîu. Înaintam greu. Dar asta încă nu era o problemă. Mai mult ne preocupa cercetarea tufișurilor desfrunzite și a păturii albe, care lucca stîns în lumina zorilor. În afară de cărările întortocheate ale cîtorva iepuri și de pîrțiile șovăielnice, puțin adînci, ale veverițelor, n-am reușit să descoperim nimic altceva. Și știam că „parașutiști”, oricît ar fi fost ei de „parașutiști”, n-au putut să se strecoare prin pădure fără să lase urme. Așa-

dar, trebuia să avem răbdare. Să ne păstrăm speranțele.

Din cînd în cînd, mă uitam spre Bică, care mergea în fața grupei. El îmi făcea însă semne că n-a găsit nimic deosebit și blestemata de zăpadă parcă înghețase de tot. Cizmele se smulgeau tot mai anevoie din troian și pe obraji începuseră să se scurgă, șovăielnice, șiroaie de sudoare. Oare cîtă distanță om fi străbătut? Cred că aproape cinci kilometri. Dar iată că Bică s-a ascuns după tulpina unui copac și m-a chemat.

— Ce-i? l-am întrebat, lipindu-mă de el.

— Am descoperit urme de pași, tovarășe sergent. Aici, sub copacii ăștia...

— Poartă bocanci cu ținte „parașutiști”, i-am spus lui Bică după ce am cercetat cîteva clipe urmele. Și sînt trei la număr. Să-l chemăm pe Drăgan. Cîinele lui ne va fi acum de folos.

— Ia vezi Drăgane, dacă nu cumva Ursei și-a pierdut mirosul, m-am întors spre soldat, arătîndu-i urmele.

Un minut cîinele a încremenit cu botul lipit de adînciturile din zăpadă, apoi, smucînd cureaua, a țîșnit înainte. Drăgan a început să alerge în urma lui cu pași măsurați, imprimîndu-i lui Ursei o anumită conduită și silindu-l să-și domolească goana.

O vreme am mers pe marginea unei vîlcele de pe care vîntul risipise zăpada și unde urmele nu se mai cunoșteau deloc. Pe urmă am urcat panta unui deal, țîndu-ne cu greu aproape de Drăgan. Cîinele pășea repede, fără să slăbească cureaua de la zgardă.

Nu-și mai ridica aproape deloc botul din zăpadă. Coadă stufoasă îi flutura în vânt, iar urechile, ascuțite îi tremurau de încordare. Dar pe neașteptate s-a oprit, schemănd ațîtat. Drăgan a slăbit cureaua și ciinele s-a repezit ca fulgerul într-o parte, tirîndu-l după el și pe conductor. Din ce în ce mai furios, Ursei ne-a condus pe costîșa lină a dealului învecinat, într-o pădurice tînără și deasă de stejar.

Pretutindeni stăpînea o liniște de mormînt. Urmele dispăruseră acum cu desăvîrșire. Crusta de ghiață care acoperea pămîntul și lucea în bătaia stînsă a soarelui ca o oglindă veche, cîmpită de umezeală, nu le mai putuse înregistra. După ce am străbătut cu fereală o porțiune de teren descoperită, Drăgan ne-a făcut semn să ne apropiem și să ne adăpostim. El însuși s-a ascuns după un copac, culcîndu-și-l pe Ursei lingă umăr și liniștindu-l. M-am strecurat pînă acolo și l-am întrebat în șoaptă:

— Ce s-a întîmplat? De ce te-ai oprit?

Drăgan, drept răspuns, i-a arătat ciinelui cu mîna spre un grup des de stejar, poruncindu-i.

— Ascultă! Ascultă!

Ursei și-a ațîtit privirile într-acolo, adîlmecînd aerul și mișcîndu-și furios virfurile urechilor. Ceafa i s-a zburlit și mîrîind înăbușit a încercat de cîteva ori să se repeadă spre desîș.

— Liniștește-te! Liniștește-te! a murmurat conductorul. Apoi, întorcîndu-se spre mine, mi-a raportat pe un ton ferm:

— Sînt undeva pe aproape, în tu-

fișuri. Ursei nu mă poate înșela. Nu m-a înșelat niciodată.

— I-am făcut semn agentului să se apropie și i-am ordonat:

— Raportează tovarășului comandant că am dat de „parașutiști“. Sîntem foarte aproape de ei. Îndată ce sosesec și celelalte elemente putem începe activitatea.

Agentul a pornit în fugă și după cîteva minute a revenit, gîfîind.

— Tovarășul comandant a aprobat planul nostru. Declanșarea atacului va fi anunțată printr-o rachetă roșie.

— Bine!...

O vreme pădurea a rămas mută, ca și cum acolo nu s-ar fi găsit tipenic de om. Minutele deveniseră foarte lungi iar încordarea creștea cu fiecare secundă. Mi-am privit oamenii și din nou în fața ochilor s-a arcuit multicolor, curcubeul acela, închegînd în împletiri de lumini sovoicnice ca o părere, chipul lui Belate. Nu știu de ce, dar îl simțeam atît de aproape de parcă ar fi fost adăpostit pe crusta de ghiață, alături de noi, sub copacii văduviți de frunze. Curcubeul n-a dispărut nici atunci cînd de-asupra pădurii s-a spart, cu un pocnet sec, ca o plesnitură de bici, racheta roșie. Codrul a prins viață. Vuia înfundat de ecourile impuscăturilor, iar noi ne apropiam, stringînd tot mai mult cerul în jurul „parașutiștilor“. O clipă am avut impresia că Belate înaintează în flancul drept. Dar nu era el. Ca într-un joc de artificii, curcubeul începuse să se destrame...

Danila COGA

VĂ RECOMANDĂM SĂ CITIȚI :

OMUL-CU DOUĂ UMBRE

de STELIAN SIRBU

De curind, a apărut în „Editura Militară”, un roman cu tematică de securitate, intitulat „Omul cu două umbre” al cărui autor, Stelian Sirbu, este binecunoscut cititorilor noștri din coloanele revistei „Pentru Patrie”.

Rod al unei documentări de ani de zile, al cunoașterii muncii ofi-

țerilor de securitate, romanul scriitorului Stelian Sirbu, „Omul cu două umbre” constituie un nou succes al literaturii noastre contemporane. Prin subiectul palpitant, prin personajele vii, bine conturate, romanul atrage pe cititor de la prima până la ultima pagină. Întorsături neașteptate de situații, succesiuni de enigme care trebuie dezlegate, creează suspens-ul necesar unui roman de aventuri captivant.

Meritul principal al lucrării îl constituie însă zugrăvirea nuanțată a figurii complexe, umane, a principalului erou pozitiv al cărții, maiorul Mihai Dragu. Acest ofițer de securitate trăiește, acționează, gîndește, ca un om integru, plin de calitate, cititorul îndrăgindu-l de la început.

Însărcinat să dezlege misterul planului „Baxer” și să dea de urma unei periculoase organizații de spionaj, care acționa pe teritoriul țării noastre, maiorul Mihai Dragu se dovedește a fi un ofițer perspicace, talentat, cu o excelentă pregătire profesională, care în mo-

mentele cele mai grele reușește să găsească soluțiile cele mai bune, pentru a duce la bun sfârșit misiunea primită.

Romanul reliefează cu pregnanță caracterul colectiv al muncii aparatului de securitate, Mihai Dragu fiind îndrumat în permanență, cu grijă și tact, de către șefii săi. O prezență interesantă în roman este și generalul Pamfiliiu, un om cu o bogată experiență în munca de securitate, care se dovedește a fi plin de grijă pentru soarta subalternilor săi. Iată cum descrie autorul una din discuțiile avute de generalul Pamfiliiu cu maiorul Mihai Dragu :

„....Să stăm, spuse generalul după plecarea colonelului Arghir. Deci, a treia : ce este cu Anca Pascu, fata vitregă a lui Vereșan ?

— Întrebarea dumneavoastră sună ca o imputare, tovarășe general, însă dacă ați ști...

— Și eu am fost tânăr ca tine, Mihai, îl tutui generalul pe neașteptate. Mihai înțelese că nu-i mai vorbea în virtutea funcției și a gradului, ci ca un om mai vîrstnic, care a trecut prin multe. Avu senzația că între el și general s-a întins o punte nevăzută, de la inimă. Generalul părea obosit. Crețuri mărunte se adunaseră în jurul pleoapelor înroșite. Il întrebase de Anca. Ce să-i spună ? De fapt, nu știa prea bine ce era între Anca și el.

— Nu știu ce să vă raportez, tovarășe general...

Generalul zîmbi obosit.

— Să-mi raportezi ! ...Despre dragoste nu se raportează...”

Substituit unui periculos spion, maiorul Mihai Dragu are de înfruntat nenumărate primejdii și situații neprevăzute. Astfel, într-o zi, Mihai Dragu ia legătură cu un individ care avea „un trecut dubios”, cum îl informase unul dintre spioni, care adăugase însă că „este cu noi”. Ajuns la locuința individului respectiv, pe nume Spiridon Tartag, Mihai Dragu încearcă să-l șantajeze, însă primește o ripostă neașteptată. Iată cum redă autorul reacția lui Spiridon Tartag :

„....Cine-s ăștia, noi ? spune Spiridon, curios și dușmănos în același timp. Făcu un pas spre Mihai și începu să turule : acum, ascultă și de la mine două vorburițe, mușiu cutare. E adevărat că am făcut pîrnaie, că am fost șut de buzunare și arestat. Am meritat-o. E adevărat că am făcut și politică, d-aia, cum am făcut-o, și de ce știu io, și cine trebuie : și i-am scris avocatului, e bine, și că am tăvălit-o pe flică-sa, e bine... Pe măsură ce vorbea, ridica glasul și se stăpînea să nu izbucnească în injurături...

— Ce-mi spui astea ? dădu Mihai îndărăt.

— Stai, șefule, eu te-am ascultat, pleacă-ți și tu pîlnia la neica... Da' cine m-a făcut om, mă, și mi-a dat pîine ? Tot ăștia, noi ? Ai ? Ce crezi că nu te miroso unde vrei să bați ?... Mă, tu știi că eu sînt înscris și la sindicat ?... Știi, ori nu știi ? Mă, eu am fost șut, da' un șut cinstit... Dacă nu era puțtoarea avocatului, nu mă băgau în beleaua aia și nici nu-i trimiteam

bilețele... Stînga-mprejur, și șterge-o pînă zic trei...

— Cum vrei, dar o să regreti, spuse Mihai, întorcîndu-se să plece.

— Ia mai stai puțin, să-ți mai spun una, îl strigă Spiridon, răzgîndindu-se. Poate cădem la pace.

Mihai se opri și Spiridon se apropie de el. Îl apucă brusc de reverul paltonului:

— Mergi cu mine la miliție, pulșor... Tu ești din ăia cu politicu'.

Mihai se smuci din mîna lui, însă Spiridon zvicni pumnul spre el. Mihai eschivă lovitura. Pumnul îi șterse obrazul. Voi să dispară, celălalt îl ajunse. Atunci, Mihai se întoarce, îndoi brațul și lovi scurt. Spiridon se clătină și, înainte de a cădea, îl prinse în brațe. Lovitura îl amețise. Îl așează ușor lîngă gard și plecă oftînd:

— Uf, mă băietе, mi-ai dat de furcă..."

Cursivitatea stilului, talentul autorului de a reda în chip artistic lupta nevăzută, dar crîncenă, în același timp, dintre ofițerii de securitate și rețeaua de spioni, contribuie la autenticitatea romanului, la veridicitatea situațiilor și a personajelor nenumărate care populează lucrarea.

Pentru toate aceste calități, ca și pentru multe altele, pe care cititorul le va descoperi singur, recomandăm cu căldură acest roman, în care găsim oglindite aspecte semnificative din viața și lupta ofițerilor de securitate.

RADU VAIDA

INSULA LINIȘTITĂ

de colonel NICOLAE TAUTU

Cunoscut ca poet, romancier și dramaturg, Nicolae Tăutu a abordat și un gen nou pentru un scriitor cu preocupările amintite: romanul de aventuri cu tematică de securitate.

Alăturîndu-se avalanșei de debuturi din ultima vreme, autorul a creat pentru început, „Aliațul nr. 1” (fals roman de aventură), urcînd prestigios treptele acestui dificil gen cu micro-romanele „Insula Liniștită” și „Enigmatica Solveig”.

Seris în cinstea aniversării celor 20 de ani de la înființarea securității statului, micro-romanul „Insula Liniștită” surprinde convingător un episod din lupta ofițerilor de securitate pentru depistarea și lichidarea unui grup de spioni, preocupați a intra în posesia unor date și fapte din domeniul pregătirii și dotării forțelor noastre armate.

Încă din lectura primelor pagini, cititorului îi inspiră multă simpatie căpitanul de securitate Marin Dan. Cu aparența că respinge riscul, el își asumă, sarcina de a zădărnici

manevrele deosebit de abile ale dușmanului. La succesul repurtat și care este evidențiat în final, un aport deosebit îl aduc și ceilalți ofițeri de securitate subordonați lui Dan.

Căderea dușmanului în propria-i cursă nu este un rezultat al întâmplării, ci deznodământul firesc al oricăror acțiuni dușmănoase întreprinse împotriva patriei noastre.

Același epilog l-a avut și „activitatea” spionului Răcanu, despre care, autorul arată în finalul lucrării: „Credeați că schimbându-vă stăpînii nu vă vom veni de hac?”

Micro-romanul, scris într-un stil alert, este plin de neprevăzut; la fiecare întoarcere a paginii, cititorul așteaptă noi întâmplări care să-i devalue identitatea turistului Denis.

ALERTĂ ÎN UMBRĂ

Culegere de povestiri

Autori cunoscuți publicului cititor ca Theodor Constantin, Haralamb Zincă sau Petre Luscălov, la care s-au adăugat cîteva nume noi atrase de genul literaturii de aventuri, printre care și ale unor ofițeri de securitate, expun în culegerea sus-amintită unele din creațiile lor recente. Deși povestiri, ele au o notă de autentic prin aceea că se bazează pe fapte reale.

În centrul acțiunii fiecărei povestiri se situează activitatea laborioasă a ofițerilor de secu-

ritate, pentru apărarea cuceririlor revoluționare ale poporului nostru. Conduși de partid, securitatea statului reușește să lichideze la timp acțiunile dușmănoase întreprinse de elemente din interior sau din afară, pe teritoriul patriei noastre.

Este destul de greu să faci o delimitare precisă și să apreciezi în aceste cîteva rînduri, care din povestirile cuprinse în culegere este mai interesantă, mai captivantă. Toate însă au un numitor comun

și anume acela că reliefează convingător calitățile moral-politice și profesionale ale cadrelor securității, cît și sprijinul permanent pe care acestea îl primesc de la oamenii muncii.

Culegerea de povestiri suscită atenția și interesul cititorului prin dinamismul acțiunilor și prin modul de rezolvare a situațiilor cheie ale conflictului, care aproape la fiecare povestire nu poate fi cunoscută decît în ultima filă.

E. FLOREA

S U M A R

Ordinul președintelui Consiliului Securității Statului	1
---	---

Saluturi la aniversarea noastră :

din partea Ministerului Afacerilor Interne	3
din partea Ministerului Forțelor Armate	4
din partea Procuraturii Generale	5
din partea Ministerului Justiției	6

Două decenii de muncă și luptă în slujba partidului și a statului	7
--	---

Versuri :

Ofițerul de securitate, de colonel N. Tăutu	12
Eroul anonim, de Al. Andrișoiu	13
Laudă fratelui devotat, de Eugen Frunză	14
Toast, de Dragoș Vicol	15
Prezent oriunde ți se cere, de Ion Socol	16
Itinerar, de Ion Dinu	17

În primele rinduri comunistii, de colonel Constantin Gelcă	21
---	----

Ginduri la aniversare	26
---------------------------------	----

Semnează: colonel Grigore Gheorghe, maior
Craiu Rizea, colonel Vasile Mihăilă, loco-
tenent major Ecaterina Rusa, maior Ion Dinu,
maior Victor Andrea, căpitan Emil Preoteasa,
căpitan Ion Faur

3

1968

Punte peste ani. Însemnări despre primii elevi și cei de o vîrstă cu securitatea, <i>reportaj de căpitan Gh. Apostu</i>	35
---	----

File dintr-un jurnal nescris

Al 17-lea	50
Trimisi prin văzduh	53
Între București și Răcari	61
De la practici monahale, la spionaj	66

Pururi vii în gîndurile și inimile noastre

Omul care a murit în zori	74
Moș Văman	77
La cota 1073	81
Recunoștință	87
Încețare în munte	92
Curcubeu	94

Vă recomandăm să citiți	101
-----------------------------------	-----

COLEGIUL DE REDACȚIE

General maior CONSTANTIN STOICA – *președinte*, general maior NICOLAE STAN – *vicepreședinte*, colonel OVIDIU DIACONESCU, colonel ALEXANDRU DUMITRAȘCU, locotenent colonel MIOC ANCULIA, locotenent colonel CONSTANTIN IANCU, locotenent colonel EMILIAN GEORGESCU, locotenent colonel CONSTANTIN MAZILU, locotenent colonel ION GEAGLĂ, locotenent colonel VLADIMIR BIRIȘ, căpitan MIHAI DIMA – *redactor șef*

